

1. Nadzór nad zdrowiem roślin	3
1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju.....	3
1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych	3
1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych	12
1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2017.....	12
1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2017 roku.	15
1.2.3. Działania podejmowane w ramach programu SURVEY.....	16
1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi.....	17
1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego	17
1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego	22
1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich.....	23
1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej.....	25
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.....	25
1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej.....	28
1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych	29
1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.	30
2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką	31
2.1. Obrót i stosowanie środków ochrony roślin	31
2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków	31
2.1.2. Kontrola wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin	33
2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu	42
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony	47
2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin	50
2.2. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy	56
2.2.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań.....	56
2.2.2. Ogólna liczba opryskiwaczy	57
2.2.3. Badania opryskiwaczy	58
2.2.4. Poziom przebadanego sprzętu.....	59
2.3. Nadzór nad podmiotami upoważnionymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin	61
2.4. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi integrowaną produkcję roślin.....	62
2.5. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.	67
3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem	68
3.1. Ocena polowa materiału siewnego.....	68
3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne	68
3.1.2. Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych.....	71
3.1.3. Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych	77

Coraz większym zainteresowaniem, zwłaszcza do dużych nasadzeń towarowych, cieszą się drzewka dwuletnie z zimowego szczepienia w rękę. Zmienia się technika zakładania szkółek oraz plantacji matecznych, dostawcy zagęszczają sadzenie drzew i krzewów.....	85
3.2. Nadzór nad materiałem siewnym.....	86
3.2.1. Wpis podmiotów do ewidencji przedsiębiorców, rolników i dostawców	86
3.2.2. Kontrola materiału siewnego.....	88
3.3. Kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy.....	92
3.4. Rolnictwo ekologiczne	95
4. Diagnostyka laboratoryjna.....	97
4.1. Badania laboratoryjne.....	97
4.1.1. Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN.....	97
4.2. Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji	105
4.2.1. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego	105
4.2.2. Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim.....	105
4.3. Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji.....	107
4.3.1. Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości	107
4.3.2. Sterowanie jakością badań	108
4.3.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.....	108
Organizator szkolenia	109
5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego.	111
5.1. Ocena laboratoryjna.	111
5.1.1. Ogólne podsumowanie.....	112
5.1.2. Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.....	113
5.1.3. Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.	113
5.1.4. Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.....	114
5.1.5. Drukowanie etykiet i paszportów.....	115

1. Nadzór nad zdrowiem roślin

1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju

1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

1.1.1.1. Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

Struktura użytkowania gruntów w województwie mazowieckim przedstawia się następująco. Użytki rolne stanowią 86%, lasy 9%, pozostałe grunty stanowią 5% powierzchni województwa. Teren województwa mazowieckiego jest różnorodny pod względem produkcji roślinnej. W strukturze zasiewów zboża zajmują ponad 70% powierzchni, ziemniaki 2,9% powierzchni zasiewów.

Mazowsze jest zagłębiem ogrodniczym i sadowniczym. Około 30% powierzchni polskich sadów znajduje się na Mazowszu, co stanowi ponad 40% krajowej produkcji owoców. Największy areal uprawy ponad 75 tys. ha stanowi jabłoń – zbiory ok 1,482 mln. ton rocznie. Ponad połowa polskich jabłek i jedna czwarta truskawek pochodzi z naszego województwa. Mazowsze jest również wiodącym producentem warzyw w tym pod osłonami. Na terenie województwa prowadzona jest intensywna produkcja materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych i ozdobnych oraz materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych i warzywnych. W rejonie Zakroczymia prowadzona jest produkcja cebuli dymki. Ponadto kontrole przeprowadzano w szkółkach leśnych oraz lasach w kierunku występowania nicienia - węgorka sosnowca oraz grzyba *Gibberella circinata*.

Ze względu na różnorodną specyfikę produkcji do rejestru producentów ze względu na wymagania fitosanitarne wpisanych było według stanu na koniec 2017 roku 8054 podmioty, które zgodnie z ustawą o ochronie roślin podlegają kontroli PIORiN. Największą grupę stanowią producenci i dystrybutorzy ziemniaka – 6700 (83%). Pozostali to producenci materiału szkółkarskiego – 294 w tym 38 szkółki leśne, producenci cebuli dymki - 58, importerzy – 191, producenci roślin ozdobnych, dystrybutorzy. Mając powyższe na uwadze w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie najważniejszym zadaniem z zakresu fitosanitarnego było wykonywanie kontroli zdrowotności upraw w tym gleby i podłoży oraz roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów będących w obrocie pod kątem występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych.

Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych była prowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie na podobnych zasadach jak w latach ubiegłych. W planach dotyczących kontroli zdrowotności, brano pod uwagę zdrowotnościowe wymagania specjalne dla roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów. W 2017 roku w skali całego województwa inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wykonali łącznie 13 811 kontroli zdrowotności pod kątem występowania organizmów kwarantannowych. Kontrolami zdrowotności objęto m.in. uprawy roślin, produkty roślinne i przedmioty w przechowalniach i magazynach, miejscach przeładunku, na giełdach i targowiskach. Ogółem kontroli poddano 5143,809 ha upraw roślin oraz 55348,928 t, 34553808 szt. oraz 218892,45 m³ roślin, produktów roślinnych i przedmiotów. W poszczególnych oddziałach liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności była zróżnicowana i zależała od rodzaju upraw, produktów roślinnych lub przedmiotów, znajdujących się na danym terenie.

Najwięcej kontroli zdrowotności przeprowadzono w oddziałach: Piaseczno – 2040 kontroli, Mińsk Mazowiecki – 1810 kontroli, Płock – 1240 kontroli, Grodzisk Mazowiecki – 967 kontroli.

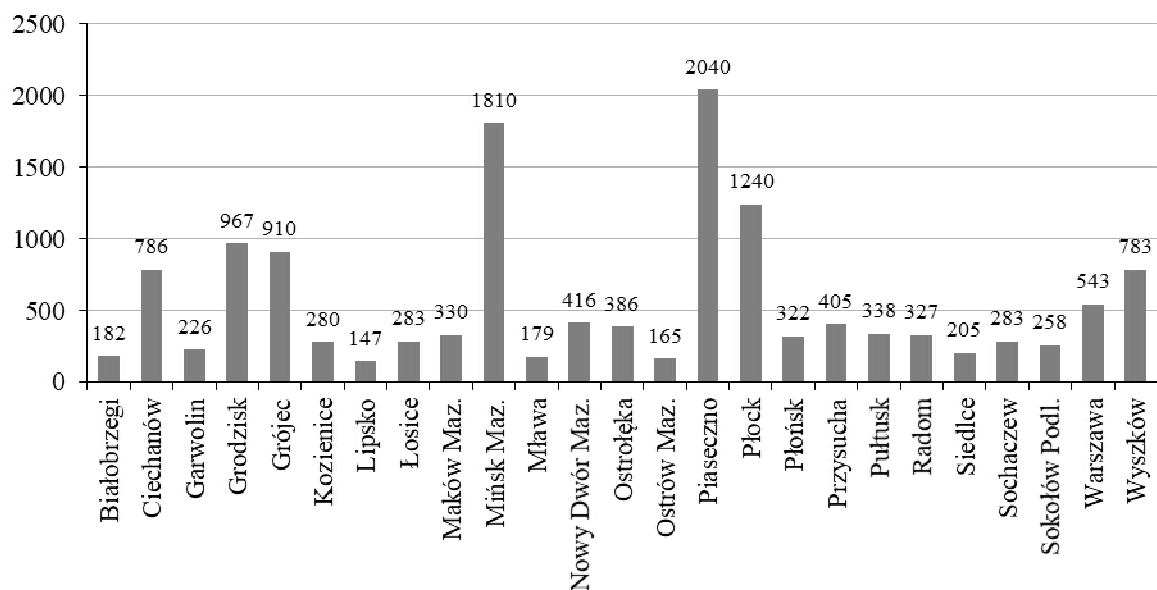
Najmniej kontroli wykonano w oddziałach: Lipsko – 147 kontroli, Ostrów Mazowiecka – 165 kontroli oraz Mława – 179 kontroli

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące ilości kontroli zdrowotności wykonanych w 2017 r. w skali całego województwa zostały przedstawione w tabeli 1.1 oraz na wykresie 1.1.

Tabela 1.1. Zestawienie kontroli zdrowotności (organizmy kwarantannowe) roślin produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2017 roku przez WIORiN w Warszawie.

L.p.	Oddział	Ogólna liczba kontroli zdrowotności	Wolumen produkcji roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddany kontroli			
			hektary	Tony	sztuki	m ³
1	Białobrzegi	182	176,072	82,78	17040	0
2	Ciechanów	786	67,81	367,626	1378018	590
3	Garwolin	226	54,19	256,42	301	0
4	Grodzisk	967	308,985	12560,632	14256043	47147,7
5	Grójec	910	413,299	652,457	1949147	1510
6	Kozienice	280	445,27	24986,37	168936	7450
7	Lipsko	147	164,069	180,862	40201	3
8	Łosice	283	126,822	2526,884	14279	1760,51
9	Maków Maz.	330	78,621	127,017	23986	1365,76
10	Mińsk Maz.	1810	568,813	150,62	893992	231
11	Mława	179	101,248	317,222	1988	11005
12	Nowy Dwór Maz.	416	317,508	4213,148	4091555	3980
13	Ostrołęka	386	104,569	215,564	27171	279,76
14	Ostrów Maz.	165	100,605	327,812	561	189
15	Piaseczno	2040	109,527	420,672	3776323	26791,5
16	Płock	1240	571,625	3079,362	3744420	3475
17	Płońsk	322	260,388	904,465	178265	2340
18	Przysucha	405	115,866	34,548	53947	230
19	Pułtusk	338	90,415	682,388	41322	490,6
20	Radom	327	205,408	265,09	1558	63057
21	Siedlce	205	111,008	869,148	9273	216
22	Sochaczew	283	176,88	717,365	2661029	24720
23	Sokołów Podl.	258	80,113	357,552	102065	1132
24	Warszawa	543	89,033	295,364	1114327	20389,62
25	Wyszków	783	305,665	757,56	8061	539
WIORiN RAZEM		13811	5143,809	55348,928	34553808	218892,45

Wykres 1.1. Liczba kontroli zdrowotności przeprowadzonych w odniesieniu do upraw i partii roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w poszczególnych oddziałach w 2017 roku.



Najwięcej kontroli zdrowotności przeprowadzono w kierunku organizmów szkodliwych występujących na ziemniaku. Pod kątem występowania bakterii *Ralstonia solanacearum* sprawcy śluzaka wykonano 2284 kontrole, pod kątem występowania bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka 2056 kontroli oraz pod kątem występowania *Epitrix tuberis* 2077 kontroli. Liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności w tym zakresie była zróżnicowana w poszczególnych oddziałach. Najwięcej takich kontroli przeprowadzono w Oddziale Grodzisk Mazowiecki, Nowy Dwór Mazowiecki. Najmniej kontroli wykonano w Oddziałach w Grójcu i Białobrzegach.

Zwiększona liczba kontroli w kierunku poszukiwania bakterii powodujących śluzaka ziemniaka związana była z występowaniem ognisk choroby na ternie Oddziału w Grodzisku Mazowieckim.

Ze względu na zagrożenie zawleczenia z Hiszpanii i Portugalii na terytorium Polski szkodnika ziemniaka *Epitrix tuberis* przeprowadzono kontrolę bulw ziemniaka pod kątem występowania tego szkodnika.

W związku z zagrożeniem występowania na terenie Unii Europejskiej nowego szkodnika drzew liściastych *Anoplophora chinensis* najwięcej kontroli w liczbie 4173 przeprowadzono pod kątem występowania tego organizmu jak również szkodnika roślin iglastych węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* - 2176 kontroli. Kontrole prowadzone były na materiale szkółkarskim jak również w drzewostanach leśnych i parkach. W związku z podpisaniem protokołu dotyczącego warunków eksportu polskiego jabłka do Chińskiej Republiki Ludowej, prowadzono kontrole zarejestrowanych sadów w kierunku występowania zarazy ogniowej. Wykonano łącznie 2224 kontrole w kierunku występowania bakterii *Erwinia amylovora*.

W tabeli 1.2 przedstawiono szczegółowe dane o liczbie kontroli zdrowotności przeprowadzonych pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych.

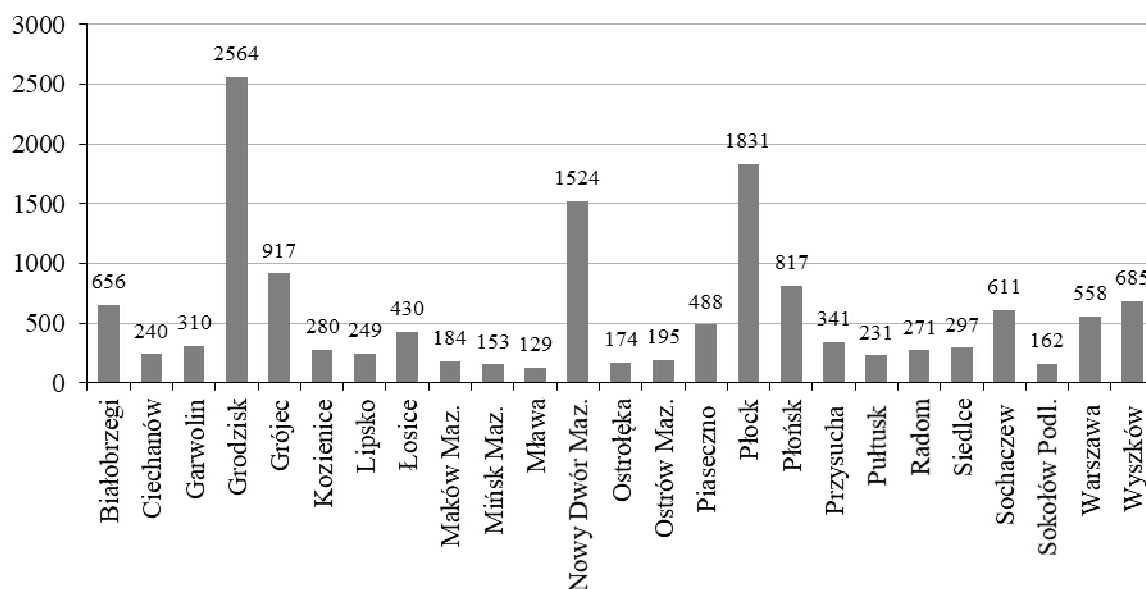
Tabela 1.2. Zestawienie kontroli zdrowotności roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2017 roku pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych.

Lp.	Liczba kontroli zdrowotności pod kątem wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych	Oddział																									
		Białobrzegi	Ciechanów	Garwolin	Grodzisk Mazowiecki	Grójec	Kozienice	Lipsko	Łosice	Maków Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	Mława	Nowy Dwór Mazowiecki	Ostrołęka	Ostrów Mazowiecka	Piaseczno	Płock	Płońsk	Przysucha	Pułtusk	Radom	Siedlce	Sochaczew	Sokołów Podlaski	Warszawa	Wyszków	Razem
1	Apple proliferation mycoplasma	34	62	68	19	110	32	8	6	14	40	5	5	60	3	61	185	31	120	9	41	5	19	10	25	341	1313
2	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	19	191	20	128	134	16	20	48	65	542	20	30	53	31	384	87	23	69	69	28	23	16	33	97	30	2176
3	<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	19	41	76	230	26	120	39	117	81	67	96	163	61	51	51	160	126	42	62	97	90	72	57	52	60	2056
4	<i>Epitrix tuberis</i>	21	45	68	225	30	124	43	121	81	62	107	176	66	50	56	164	129	44	72	100	86	32	61	50	64	2077
5	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	3	0	0	8	0	1	0	0	0	0	0	58	0	0	0	11	6	0	0	0	0	0	3	4	0	94
6	<i>Globodera rostochiensis</i>	22	14	19	39	49	43	17	51	27	21	10	50	17	16	37	87	30	32	20	28	40	19	21	77	86	872
7	Plum pox virus	36	52	2	43	130	11	13	2	3	95	2	4	68	5	199	155	15	60	24	42	0	42	3	32	171	1209
8	<i>Synchytrium endobioticum</i>	22	19	16	242	52	45	21	72	46	25	19	85	21	18	41	91	39	35	64	130	44	22	28	81	85	1363
9	<i>Gibberella circinata</i>	1	58	2	33	58	1	2	7	12	201	1	10	10	3	135	30	3	20	14	11	2	7	9	34	3	667
10	<i>Anoplophora chinensis</i>	87	206	75	142	416	50	28	35	99	661	19	31	160	25	624	597	71	52	81	100	19	70	63	133	329	4173
11	<i>Erwinia amylovora</i>	45	176	66	107	207	28	9	10	21	194	3	15	83	4	332	235	12	136	35	36	1	23	14	45	387	2224
12	<i>Ralstonia solanacearum</i>	19	43	78	297	32	122	45	121	85	97	102	177	63	49	65	174	128	42	68	103	96	80	63	73	62	2284

W 2017 r. podczas przeprowadzanych kontroli zdrowotności pobrano 14 297 prób do badań laboratoryjnych. Najwięcej prób pobrano w Oddziale w Grodzisku Mazowieckim – 2564, w Płocku – 1831, w Nowym Dworze Mazowieckim - 1524. Najmniej prób pobrano w Oddziałach: Mława – 129, Mińsk Maz. – 153, Sokołów Podl. – 162. Bardzo duża liczba pobranych prób w Grodzisku Mazowieckim związana jest z występowaniem na terenie tego oddziału ognisk *Ralstonia solanacearum*.

Na wykresie 1.2 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby pobranych prób.

Wykres 1.2. Liczba pobranych prób w 2017 r.



W 2017 roku w wyniku prowadzonych inspekcji i wykonanych analiz laboratoryjnych w miejscach produkcji na terenie województwa mazowieckiego stwierdzono ogółem występowanie 4 rodzaje organizmów kwarantannowych. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2017 roku na terenie województwa mazowieckiego stwierdzano obecność bakterii *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Wyżej wymienioną bakterię stwierdzono w 153 miejscach produkcji. Najwięcej wykryć odnotowano na terenie Oddziału Płock, Kozienice i Radom, najmniej porażonych miejsc produkcji przez ten organizm kwarantannowy stwierdzono na terenie Oddziału Mińsk Maz., Piaseczno, Garwolin. Wykryć w 2017 roku nie odnotowano na terenie Oddziału Grodzisk Maz. i Sochaczew (dane w tabeli 1.3).

W przypadku nicieni - mątwik ziemniaczany (*Globodera rostochiensis*) w 2017 roku wykryto go w 14 miejscach produkcji. W 2016 roku było wykrycie 1 miejscu produkcji. Najwięcej wykryć odnotowano na terenie Oddziału Wyszaków.

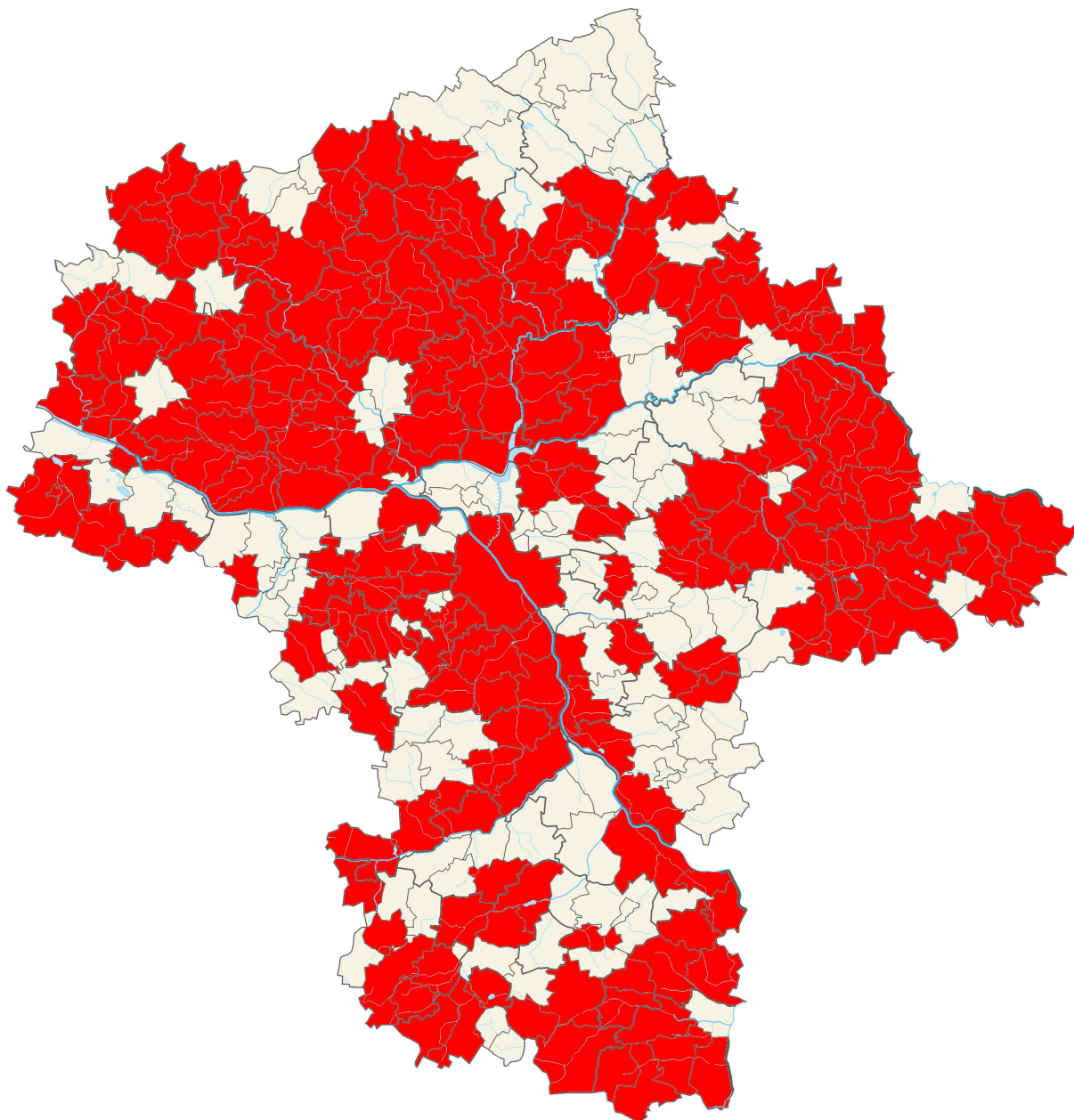
W roku 2017 w ramach poszukiwania nowych zagrożeń występowania organizmów szkodliwych zostało pobranych 5 prób materiału roślinnego do badań laboratoryjnych w kierunku występowania wszystkich możliwych organizmów szkodliwych (sprawca).

Szczegółowe dane o liczbie miejsc produkcji, gdzie wykryto w 2017 r. poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane przedstawia poniższa tabela 1.3.

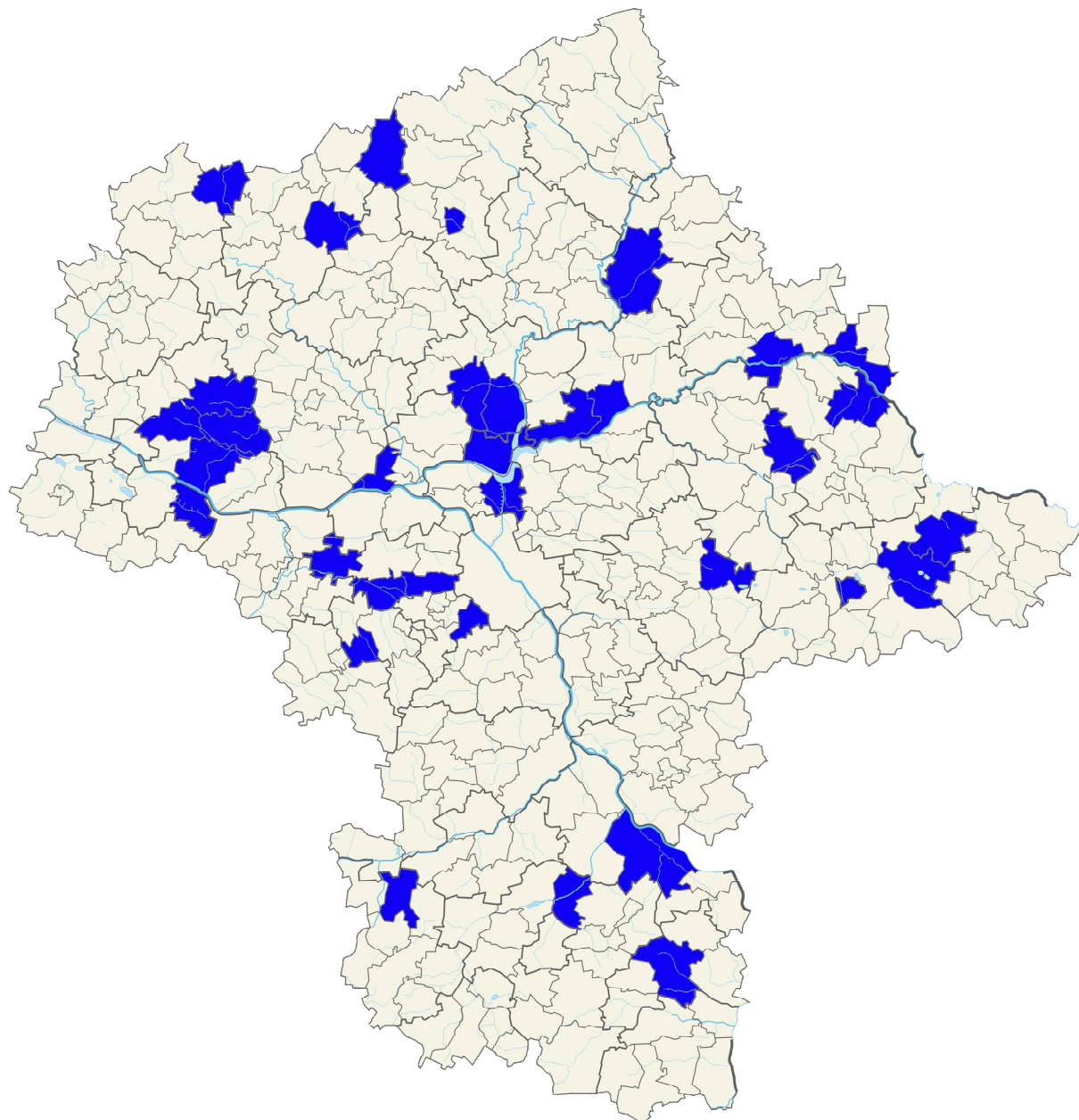
Tabela 1.3. Liczba miejsc produkcji, w których wykryto poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane w 2017 r.

Lp.	Organizm kwarantannowy	<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>	<i>Globodera rostochiensis</i>	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i>	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	RAZEM
1	Białobrzegi					0
2	Ciechanów	3				3
3	Garwolin	2				2
4	Grodzisk Mazowiecki		3	1		4
5	Grójec	2				2
6	Kozienice	13	1			14
7	Lipsko	7				7
8	Łosice	8				8
9	Maków Mazowiecki	8				8
10	Mińsk Mazowiecki	1	1			2
11	Mława	4				4
12	Nowy Dwór Mazowiecki	11			1	12
13	Ostrołęka	4	1			5
14	Ostrów Mazowiecka	6				6
15	Piaseczno	2				2
16	Płock	14	1			15
17	Płońsk	12				12
18	Przysucha	5				5
19	Pułtusk	5				5
20	Radom	13				13
21	Siedlce	10	1			11
22	Sochaczew					0
23	Sokołów Podlaski	10				10
24	Warszawa	4				4
25	Wyszków	9	6			15
RAZEM		153	14	1	1	169

Mapa 1. Ogniska bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.



Mapa 2. Ogniska *Globodera rostochiensis* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.



1.1.1.2. Zwalczenie organizmów kwarantannowych i regulowanych

W związku z wykryciem organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2017 roku wydano 197 decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania tych organizmów. Najwięcej decyzji wydano ze względu na wykrycie bakteriozy pierścieniowej ziemniaka.

Ze względu na obowiązki określone w decyzjach administracyjnych dotyczących zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się tych organizmów, pracownicy Inspekcji przeprowadzali kontrole w zakresie wykonania tych obowiązków przez producentów. W 2017 roku przeprowadzono 972 kontrole wykonania decyzji.

Najwięcej takich kontroli przeprowadzono na terenie Oddziału w Kozienicach – 82 kontrole, w Płocku – 74 kontrole w Mławie – 58 kontroli,. Najmniej kontroli wykonania decyzji przeprowadzono na terenie Oddziału w Warszawie - 9 kontroli, oraz w Piasecznie i Sochaczewie – 10 kontroli.

Łącznie w województwie mazowieckim w 2016 roku było 894 ognisk, które były objęte nadzorem Inspekcji w zakresie zwalczania organizmów kwarantannowych.

Tabela 1.4. Zestawienie liczby decyzji w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2016 roku.

Lp.	Oddziały	Liczba decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych
1	Białobrzegi	0
2	Ciechanów	3
3	Garwolin	3
4	Grodzisk Mazowiecki	15
5	Grójec	3
6	Kozienice	20
7	Lipsko	8
8	Łosice	7
9	Maków Mazowiecki	8
10	Mińsk Mazowiecki	5
11	Mława	9
12	Nowy Dwór Mazowiecki	9
13	Ostrołęka	3
14	Ostrów Mazowiecka	7
15	Piaseczno	3
16	Płock	19
17	Płońsk	11
18	Przysucha	4
19	Pułtusk	8
20	Radom	15
21	Siedlce	8
22	Sochaczew	2
23	Sokołów Podlaski	8
24	Warszawa	4
25	Wyszków	15
	RAZEM	183

1.2. Kontrola występowania organizmów niekwwarantannowych

1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2017

W roku 2017 rejestracja, tj. ocena występowania ważnych gospodarczo chorób i szkodników roślin uprawnych wzorem roku ubiegłego, prowadzona była przez wszystkie 25 jednostkach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie. Dane z rejestracji tych organizmów są wykorzystywane do opracowania informacji o stanie zdrowotności upraw w roku sprawozdawczym. Zakres obserwowanych agrofagów (34 agrofagów) został ustalony w oparciu o strukturę roślin ważnych gospodarczo dla poszczególnych rejonów województwa. Wyniki obserwacji agrofagów, przekazywane są do Zakładu Metod Prognozowania i Rejestracji Agrofagów Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu. Stanowią materiał źródłowy dla tworzonej komputerowej bazy danych, pozwalają na uchwycenie dynamiki zmienności w nasileniu występowania poszczególnych agrofagów oraz stanowią podstawę dla prognozowania ich pojawu w latach następnych. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2017 roku dla województwa mazowieckiego przedstawia tabela 1.6.

W sezonie wegetacyjnym na wybranych losowo plantacjach prowadzono obserwacje występowania organizmów niekwwarantannowych oraz poziomu uszkodzeń wywołanych przez choroby i szkodniki.

W 2017 roku na terenie województwa mazowieckiego przeprowadzono 1169 obserwacji na obecność organizmów niekwwarantannowych z zakresu rejestracji i sygnalizacji zabiegów ochrony roślin.

Obserwacje w ramach rejestracji prowadzono na:

- Uprawach roślin rolniczych:
 - **Pszenvica zwyczajna** (*Triticum aestivum*),
 - Mączniak prawdziwy zbóż i traw (pszenica)
 - Septorioza plew pszenicy
 - Rdza brunatna pszenicy
 - Zgorzel podstawy źdźbła
 - Fuzariozy
 - Łamliwość źdźbła zbóż i traw
 - Mszyca czeremchowo-zbożowa
 - Mszyca zbożowa
 - Skrzypionki
 - Pryszczarek zbożowiec
 - **Kukurydza zwyczajna** (*Zea mays*),
 - Ploniarka zbożówka
 - Omacnica prosowianka
 - **Ziemniak** (*Solanum tuberosum*),
 - Zaraza ziemniaka
 - Stonka ziemniaczana
 - **Rzepak** (*Brassica napus* var. *napus*),
 - Słodyszek rzepakowy
 - Chowacz brukwiaczek
 - Chowacz czterozębny
 - Chowacz podobnik

- Upraw roślin warzywnych:
 - **Cebula** (*Allium cepa*),
 - Mączniak rzekomy cebuli
 - **Ogórek** (*Cucumis sativus*),
 - Mączniak rzekomy dyniowatych
 - Bakteryjna kanciasta plamistość liści ogórka
 - **Kapusta głowiasta biała** (*Brassica oleracea*),
 - Mszycy kapuściana
 - Piętnówka kapustnica
 - Bielinek kapustnik
 - **Marchew jadalna** (*Daucus carota*),
 - Połyśnica marchwianka
- Uprawach roślin sadowniczych:
 - **Jabłoń domowa** (*Malus domestica*),
 - Parch jabłoni
 - Kwieciak jabłkowiec
 - Owocówka jabłkówekczka
 - **Śliwa domowa** (*Prunus domestica*),
 - Owocówka śliwkówekczka
 - **Wiśnia pospolita** (*Prunus cerasus*),
 - Nasionnica trześniówka
 - Brunatna zgnilizna drzew pestkowych
 - **Truskawka** (*Fragaria ananassa*)
 - Kwieciak malinowiec
 - Szara pleśń truskawek
 - Biała plamistość liści truskawek

Obserwacje występowania organizmów niekwarantannowych wykorzystywane są również przy prowadzeniu sygnalizacji. Sygnalizacja terminów wykonywania zabiegów zwalczających agrofagi ma na celu wspomaganie decyzji posiadaczy roślin i produktów roślinnych o potrzebie i terminie wykonania takich zabiegów. Jednostki organizacyjne WIORiN informują podmioty o czasie i sposobie zwalczania agrofagów niekwarantannowych wydając komunikaty sygnalizacyjne umieszczone w Internetowym Systemie Sygnalizacji Agrofagów. W 2017 roku sygnalizacja prowadzona była w oparciu o 45 rodzajów komunikatów.

W związku z wytycznymi Głównego Inspektoratu w roku 2017, na 10 plantacjach zbóż żywnościowych w każdym oddziale prowadzone były obserwacje, wynikające z realizacji porozumienia w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Kontrole upraw na obecność patogenów wytwarzających mykotoksyny ukierunkowane były na monitoring plantacji zbóż w kierunku sporyszu zbóż i traw (*Claviceps purpurea*) oraz fuzariozy kłosów zbóż (*Fusarium spp.*). Na potrzeby wynikające z eksportu zbóż - monitoring plantacji prowadzony był na zbożach pod kątem śnieci (*Tilletia caries*, *Tilletia controversa*) oraz główki liściowej pszenicy (*Urocystis agropyri*). Monitoring przeprowadzony został na 250 plantacjach zbóż żywnościowych w oparciu o metodyki opracowane przez IOR-PIB.

Tabela 1.6. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2017 roku dla całego województwa (rejestracja agrofagów ważnych w woj. mazowieckim).

Lp.	agrofag	gatunek rośliny	% porażenia		stopień nasilenie	
			maksymalny	średni	maksymalny	średni
1	Mączniak prawdziwy zbóż i traw <i>Erysiphe graminis</i>	pszenica ozima	61	10	3	1
2	Rdza brunatna pszenicy <i>Puccinia recondita</i> f.sp. <i>tritici</i>	pszenica ozima	45	7	3	1
3	Zgorzel podstawy źdźbła pszenicy <i>Gaeumannomyces graminis</i>	pszenica ozima	12	3	3	1
4	Łamliwość podstawy źdźbła <i>Pseudocercospora herpotrichoides</i>	pszenica ozima	17	3	3	1
5	Fuzariozy zbóż <i>Fusarium</i> spp.	pszenica ozima	10	6	2	1
6	Mszycza czeremchowo zbożowa <i>Rhopalosiphum padi</i>	pszenica ozima	7	3	3	1
7	Skrzypionki <i>Lema</i> ssp.	pszenica ozima	52	6	3	1
8	Pryszczarek zbożowiec <i>Haplodiplosis equestris</i>	pszenica ozima	5	1	1	0
9	Mszycza zbożowa <i>Sitobion avenae</i>	pszenica ozima	5	4	3	3
10	Septorioza plew pszenicy <i>Stagonospora nodorum</i>	pszenica ozima	20	6	3	1
11	Ploniarka zbożówka <i>Oscinis frit</i>	kukurydza	21	2	2	1
12	Omacnica prosowianka <i>Pyrausta nubilalis</i>	kukurydza	46	5	2	1
13	Zaraza ziemniaka <i>Phytophthora infestans</i>	ziemniak	75	16	2	1
14	Stonka ziemniaczana <i>Leptinotarsa decemlineata</i>	ziemniak	58	6	3	1
15	Słodyzek rzepakowy <i>Meligethes aeneus</i>	rzepak ozimy	2	1	1	1
16	Chowacz czterozębny <i>Ceutorrhynchus quadridens</i>	rzepak ozimy	2	1	1	1
17	Chowacz brukwiaczek <i>Ceutorrhynchus napi</i>	rzepak ozimy	3	2	1	1
18	Chowacz podobnik <i>Ceutorrhynchus assimilis</i>	rzepak ozimy	11	5	1	1
19	Mączniak rzekomy dyniowatych <i>Pseudoperonospora cubensis</i>	ogórek	33	11	2	1
20	Bakteryjna kanciasta plamistość ogórka <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>lachrymans</i>	ogórek	25	9	1	1
21	Mączniak rzekomy cebuli <i>Peronospora destructor</i>	cebula	7	3	1	1
22	Piętnówka kapustnica <i>Mamestra brassicae</i>	kapusta	5	4	1	1

Lp.	agrofag	gatunek rośliny	% porażenia		stopień nasilenie	
			maksymalny	średni	maksymalny	średni
23	Bielinek kapustnik <i>Pieris brassicae</i>	kapusta	10	5	1	1
24	Mszycyca kapuściana <i>Brevicoryne brassicae</i>	kapusta	17	6	2	1
25	Połyśnica marchwianka <i>Psila rosae</i>	marchew	4	3	1	1
26	Parch jabłoni <i>Venturia inaequalis</i>	jabłoń - owoce	4	1	1	1
27	Kwieciak jabłkowiec <i>Anthonomus pomorum</i>	jabłoń – pąki	2	1	1	0
28	Owocówka jabłkowieczka <i>Cydia pomonella</i>	jabłoń – owoce	3	0	1	0
29	Owocówka śliwkoweczka <i>Laspeyresia funebrana</i>	śliwa	9	5	1	1
30	Nasionnica trześniówka <i>Rhagoletis cerasi</i>	wiśnia	11	6	1	1
31	Brunatna zgnilizna drzew pestkowych <i>Monilinia laxa</i>	wiśnia	11	4	1	1
32	Kwieciak malinowiec <i>Anthonomus rubi</i>	truskawka	10	5	0	0
33	Biała plamistość liści truskawki <i>Mycosphaerella fragariae</i>	truskawka – liście	10	5	1	1
34	Szara pleśń truskawek <i>Botrytis cinerea</i>	truskawka-owoce	11	3	1	1

Legenda:

- procent porażenia tj. ilość roślin opanowanych, porażonych lub uszkodzonych przez agrofaga w stosunku do ogólnej ilości roślin obserwowanych,
- stopień nasilenia tj. liczebność agrofaga, nasilenia choroby lub uszkodzeń spowodowanych wystąpieniem organizmu niekwarantannowego (stopień nasilenia: słaby-1, średni-2, silny-3)

1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2017 roku.

W 2017 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontynuował współpracę z placówką naukowo-badawczą tj. Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, Zakładem Nasiennictwa i Ochrony Ziemiaka w Boninie. Zakres i rodzaj podejmowanych działań był przydzielany wybranym Oddziałom w sposób umożliwiający najefektywniejsze wykonanie prac w ramach współpracy, a jednocześnie niewpływający na wykonywanie zadań ustawowych Inspekcji.

W ramach współpracy z IHAR Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddziały: Łosice, Maków Mazowiecki, Mława, Nowy Dwór Mazowiecki oraz Ostrów Mazowiecka opracowywały ankiety dotyczące podstawowych agrofagów w uprawie ziemniaka, prognozowania pojawu łodygowej i liściowej formy zarazy ziemniaka oraz monitoringu form grzyba *Phytophthora infestans* odpornych na fenyloamidy. W ramach tej współpracy pobierano również i przesyłano próby porażonych roślin do Zakładu Nasiennictwa i Ochrony Ziemiaka w Boninie, jednostki IHAR-PIB.

1.2.3. Działania podejmowane w ramach programu SURVEY

W ubiegłym roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie w 2017 roku realizował przedstawiony przez GIORiN i pozytywnie zaakceptowany przez KE program kontroli występowania wybranych organizmów szkodliwych finansowany ze środków unijnych (potocznie nazywany SURVEY). Kontrola występowania agrofagów w 2017 r. obejmowała wszystkie najważniejsze uprawy, rośliny i naturalne siedliska i była ukierunkowana na różne uprawy i siedliska, w szczególności w okresie wegetacji. W niektórych przypadkach kontrole prowadzone były na etapie przechowywania, np. bulw ziemniaków.

Cele i korzyści programu to:

- zebranie informacji o stanie, rozmieszczeniu i liczebności poszczególnych organizmów szkodliwych na przestrzeni lat przez porównanie z latami ubiegłymi;
- podniesienie poziomu wiedzy o stanie zdrowia drzew iglastych i liściastych oraz innych nieuwzględnianych wcześniej upraw;
- rozpoznanie faktycznego rozmieszczenia organizmów szkodliwych znanych z występowania w kraju;
- stworzenie sieci nadzoru zdolnej do wczesnego wykrywania ognisk organizmów szkodliwych;
- zaangażowanie producentów, interesariuszy i społeczeństwa w procedurę nadzoru i podniesienie świadomości ryzyka, jakie niosą ze sobą organizmy szkodliwe;
- podniesienie poziomu wiedzy o nowych organizmach szkodliwych oraz niesionym przez nie ryzyku na poziomie krajowym i europejskim;

Wskaźnikami osiągnięcia celów są: liczba przeprowadzonych kontroli wzrokowych; liczba próbek pobranych i poddanych badaniu laboratoryjnemu; liczba pozytywnych wyników badania próbek; liczba ognisk. Tworzone są również sprawozdania zawierające analizy porównawcze działań lustracyjnych i ich wyników w różnych latach.

Oczekiwane wyniki są następujące:

- w zakresie organizmów szkodliwych nie znanych z występowania w Polsce objętych przepisami UE - lustracje dostarczą rzetelnych danych o braku/obecności tych organizmów. Stwierdzenie występowania organizmu będzie podstawą do zintensyfikowania lustracji w latach kolejnych. W niektórych przypadkach, tzn. jeżeli dany organizm znany jest z występowania w Polsce, lustracje pozwolą ustalić jego faktyczne rozmieszczenie;
- w zakresie *Bursaphelenchus xylophilus* - lustracje podczas kontroli importowych pozwolą na ocenę ryzyka związanego z danym typem obrotu w celu monitorowania przestrzegania wymogów ISPM 15;
- w zakresie organizmów szkodliwych nieobjętych przepisami UE i nieznanymi z występowania w Polsce (np. wymienionych na liście alertowej EPPO) - lustracje pozwolą ustalić, czy takie organizmy występują w Polsce i jak duże zagrożenie stanowią;
- w zakresie organizmów szkodliwych dla ziemniaków - lustracje umożliwią dalsze badanie faktycznego rozmieszczenia tych organizmów w kraju.

Przeprowadzone kontrole i badania pod kątem organizmów szkodliwych wskazanych w programie objęte zostały dofinansowaniem unijnym.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, zrealizował program „SURVEY 2017” zgodnie z przyjętymi założeniami. Inspektorzy WIORiN prowadzą obserwacje w kierunku 32 organizmów szkodliwych, lustracje poszukiwawcze prowadzone były m.in. na drzewostanach iglastych i liściastych oraz wybranych uprawach ogrodniczych i rolniczych. Na

terenie województwa mazowieckiego wykonanych zostało 2118 kontroli (wykonanie planu w 100%) oraz pobrano 1400 prób do badań laboratoryjnych (wykonanie planu w 100%). W ramach programu, wykryte zostały 74 ogniska bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* oraz kolejne 42 ogniska ww. bakterii w ramach równoległych badań prowadzonych pod kątem *Ralstonia solanacearum*.

1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi

1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego

W roku 2017 w jednostkach organizacyjnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydano łącznie 35 695 sztuk świadectw fitosanitarnych, w tym: 35 465 sztuk dla eksportu i 230 sztuk dla reeksportu. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano 10% spadek ilości wydanych świadectw. Zestawienie kierunków eksportu w 2017 roku prezentuje tabela 1.7.

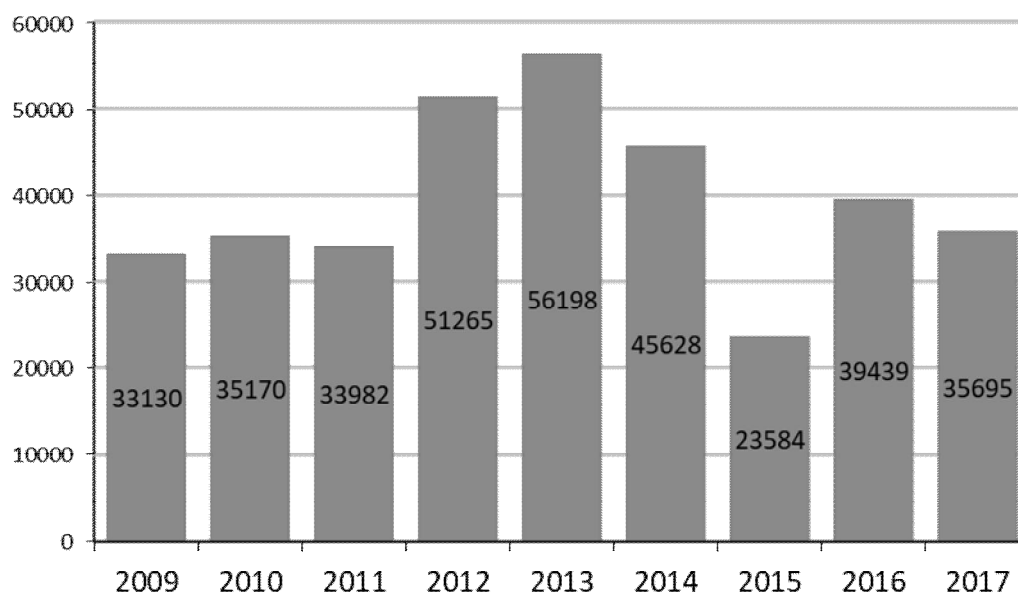
Działania podejmowane przez Główny Inspektorat we współpracy z WI w Warszawie pozwoliły na przeprowadzenie audytu przez amerykańskich i tajwańskich ekspertów w sprawie procedury PRA dla jabłek świeżych, oraz procedury PRA przeprowadzonej przez chińskich ekspertów dla mąki pszennej, żytniej, orkiszowej, co przyczyni się w najbliższych latach do poszerzenia asortymentu produktów dopuszczonych na powyższe rynki.

Tabela 1.7 Zestawienie kierunków eksportu w 2017 roku

Eksport w 2017 roku prowadzony był z następującymi państwami							
1	Algieria	18	Gwinea	35	Kuba	52	Peru
2	Armenia	19	Honduras	36	Kuwejt	53	RPA
3	Australia	20	Hong-Kong	37	Kosowo	54	Serbia
4	Azerbejdżan	21	Indie	38	Liberia	55	Singapur
5	Bahrajn	22	Indonezja	39	Libia	56	Sri Lanka
6	Bangladesz	23	Irak	40	Macedonia	57	Stany Zjednoczone
7	Belize	24	Islandia	41	Malezja	58	Tadżykistan
8	Białoruś	25	Japonia	42	Meksyk	59	Tajlandia
9	Bośnia i Hercegowina	26	Jordania	43	Mjanmar	60	Tajwan
10	Brazylia	27	Kambodża	44	Mongolia	61	Tunezja
11	Chile	28	Kanada	45	Mołdawia	62	Turcja
12	Chiny	29	Katar	46	Nepal	63	Turkmenistan
13	Egipt	30	Kazachstan	47	Nigeria	64	Ukraina
14	Federacja Rosyjska	31	Kirgistan	48	Norwegia	65	Uzbekistan
15	Filipiny	32	Kolumbia	49	Oman	66	Wenezuela
16	Gambia	33	Korea Południowa	50	Pakistan	67	Wietnam
17	Gruzja	34	Królestwo Arabii Saudyjskiej	51	Paragwaj	68	ZEA

Liczbę wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2009–2017 przedstawia wykres 1.9.

Wykres 1.9. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2009–2017 (w sztukach).



W 2017 roku największą liczbę świadectw fitosanitarnych wystawiono w Oddziałach: w Grójcu (18 828 szt.), w Białobrzegach (2 745 szt.) i Łosicach (2 654 szt.). Porównanie udziału poszczególnych oddziałów w ogólnej liczbie wystawionych w województwie mazowieckim świadectw przedstawia tabela 1.8.

Tabela 1.8. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych przez oddziały Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie w 2017 roku.

Lp.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawa Oddział w	Ilość wydanych świadectw	
		Szt.	% udział w ogólnej liczbie wystawionych w WIO RiN Warszawa świadectw
1	Grójcu	18828	52,75
2	Białobrzegach	2745	6,02
3	Łosicach	2654	5,82
4	Grodzisku Mazowieckim	2113	4,63
5	Garwolinie	1720	3,77
6	Siedlcach	1479	3,24
7	Płońsku	1330	2,91
8	Piasecznie	1120	2,45
9	Nowym Dworze Mazowieckim	1087	2,38
10	Sochaczewie	776	1,70
11	Warszawie	717	1,57
12	Radomiu	436	0,96
13	Lipsku	261	0,57

Lp.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawie Oddział w	Ilość wydanych świadectw	
		Szt.	% udział w ogólnej liczbie wystawionych w WIORiN Warszawa świadectw
14	Kozienicach	164	0,36
15	Przysusze	104	0,23
16	Płocku	72	0,16
17	Ciechanowie	53	0,12
18	Mińsku Mazowieckim	22	0,05
19	Sokołowie Podlaskim	10	0,02
20	Ostrołęce	3	0,01
21	Warszawa WIORIN	1	0,00
22	Ostrowi Mazowieckiej	0	0,00
23	Makowie Mazowieckim	0	0,00
24	Mławie	0	0,00
25	Pułtusk	0	0,00
26	Wyszakowie	0	0,00
Razem		35695	100%

Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne zawiera tabela 1.9 oraz tabela 1.10

Tabela 1.9. Szczegółowe dane z ilości eksportowanych i reeksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w 2017 roku, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne.

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięta zieleń	0,016	0	0
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięte kwiaty	0	1472180	0
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / gał. z liśćmi	0	5	0
inne rośliny / inne / korzenie	1,0	0	0
inne rośliny / inne / porost	2,168	0	0
inne rośliny / inne / rosnące rośliny	8,586	80	0
inne rośliny / liście / liście	0	10	0
inne rośliny / owoce i warzywa / orzechy	32,662	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / ow. cytr. b. liści i szyp.	6007,796	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoc. pd. - inne	3747,428	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoce św.	529785,646	10000	0

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
inne rośliny / owoce i warzywa / warz. św.	38578,125	6706	0
inne rośliny / ziemniaki konsumpcyjne i przemysłowe / ziemniaki kons.	9061,065	0	0
inne rośliny / ścięte drzewa z liśćmi / ścięte drzewa z liśćmi i gałęziami i szyszkami	0	2292	0
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. okor.	55,848	1327	328,190
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. z korą	2,784	0	0
produkty / drewno i kora / drewno r. liść. okor.	101,187	2	1540,858
produkty / drewno i kora / inne	2,317	0	0
produkty / drewno i kora / kora	79,814	0	244,480
produkty / inne / inne	4833,300	7539	45,000
produkty / nasiona / nasiona	36,973	0	0
produkty / odpady pochodzenia roślinnego / pestki	0,007	0	0
produkty / odpady pochodzenia roślinnego / łuski	0,002	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / liście susz.	336,066	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / liście św.	0,096	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / papierosy	614,250,641	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / surowiec	9,002	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / sól	16038,960	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania/ grys	0,060	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania/ grzyby św.	23499,468	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / kasza	13,529	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / mączka	16,234	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / mąka	22,049	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / owoce mroż.	648,615	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / owoce susz.	191,550	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / płatki	133,899	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / susz	234,898	3372	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / warz. mroż.	89,660	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / warz. susz.	43,214	0	0
Produkty/ziarno pasz./zairno pasz.	211,551	0	0

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
produkty / ziarno kons. / ziarno kons.	42,618	0	0
przedmioty / przedmioty / opakowania drewniane	12,870	72681	0
przedmioty / przedmioty / przedmioty	437,091	556	406,750
rośl. do sadzenia / inne / rośl. doniczkowe	0	121656	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / drzewka	0	885935	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / nasiona	25,078	4030	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / podkładki generatywne	0	2751	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / podkładki wegetatywne	0	400002	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / rośl. w kult. tkan.	0	1609716	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. nieukorz.	0	19	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. b. podł.	0	1000498	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. z podł.	9,909	2192139	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / zrzezy	0,	5	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwocebule	0	16690	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwy	0,391	298225	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / cebule	0,714	1471157	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / dymka	33,300	0	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / korzenie	0,001	4805	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / kłącza	0,148	42127	0
Razem	635058,321	9626505	2565,278

Tabela 1.10. Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych w 2017 roku owoców i warzyw

Towar	Ilość wyeksportowanych w 2017 roku owoców i warzyw	
	tony	sztuki
Owoce (bez cytrusowych) Razem	529785	0
Jabłko	503222	0
Gruszka	22859	0
Inne	3704	0
Warzywa Razem	38607	0
Kapusta pekińska	11789	0
Cebula	9115	0
Pomidor	8553	0
Inne	8862	0
Owoce (bez cytrusowych) i Warzywa Razem	568392	0

1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego

W 2017 r. wystawiono 23 notyfikacje w odniesieniu do przesyłek zaopatrzonych w świadectwa fitosanitarne wydane przez inspektorów WIORiN w Warszawie. Dane dotyczące przyczyn zakwestionowania rodzaju zakwestionowanych towarów roślinnych oraz państw, których służby fitosanitarne dokonały zatrzymania, podano w tabeli 1.11.

Tabela 1.11. Zestawienie zakwestionowanych przesyłek ze wskazaniem przyczyn.

Kraj kwestionujący (Kraj przeznaczenia)	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka, kaki	błędy w oznakowaniu opakowań	5
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – pomidor	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Tuta absoluta</i>	2
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	błędy numer hologramu	5
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	błędny numer środka transportu	1
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże- kapusta głowiasta	brak pieczęci urzędowej	1
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże - sałata	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Frankliniella occidentalis</i>	1
Ukraina (Ukraina)	warzywa świeże - brokuł	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Frankliniella occidentalis</i>	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - nektarynki	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Grapholita molesta</i>	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - klementynka	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Ceratitis capitata</i>	1
Federacja Rosyjska (Białoruś)	rośliny do sadzenia	Wykrycie organizmu szkodliwego – <i>Globodera rostochiensis</i>	4
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże – jabłka, gruszki	błędnie zapisana waga towaru	1

1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich

W 2017 roku inspektorzy Oddziału Granicznego w Warszawie poddali kontroli 9,2 ton i 18 397 368 szt. roślin i produktów roślinnych lub przedmiotów, podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej przy wprowadzaniu na terytorium Polski i innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Wydano:

- **646 decyzji administracyjnych zezwalających** na wprowadzenie na terytorium Polski (i innych państw UE) przede wszystkim:
 - rośliny do sadzenia (sadzonki roślin ozdobnych, rośliny akwariowe, rośliny w kulturach tkankowych, nasiona, organy podziemne, cebule, kłącza),
 - kwiaty cięte,
 - owoce i warzywa południowe,
 - liście *Ocimum spec.*
- **6 decyzji administracyjnych zakazujących** wprowadzenia na terytorium Polski (i innych państw UE) roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów z powodu:
 - braku świadectwa fitosanitarnego
 - braku właściwego oznakowania opakowań drewnianych
 - obecności zakazanych roślin
- **brak decyzji administracyjnych nakazujących.**

Dodatkowo w 2017 roku ocenie poddano (monitoring) **52** przesyłek z roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami, które nie podlegają granicznej kontroli fitosanitarnej. Przesyłki te, zawierały m.in. warzywa i owoce południowe, kwiaty cięte, nasiona kwiatów, warzyw i drzew, zieleń ciętą, liście, które nie należą do towarów regulowanych.

Tabela 1.11. Zestawienie ilości roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wprowadzanych na terytorium UE, które zostały poddane granicznej kontroli fitosanitarnej w latach 2016 i 2017.

Jednostka miary	2016 rok	2017 rok	Stosunek wolumenu towarów roślinnych zaimportowanych w roku 2015 do roku 2016
tony	6	6,82	wzrost o ok. 13,6%
sztuki	13888948	18397368	wzrost o ok. 32,46%
m ³	0	0	-

Tabela 1.12. Zestawienie liczby decyzji administracyjnych dotyczących postępowania z roślinami, produktami roślinnymi przedmiotami pochodzącymi z państw trzecich, wydanych w latach 2015 i 2016.

Rodzaj decyzji	2016 rok	2017 rok	Stosunek ilości decyzji granicznych, wydanych w roku 2015 do roku 2016
decyzje zezwalające na wprowadzenie na terytorium Polski (i państw UE)	642	646	wzrost o ok. 0,62 %
decyzje zakazujące wprowadzenia na terytorium Polski (i państw UE)	4	6	Wzrost o 50 %

Tabela 1.13. Asortyment i wolumen skontrolowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.

Asortyment	Ilość towaru skontrolowana na granicy			W tym ilość towaru objęta decyzjami zezwalającymi			W tym ilość towaru objęta decyzjami zakazującymi		
	tony	sztuki	m ³	tony	sztuki	m ³	tony	sztuki	m ³
INNE ROŚLINY	6,82	2344460	0	6,82	2344400	0	0	0	0
CIĘTE KWIATY	0	2344440	0	0	2344380	0	0	0	0
LIŚCIE	5,31	20	0	5,31	20	0	0	0	0
OW. CYTR. B. LIŚCI I SZYP.	0,09	0	0	0,09	0	0	0	0	0
OWOC. PD. - INNE	0,82	0	0	0,82	0	0	0	0	0
WARZ. ŚW.	0,6	0	0	0,6	0	0	0	0	0
PRODUKTY	0,12	0	0	0	0	0	0,12	0	0
INNE	0,12	0	0	0	0	0	0,12	0	0
PRZEDMIOTY	0	1	0	0	0	0	0	1	0
OPAKOWANIA DREWNIANE	0	1	0	0	0	0	0	1	0
ROŚL. DO SADZENIA	2,08	16052907	0	2,08	16052281	0	0	626	0
INNE	0	1664858	0	0	1664858	0	0	0	0
PODKŁADKI	0	24765	0	0	24765	0	0	0	0
ROŚL. AKWAR.	0	1639978	0	0	1639978	0	0	0	0
ROŚL. DONICZKOWE	0	18	0	0	18	0	0	0	0
ROŚL. OWADOŻ	0	97	0	0	97	0	0	0	0
MAT.ROZMN.	2,08	14366760	0	2,08	14366134	0	0	626	0
NASIONA	2,03	0	0	2,03	0	0	0	0	0
PODKŁADKI WEGETATYWNE	0	2	0	0	0	0	0	2	0
ROŚL. W KULT. TKAN.	0,04	100710	0	0,04	100710	0	0	0	0
SADZ. NIEUKORZ.	0	13301689	0	0	13301089	0	0	600	0
SADZ. UKORZ. B. PODŁ.	0	14194	0	0	14174	0	0	20	0
SADZ. UKORZ. Z PODŁ.	0	950165	0	0	950161	0	0	4	0
ORGANY PODZIEMNE	0	21289	0	0	21289	0	0	0	0
BULWY	0	264	0	0	264	0	0	0	0
CEBULE	0	305	0	0	305	0	0	0	0
KORZENIE	0	19907	0	0	19907	0	0	0	0
KŁĄCZA	0	813	0	0	813	0	0	0	0

1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej

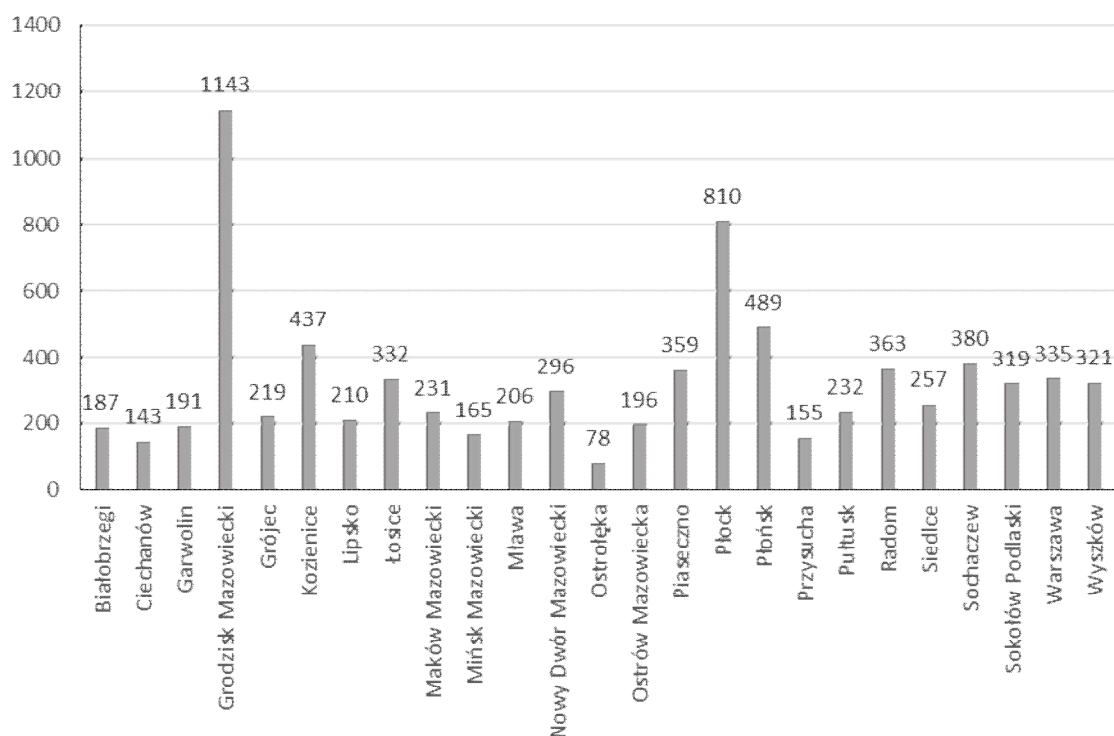
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów

W rejestrze przedsiębiorców, prowadzonym przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na koniec 2017 roku, zarejestrowanych było 8054 podmioty. Ze względu na rolę fitosanitarną, (wg stanu na dzień 31.12.2017 r.), zarejestrowanych było 7750 przedsiębiorców. Największa ilość zarejestrowanych przedsiębiorców znajduje się na terenach podległym następującym Oddziałom terenowym: Grodzisk Mazowiecki (1143), Płock (810), Płońsk (489), Kozienice (437). W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba zarejestrowanych podmiotów zmniejszyła się o 270 podmiotów. Główną przyczyną wyrejestrowania się podmiotów było zaprzestanie działalności, na którą zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2138), wymagane było dokonanie wpisu do rejestru przedsiębiorców oraz wykreślenie z urzędu podmiotów, które nie przestrzegały wymagań określonych w art. 14 ust 1 ww. ustawy.

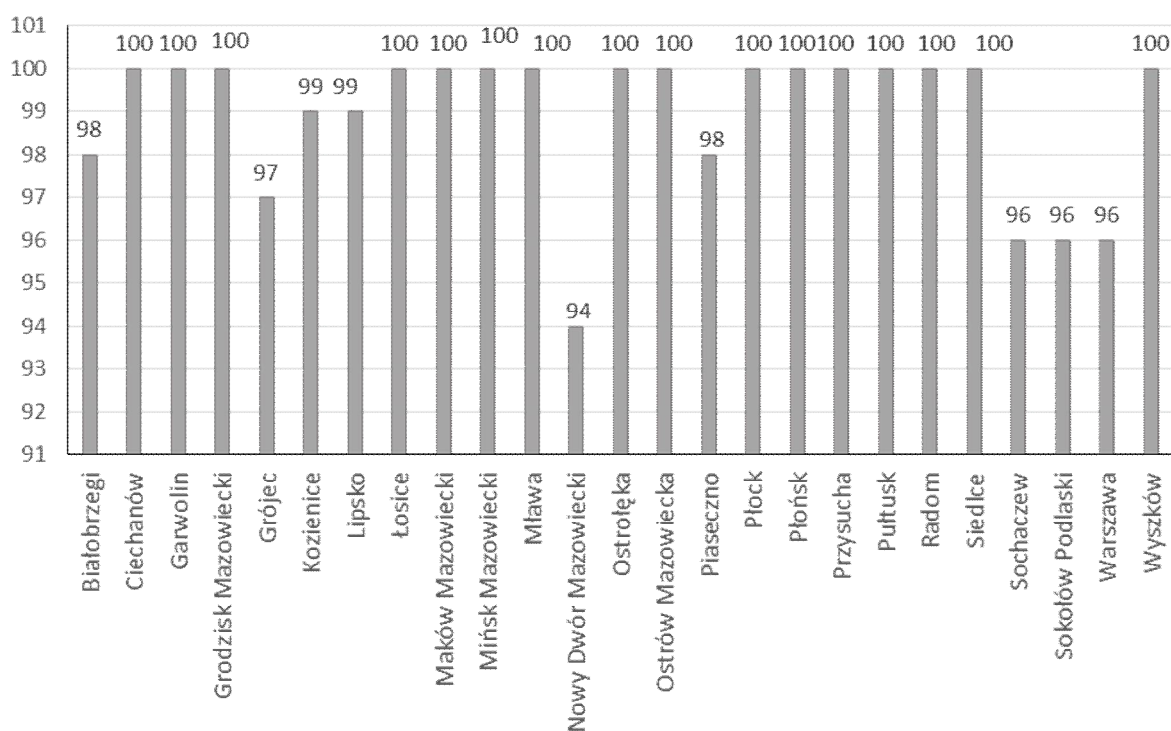
Liczbę podmiotów, wpisanych do urzędowego rejestru, prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, w podziale na poszczególne oddziały, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., przedstawia wykres nr 1.10.

Łącznie w okresie 01.01. – 31.12.2017 r. przeprowadzonych zostało 8086 kontroli urzędowych w zakresie spełnienia wymagań określonych w art. 14, ust. 1 ustawy o ochronie roślin, które przeprowadzone zostały u 7866 podmiotów. Ogólnie na terenie województwa mazowieckiego przedmiotowe kontrole zostały przeprowadzone na poziomie 98% wszystkich zarejestrowanych. Procent przeprowadzonych kontroli dokumentów w poszczególnych oddziałach WIORIN w Warszawie przedstawia wykres nr 1.11.

Wykres 1.10. Zestawienie liczby przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych oddziałach (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.)



Wykres 1.11. Procent skontrolowanych podmiotów w rozbiciu na oddziały.



Zgodnie z zasadami systemu nadzoru nad zdrowotnością roślin, obowiązującego w państwach członkowskich UE, rośliny, produkty roślinne i przedmioty uznane za stwarzające ryzyko przeniesienia organizmów kwarantannowych, mogą znajdować się w obrocie na rynku wspólnotowym tylko po ich zaopatrzeniu w tzw. „paszport roślin”. Paszport roślin gwarantuje, że opatrzona nim partia towaru roślinnego spełnia ustalone przepisami specjalne wymagania fitosanitarne (jest wolna od organizmów kwarantannowych i tzw. regulowanych), a ponadto, że została wyprodukowana przez urzędowo zarejestrowanego producenta, którego miejsce produkcji było regularnie kontrolowane przez służbę ochrony roślin i nasiennictwa. W roku sprawozdawczym Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał 254 562 sztuki paszportów roślin, w tym w podległych WIORiN oddziałach terenowych wystawiono 194 223 sztuki paszportów w tym Oddział Graniczny wystawił 4 346 sztuk paszportów roślin. Tabela nr 1.14 przedstawia liczbę wydanych paszportów w rozbiciu na oddziały.

Tabela 1.14. Liczba wydanych paszportów roślin (stan na 31.12.2016 r.) w rozbiciu na oddziały.

L.p.	Oddział	Liczba wydanych paszportów (malejąco)
1	WIORiN Warszawa	60339
2	Nowy Dwór Mazowiecki	42895
3	Płock	18221
4	Grodzisk Mazowiecki	25272
5	Warszawa	5643
6	Piaseczno	8546
7	Wyszaków	4861
8	Przysucha	5689
9	Płońsk	62332
10	Oddział Graniczny	4346
11	Grójec	3212
12	Ciechanów	2244
13	Białobrzegi	2134
14	Ostrołęka	1728
15	Kozienice	809
16	Sokołów Podlaski	1016
17	Pułtusk	881
18	Mińsk Mazowiecki	1399
19	Garwolin	408
20	Lipsko	233
21	Radom	709
22	Maków Mazowiecki	672
23	Sochaczew	594
24	Ostrów Mazowiecka	228
25	Mława	77
26	Łosice	73
27	Siedlce	1
	RAZEM	254562

1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej

W 2017 roku łotewska służba fitosanitarna zakwestionowała 1 przesyłkę roślin polskiego pochodzenia, za brak właściwych paszportów roślin. Zakwestionowanie dotyczyło roślin *Malus x purpurea*, do których dołączony został paszport nieodpowiedni dla strefy chronionej odnośnie bakterii *Erwinia amylovora*, którą stanowi terytorium Łotwy. W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, skontrolowano dokumentację prowadzoną przez kontrolowany podmiot, w tym: faktury, dokumenty dostawcy, oraz informacje o numerach dołączonych paszportów – w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością na podmiot została nałożona grzywna w postaci mandatu karnego

Podczas przeprowadzania przez inspektorów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, urzędowych kontroli, nie zostały stwierdzone nieprawidłowości dotyczące zasad przemieszczania roślin, produktów roślinnych i przedmiotów z innych krajów Unii Europejskiej do Polski.

1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych

Prowadzenie prac naukowo-badawczych oraz prac nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych oraz materiałów roślinnych porażonych lub niespełniających ustalonych wymagań zdrowotnościowych lub też takich materiałów roślinnych, których nie wolno wprowadzać i przemieszczać na obszarze Wspólnoty, wymaga uzyskania pozwolenia Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa (art. 33 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 roku o ochronie roślin (Dz. U. z 2017 poz. 2138)). Podczas prowadzenia tego rodzaju prac wymagane jest spełnienie określonych warunków organizacyjno-technicznych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2017 roku prowadził nadzór nad pięcioma podmiotami prowadzącymi prace naukowo – badawcze.

Tabela 1.17. Wykaz jednostek prowadzących prace naukowo badawcze na terenie województwa mazowieckiego.

Lp.	Nazwa Podmiotu	Przedmiot pozwolenia	Data obowiązywania decyzji
1	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Rolnictwa i Biologii, Katedra Botaniki, ul. Nowoursynowska 159, bud. 37, 02-776 Warszawa	wykorzystanie nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> , <i>Globodera pallida</i> ,	31.12.2020 r.
2	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Młochowie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2026 r.
3	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie - Oddział w Jadwisinie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2020 r.
4	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie - Pracownia Chorób Ziemiaka w Radzikowie	wykorzystanie - do 300 szczepów bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> - do 100 izolatów grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> - do 20 szczepów <i>Ralstonia solanacearum</i> - do 150 izolatów <i>Globodera rostochiensis</i> i <i>Globodera pallida</i>	31.12.2026 r.
5	Wydział Biologii Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego ul. Żwirki i Wigury 101, 02-089 Warszawa	wykorzystanie ziemi z Antarktyki	31.12.2018 r.
6	Instytut Biochemii i Biofizyki PAN ul. Pawińskiego 5a, 02-106 Warszawa	Wykorzystanie gleby i osadów jeziornych pochodzących z Wyspy Króla Jerzego	30.06.2020 r.
7	Wydział Biologii Instytutu Mikrobiologii, Zakład Genetyki Bakterii Uniwersytetu Warszawskiego ul. Miecznikowa 1, 02-096 Warszawa	wykorzystanie ziemi arktycznej	31.12.2022

W 2017 roku Dział Nadzoru Fitosanitarnego przeprowadził kontrolę u każdego z wymienionych powyższej podmiotów, celem sprawdzenia bezpieczeństwa fitosanitarnego prowadzonych prac. W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zdrowia roślin, które skutkowały nałożeniem 17 mandatów na łączną kwotę 3800 zł i 7 decyzji o opłacie sankcyjnej na łączną kwotę 15890 zł. Zestawienie nałożonych mandatów i decyzji sankcyjnych zostało przedstawione w tabeli 1.18

Tabela 1.18. Zestawienie liczby wydanych decyzji sankcyjnych i mandatów.

Lp.	Oddziały	Liczba wydanych decyzji sankcyjnych	Liczba grzywien – mandaty
1	Białobrzegi		
2	Ciechanów		
3	Garwolin		
4	Grodzisk Mazowiecki		6
5	Grójec		
6	Kozienice	1	1
7	Lipsko		
8	Łosice		1
9	Maków Mazowiecki	1	
10	Mińsk Mazowiecki		
11	Mława	1	1
12	Nowy Dwór Mazowiecki		
13	Ostrołęka		
14	Ostrów Mazowiecka		1
15	Piaseczno	1	
16	Płock		1
17	Płońsk	1	
18	Przysucha		
19	Pułtusk		2
20	Radom		
21	Siedlce		
22	Sochaczew		
23	Sokolów Podlaski		1
24	Warszawa	2	3
25	Wyszków		
	RAZEM	7	17

2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką

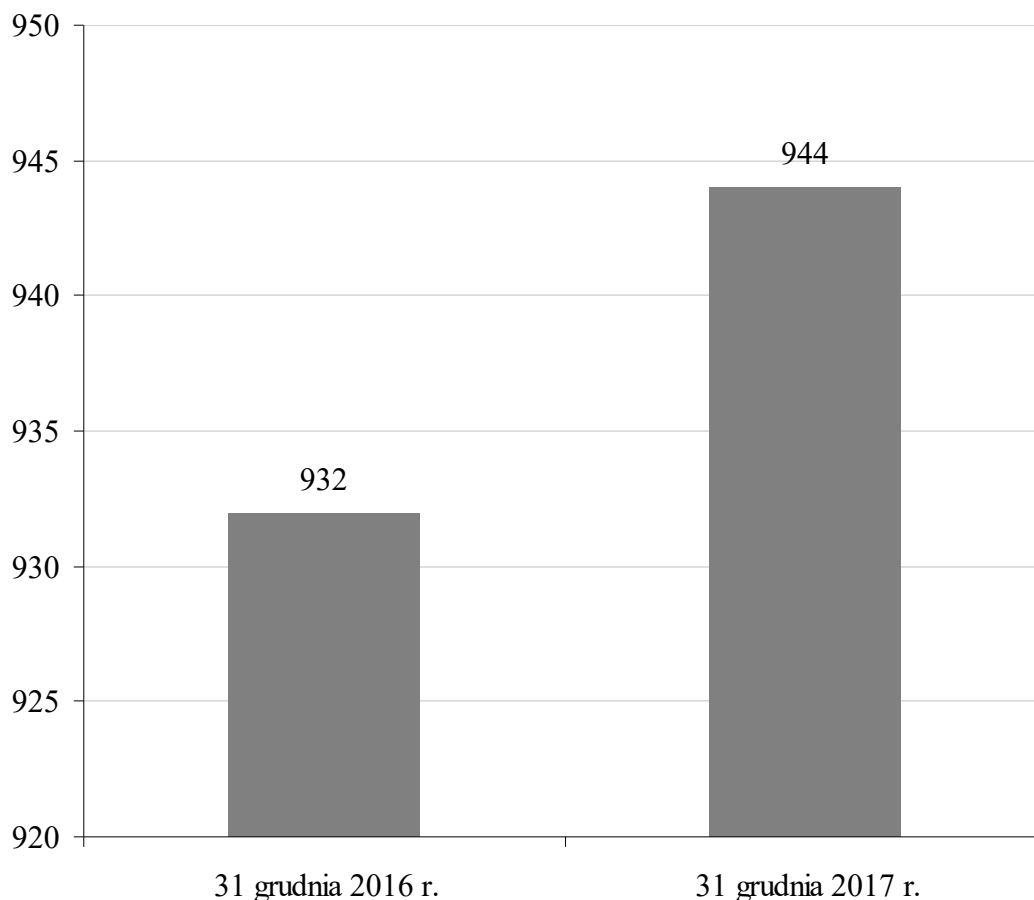
2.1. Obrót i stosowanie środków ochrony roślin

2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków

Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin i ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Polega na wpisywaniu przedsiębiorców prowadzących przedmiotową działalność do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.

W rejestrze przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków, według stanu na 31.12.2017 r. znajdowało się 829 wpisów. Wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowanie tych środków na terenie woj. mazowieckiego prowadzone było w 944 punktach (w tym konfekcjonowanie 14 punktów).

Wykres 2.1. Liczba punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu i konfekcjonujących te środki.



W 2017 roku liczba punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu wzrosła o 12 punktów natomiast miejsc konfekcjonowania środków ochrony roślin wzrosła o 2 punkty.

Szczegółowe zestawienie punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie prezentuje tabela 2.1.

Tabela 2.1. Punkty wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków zlokalizowane na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.)

L.p.	Oddział	Ogółem	W tym:			
			Konfekcjonowanie	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż detaliczna	
					dla użytkowników profesjonalnych i nieprofesjonalnych	wyłącznie dla użytkowników nieprofesjonalnych
1	Białobrzegi	15	0	0	15	0
2	Ciechanów	23	0	0	23	0
3	Garwolin	21	0	2	19	0
4	Grodzisk Maz.	90	5	31	49	5
5	Grójec	90	5	4	81	0
6	Kozienice	21	0	0	21	0
7	Lipsko	17	0	0	16	1
8	Łosice	14	1	0	12	1
9	Maków Maz.	33	0	0	33	0
10	Mińsk Maz.	18	0	0	18	0
11	Mława	22	0	0	22	0
12	Nowy Dwór Maz.	37	1	0	36	0
13	Ostrołęka	29	0	1	28	0
14	Ostrów Maz.	24	0	3	21	0
15	Piaseczno	33	0	0	33	0
16	Płock	84	0	2	82	0
17	Płońsk	56	0	1	32	0
18	Przysucha	25	0	0	25	0
19	Pułtusk	19	0	0	17	2
20	Radom	61	0	0	52	9
21	Siedlce	27	0	2	25	0
22	Sochaczew	35	0	1	34	0
23	Sokołów Podlaski	42	0	2	35	5
24	Warszawa	119	2	6	111	0
25	Wyszków	12	0	0	10	2
Razem		944	14	55	850	25

W stosunku do ogólnej liczby 944 punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonujących te środki, 55 z nich, tj. 5,83 % prowadzi sprzedaż hurtową. Najwięcej hurtowni znajduje się na terenie działania Oddziału w Grodzisku Mazowieckim (31 hurtowni). Zarejestrowanych punktów sprzedaży detalicznej jest 875, najwięcej na terenie działania Oddziału w Warszawie (111 sklepów).

2.1.2. Kontrola wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów obowiązującego prawa w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin, pracownicy inspekcji wykonywali czynności kontrolne zgodnie z zasadami określonymi Zarządzeniu nr 6/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 22 września 2014 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu środków ochrony roślin.

Zgodnie z cytowanym zarządzeniem wykonywane kontrole zostały podzielone na rodzaje kontroli typu: A, B, C, D, których szczegółowy zakres przedstawia poniższa tabela.

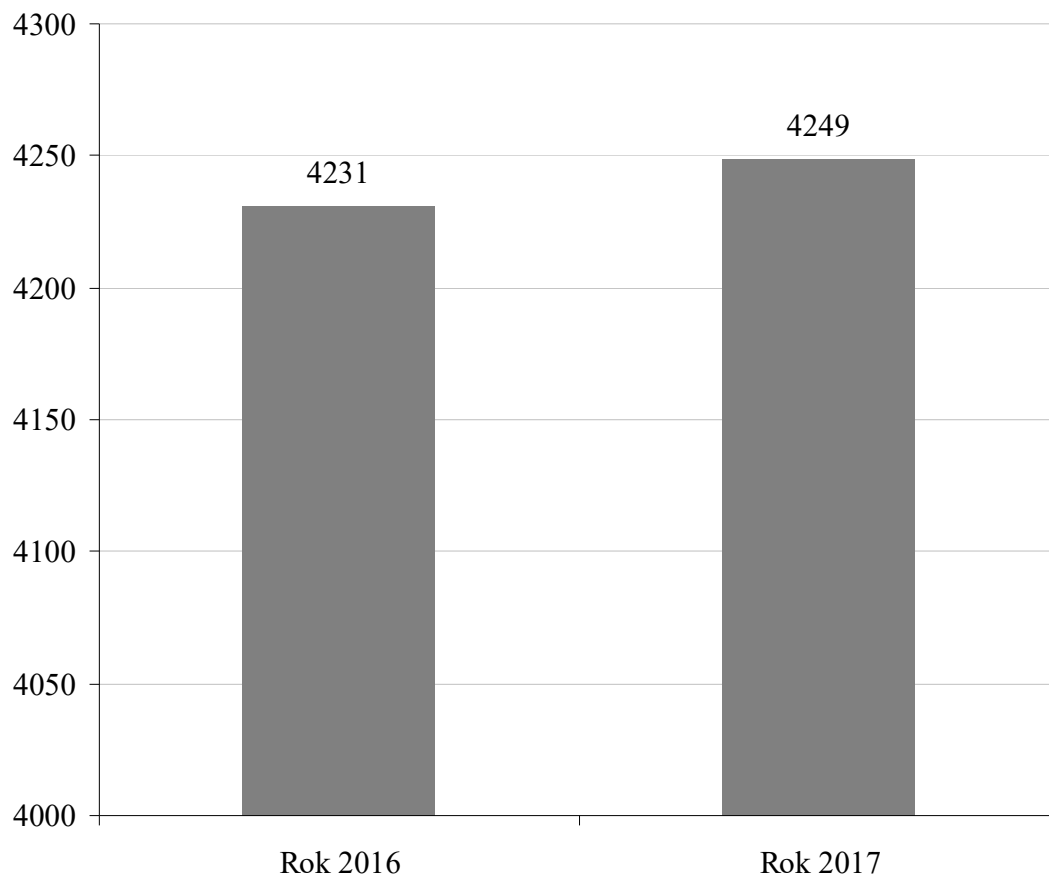
Tabela 2.2. Rodzaj i ilość przeprowadzonych kontroli i rekontroli w 2017 r.

Rodzaj kontroli	Kontrole	Rekontrole	Ogółem	%
A - w punktach konfekcjonowania środków ochrony roślin, w hurtowniach, magazynach, punktach obrotu detalicznego, na targowiskach i w innych miejscach gdzie są lub mogą być wprowadzane środkami ochrony roślin i zaprawiony materiał siewnym do obrotu	942	7	949	21,4
B - w gospodarstwach prowadzących towarową produkcję roślinną, w magazynach płodów rolnych, w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody, na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych i rezerwatów oraz w innych miejscach, gdzie stosowanie środków ochrony roślin może być ograniczone lub zabronione	3280	20	3300	74,6
C - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy	118	1	119	2,7
D - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do przeprowadzania szkoleń ustawowych	59	0	59	1,3
Razem	4399	28	4427	100,0

W okresie sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowaniem tych środków oraz stosowaniem środków ochrony roślin pracownicy inspekcji przeprowadzili **4427 kontrole**, w tym **28** kontroli sprawdzających. W odniesieniu do roku poprzedniego łącznie wykonano o 14 kontroli więcej, co stanowi wzrost kontroli 0,3 %.

Wśród wykonanych **4427** kontroli największy udział tj. **3300** stanowią kontrole przeprowadzone w miejscach stosowania środków ochrony roślin (kontrole typu B), natomiast kontrole w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków (kontrole typu A) stanowią 21,4 % ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Pozostałe kontrole typu C, D stanowią odpowiednio 2,7 % i 1,3 %.

Wykres 2.2. Porównanie ogólnej liczby kontroli typu A i typu B w latach 2016 i 2017.



Wzrost liczby kontroli w okresie sprawozdawczym 2017 r. w odniesieniu do roku 2016 wynika z większej liczby kontroli interwencyjnych wynikających ze zgłoszeń osób zewnętrznych w zakresie podejrzenia niewłaściwego stosowania lub obrotu środkami ochrony roślin.

Tabela 2.3. Szczegółowe zestawienie liczby kontroli typu A, B, C, D przeprowadzonych w 2017 roku oraz ich wyniki w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie oraz DORiT

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Odpowiedzialność karna		
				wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej/określenia kosztów analiz laboratoryjnych
1	Białobrzegi	115	0	-	10	0
2	Ciechanów	166	1	-	1	0
3	Garwolin	148	0	-	6	1
4	Grodzisk Maz.	198	1	-	15	1
5	Grójec	535	1	-	19	0
6	Kozienice	132	0	-	9	0
7	Lipsko	163	0	-	17	0
8	Łosice	79	0	-	5	0
9	Maków Maz.	179	1	-	7	0
10	Mińsk Maz.	139	3	-	10	0
11	Mława	183	7	-	12	0
12	Nowy Dwór Maz.	103	0	-	13	0
13	Ostrołęka	144	2	-	2	0
14	Ostrów Maz.	127	0	-	2	0
15	Piaseczno	112	2	-	12	1
16	Płock	268	2	-	4	0
17	Płońsk	122	0	-	6	0
18	Przysucha	207	0	-	6	0
19	Pułtusk	135	0	-	1	0
20	Radom	245	0	-	16	0
21	Siedlce	205	0	-	4	0
22	Sochaczew	178	8	-	20	0
23	Sokołów Podl.	143	0	-	4	1
24	Warszawa	258	0	-	22	0
25	Wyszków	142	0	-	4	0
26	DORiT*	1	0	3	0	1
Razem:		4427	28	3	227	5

*Dział Ochrony Roślin i Techniki Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie

W poszczególnych oddziałach istnieje duże zróżnicowanie, co do ilości kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym. Jak wynika z zaprezentowanych danych najczęściej kontroli przeprowadzono w oddziałach: Grójec (535), Płock (268), Warszawa (258) oraz Radom (245), natomiast najmniej wykonano w oddziałach: Łosice (79), Nowy Dwór Mazowiecki (103), Piaseczno (112) i Białobrzegi (106).

Zestawienie poszczególnych rodzajów kontroli i nałożonych sankcji karnych przedstawia się następująco:

Tabela 2.4. Szczegółowe zestawienie wydanych w okresie sprawozdawczym sankcji w rozbiciu na poszczególne rodzaje kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Odpowiedzialność				
			wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej	decyzje w zakresie określenia opłaty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych	inne decyzje wydane w zakresie obrotu i stosowania środków w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości
A	942	7	2	28	3	2	10
B	3280	20	1	199	0	0	2
C	118	1	0	0	0	0	0
D	59	0	0	0	0	0	0
Razem	4399	28	3	227	3	2	12

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono podczas przeprowadzania kontroli typu B mających na celu sprawdzenie prawidłowości stosowania środków ochrony roślin. Realizacja zaleceń pokontrolnych została sprawdzona w trakcie 28 rekontroli. Najwięcej rekontroli (20) przeprowadzono z zakresu kontroli typu B, co stanowi 71,43 % wszystkich kontroli sprawdzających. Mandaty za nieprawidłowe stosowanie środków ochrony roślin stanowią 87,67 % wszystkich nałożonych mandatów.

Ponadto w 2017 r. nałożono 227 mandatów na łączną kwotę 42.250 zł, natomiast w 2016 r. nałożono 162 mandatów na łączną kwotę 31.370 zł (w 2015 r. nałożono 219 mandatów na łączną kwotę 34.810 zł, w 2014 r. nałożono 110 mandatów na łączną kwotę 19.330 zł, w 2013 r. nałożono 154 mandatów na łączną kwotę 19.690 zł, w 2012 r. nałożono 202 mandatów na łączną kwotę 28.300 zł, w 2011 r. nałożono 338 mandatów na łączną kwotę 42.220 zł).

Kontrole typu A

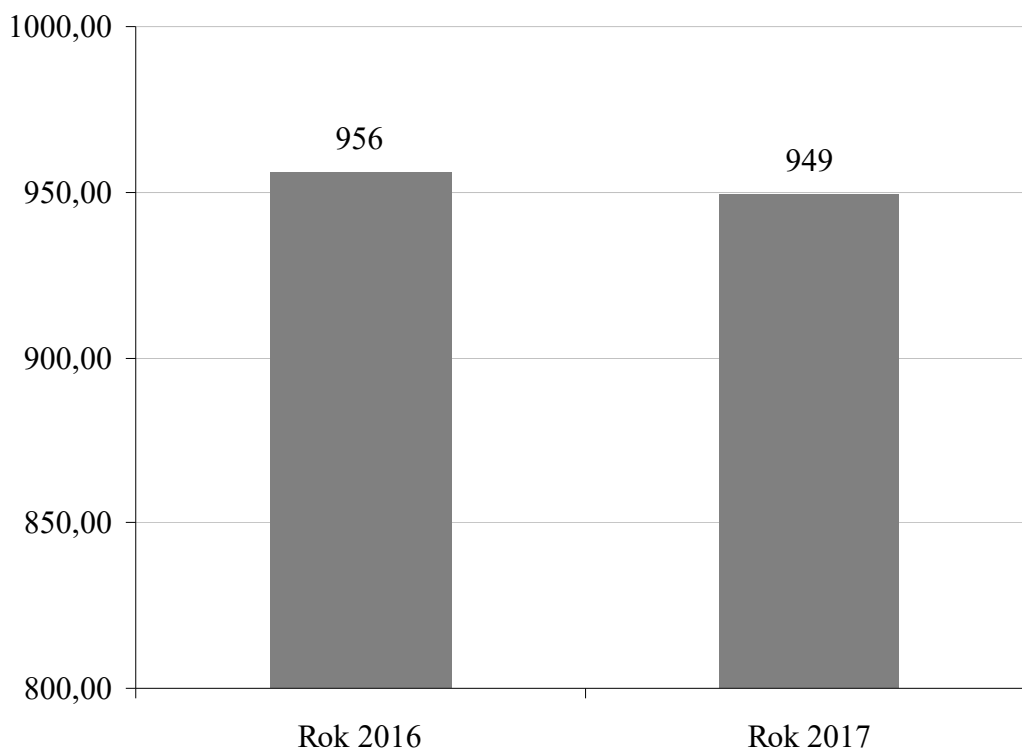
W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin oraz ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin inspekcja objęła czynnościami kontrolnymi miejsca, w których jest lub mogła być prowadzona działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków.

W 2017 r. przeprowadzono 949 takich kontroli, w tym 7 kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Ogólna liczba kontroli typu A w porównaniu do roku poprzedniego spadła o 0,7 %, jednakże w przedmiotowym obszarze zintensyfikowano kontrole w zakresie prawidłowości

wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin u posiadaczy zezwoleń/pozwoleń na wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu, podmiotów prowadzących reklamę środków ochrony roślin oraz kontrole w związku z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Przedmiotowe kontrole charakteryzują się zwiększoną czasochłonnością a ich głównym i nadrzędnym celem jest zapobieganie zagrożeniom związanym z niewłaściwym obrotem środkami ochrony roślin.

Wykres 2.3. Liczba kontroli i rekontroli w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem środków ochrony roślin do obrotu, przemieszczaniem, składowaniem, konfekcjonowaniem, reklamą tych środków w latach 2016 i 2017.



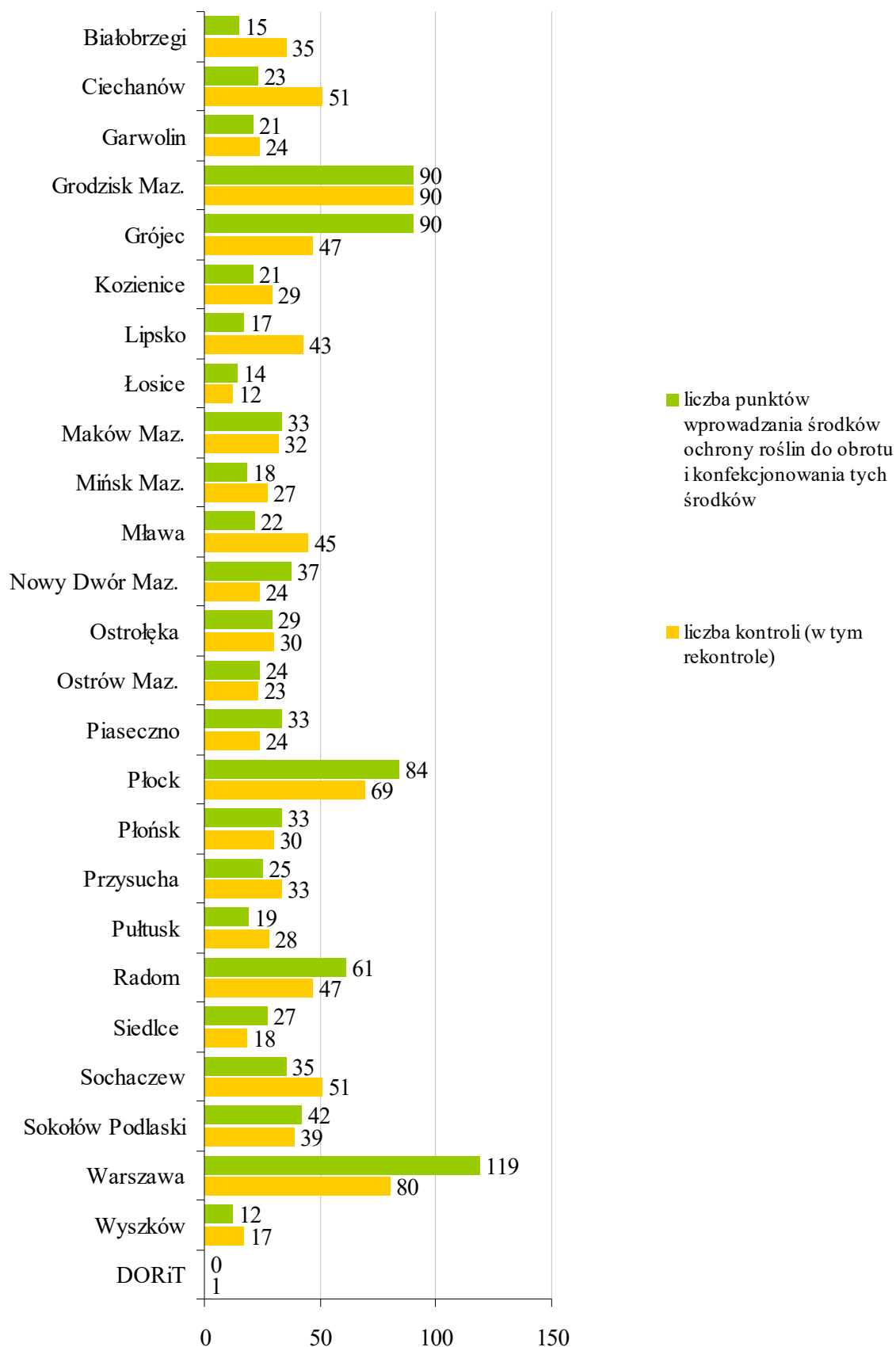
Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2017 r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli przedstawiono w poniższej tabeli.

Kontrole te były przeprowadzane głównie u przedsiębiorców zarejestrowanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków, tj. w hurtowniach, punktach obrotu detalicznego, jak również u posiadaczy zezwoleń/pozwoleń na wprowadzanie środków ochrony roślin, podmiotów wprowadzających środki ochrony roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, składujących i magazynujących takie środki, podmiotów prowadzących reklamę środków ochrony roślin jak również w innych miejscach, gdzie jest lub mógł być prowadzony obrót środkami ochrony roślin i zaprawionym materiałem siewnym.

Tabela 2.5. Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2017 r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli planowanych	Liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych	Liczba rekontroli	Odpowiedzialność karna skutkująca nałożeniem kary pieniężnej		
				wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej/opłacie stanowiącej równowartość kosztów analiz laboratoryjnych
hurtownie śró	53	24	2	0	7	0
punkty detaliczne śró	393	336	5	2	17	3
punkty konfekcjonowania śró	6	0	0	0	0	0
producenci śró	2	0	0	0	1	0
miejsca potencjalnej sprzedaży śró	72	6	0	0	0	0
punkty obrotu zaprawionymi nasionami	35	3	0	0	0	0
posiadacze zezwoleń/ pozwoleń MRiRW	13	15	0	0	2	0
usługowe składowanie śró	2	3	0	0	0	0
firmy logistyczne, transportowe, przewoźnicy	0	2	0	0	1	0
prowadzenie reklamy	2	0	0	0	0	2
inne	0	4	0	0	0	0
Ogółem	546	388	7	2	28	5

Wykres 2.4. Liczba przeprowadzonych kontroli typu A w okresie sprawozdawczym w stosunku do ogólnej liczby punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu (hurtowych i detalicznych) oraz konfekcjonowania tych środków



W wyniku przeprowadzenia 949 kontroli typu A stwierdzono 34 nieprawidłowości. Dotyczyły one przede wszystkim: wprowadzania do obrotu środka ochrony roślin w opakowaniu jednostkowym niezgodnym z wymaganiami zezwolenia/pozwolenia, braku szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, nieprawidłowo prowadzonej dokumentacji dotyczącej zakupu/sprzedaży środka ochrony roślin.

Tabela 2.6. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości na terenie województwa mazowieckiego wykazane podczas kontroli typu A w 2017 r.

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
opakowania (nieszczelne, uszkodzone, zastępcze, niezgodne z wymaganiami zezwolenia/pozwolenia)*	15
braku szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków	6
dokumentacji dotyczącej środków (nieprowadzenie, nieprawidłowe prowadzenie, nieprzechowywanie dokumentacji przez 5 lat)	4
etykiety*	3
dopuszczenia środków do obrotu*	3
braku wpisu do rejestru	1
nieprawidłowego prowadzenia reklamy środków	1
uniemożliwiania lub utrudniania Inspekcji wykonywania czynności urzędowych	1
Razem	34

* 1 nieprawidłowość = 1 środek ochrony roślin

W 2017 r. w zakresie kontroli A nałożono 28 mandatów karnych, wydano 5 decyzji dotyczących wycofania środków ochrony roślin z obrotu, 3 decyzje o opłacie sanacyjnej, 1 decyzję w sprawie zakazu wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu, 2 decyzje w sprawie określenia opłaty dotyczącej kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych, 4 decyzje w sprawie wstrzymania obrotu środkiem ochrony roślin do czasu zakończenia badań laboratoryjnych.

Tabela 2.7. Zestawienie liczby kontroli typu A i wykazanych nieprawidłowości w poszczególnych jednostkach organizacyjnych WIORiN.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Odpowiedzialność karna		
				wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej/ opłacie stanowiącej równowartość kosztów analiz laboratoryjnych
1	Białobrzegi	35	0	0	0	0
2	Ciechanów	51	0	0	0	0
3	Garwolin	24	0	0	0	1
4	Grodzisk Maz.	89	1	0	4	1
5	Grójec	46	1	0	2	0
6	Kozienice	29	0	0	3	0
7	Lipsko	43	0	0	2	0
8	Łosice	12	0	0	0	0
9	Maków Maz.	31	1	0	0	0
10	Mińsk Maz.	26	1	0	2	0
11	Mława	45	0	0	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	24	0	0	2	0
13	Ostrołęka	30	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	23	0	0	1	0
15	Piaseczno	22	2	0	0	1
16	Płock	68	1	0	1	0
17	Płońsk	30	0	0	0	0
18	Przysucha	33	0	0	0	0
19	Pułtusk	28	0	0	0	0
20	Radom	47	0	0	0	0
21	Siedlce	18	0	0	0	0
22	Sochaczew	51	0	0	3	0
23	Sokołów Podl.	39	0	0	3	1
24	Warszawa	80	0	0	3	0
25	Wyszków	17	0	0	2	0
26	DORiT	1	0	2	0	1
Razem:		942	7	2	28	5

Tabela 2.8. Decyzje o opłacie sankcyjnej nałożone w 2017 r. w związku z prowadzeniem reklamy środków ochrony roślin niezgodnie z art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r., wydane przez:

Jednostka organizacyjna WIORiN w Warszawie	Liczba decyzji o opłacie sankcyjnej	Wartość naliczonej opłaty sankcyjnej [zł]	Przyczyny nałożenia opłaty sankcyjnej
Oddział w Grodzisku Mazowieckim	1	5.000,00	Prowadzenie reklamy środków ochrony roślin niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa
Oddział w Piasecznie	1	180.502,50	Prowadzenie reklamy środków ochrony roślin niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa
Razem	2	185.502,50	

Ponadto wartość naliczonej opłaty sankcyjnej w 2017 r., na podstawie wydanej decyzji w zakresie sprzedaży środków ochrony roślin bez wymaganego zezwolenia/pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa wyniosła **531,24 zł**, natomiast wartość określonych opłat na podstawie wydanych decyzji dotyczących kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych wyniosła **1.818,00 zł**.

2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu

Środki ochrony roślin niespełniające określonych ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin wymogów, np. z nieaktualnym terminem ważności, nieoryginalne, nie odpowiadające ustalonym wymaganiom jakościowym lub niedopuszczone do obrotu podlegają wycofaniu na mocy decyzji administracyjnej.

W 2017 r. na mocy 5 decyzji administracyjnych wycofano z obrotu **18.869,2 kg/l** środków ochrony roślin.

Tabela 2.9. Powody wycofywania środków ochrony roślin z obrotu

Przyczyna wycofania środka ochrony roślin	Masa środków ochrony roślin objętych wycofywaniem z obrotu (kg/l)	% udział wycofanych środków ochrony roślin
Środki ochrony roślin w opakowaniach niespełniających wymagań zezwolenia/pozwolenia	18.863	99,967
Środki ochrony roślin bez wymaganego zezwolenia	5,1	0,027
Środki ochrony roślin o zmienionym składzie lub wł. fizycznych lub chemicznych	1,1	0,006

Główną przyczyną wycofywania środków ochrony roślin z obrotu w 2017 r., było wykazanie środków ochrony roślin w opakowaniach niespełniających wymagań zezwolenia/ pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Ponadto w wyniku działań kontrolnych prowadzonych wspólnie z innymi organami w związku ze stwierdzeniem nielegalnych środków ochrony roślin, zabezpieczono **2.633,50 kg/l** tych środków, które zostały, na koszt posiadacza, unieszkodliwione. Natomiast w wyniku działań kontrolnych prowadzonych w następstwie otrzymania negatywnych atestów analitycznych, kontrolowane podmioty wycofały z rynku we własnym zakresie, pod nadzorem Inspekcji **345,7 l** kwestionowanych środków ochrony roślin.

Kontrole typu B

W ramach sprawowanego przez Inspekcję nadzoru nad prawidłowym stosowaniem środków ochrony roślin wykonywano kontrole w miejscach stosowania środków ochrony roślin zgodnie z zarządzeniem nr 6/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 22 września 2014 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki.

W 2017 roku przeprowadzono **3295** takich kontroli (w tym **19** rekontroli).

Głównym przedmiotem przeprowadzanych kontroli było sprawdzenie w gospodarstwie w szczególności: stosowania zasad integrowanej ochrony roślin, prowadzenia ewidencji wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin, wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin sprzętem sprawnym technicznie, posiadania szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin, wykonywania zabiegów zgodnie z zaleceniami zawartymi na etykiecie środka ochrony roślin.

Zestawienie danych nt. przeprowadzonych kontroli w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.10. Wykaz kontroli przeprowadzonych w zakresie stosowania środków ochrony roślin w jednostkach organizacyjnych WIORiN w 2017 r.

L.p.	Oddziały	Liczba kontroli planowanych	Liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych	Liczba rekontroli	Łączna liczba kontroli	Wnioski do sądu	Mandaty
1	Białobrzegi	69	9	0	78	0	10
2	Ciechanów	109	3	1	113	0	1
3	Garwolin	103	11	0	114	0	6
4	Grodzisk Maz.	84	17	0	101	0	11
5	Grójec	433	45	0	478	0	17
6	Kozienice	82	18	0	100	0	6
7	Lipsko	106	10	0	116	0	15
8	Łosice	61	3	0	64	0	5
9	Maków Maz.	106	36	0	142	0	7
10	Mińsk Maz.	103	7	2	112	0	8
11	Mława	116	3	6	125	0	12
12	Nowy Dwór Maz.	68	10	0	78	0	11
13	Ostrołęka	103	1	2	106	0	2
14	Ostrów Maz.	97	5	0	102	0	1
15	Piaseczno	77	8	0	85	0	12
16	Płock	159	9	1	169	0	3
17	Płońsk	68	16	0	84	0	6
18	Przysucha	163	7	0	170	0	6
19	Pułtusk	95	7	0	102	0	1
20	Radom	168	16	0	184	1	16
21	Siedlce	169	5	0	174	0	4
22	Sochaczew	96	19	8	123	0	17
23	Sokołów Podl.	74	12	0	86	0	1
24	Warszawa	154	18	0	172	0	19
25	Wyszków	117	5	0	122	0	2
Ogółem:		2980	300	20	3300	1	199

Kontrole typu B przeprowadzane były w gospodarstwach konwencjonalnych, w miejscach prowadzenia fumigacji środkami ochrony roślin, w miejscach zaprawiania materiału siewnego, na terenach kolejowych, terenach zieleni miejskiej, w firmach usługowego wykonywania zabiegów DDD przy zastosowaniu środków ochrony roślin oraz pod kątem prawidłowości przeprowadzania kontroli przestrzegania wymagań integrowanej produkcji roślin prowadzonej przez podmiot certyfikujący.

Szczegółowe zestawienie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2.11. Zestawienie liczby kontroli w zakresie stosowania środków ochrony roślin

Miejsce przeprowadzania kontroli	Liczba kontroli planowanych	Liczba kontroli interwencyjnych/ problemowych	Liczba rekontroli	Łączna liczba kontroli	Mandaty
produkcja rolna - użytkownicy profesjonalni	2801	230	18	3049	175
produkcja rolna - użytkownicy nieprofesjonalni	29	21	0	50	4
produkcja leśna	3	3	0	6	0
zaprawianie materiału siewnego	4	2	0	6	0
miejsca fumigacji	6	10	1	17	6
tereny kolejowe	2	2	0	4	0
tereny zieleni miejskiej	5	1	0	6	0
użytkownicy profesjonalni świadczący usługi w zakresie wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków	0	1	0	1	1
kontrole miejsc wyszczególnionych w art. 36 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin	104	2	0	106	0
inne miejsca stosowania środków	22	28	0	50	13
kontrole jednostek certyfikujących integrowaną produkcję roślin	4	0	1	5	0
Ogółem	2980	300	20	3300	199

W wyniku przeprowadzonych kontroli stosowania środków ochrony roślin w 2017 r. nałożono 199 mandatów karnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim użycia środków ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania (3208 kontroli – 133 nieprawidłowości), braku posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia (3103 kontroli – 44 nieprawidłowości), braku prowadzenia dokumentacji stosowanych środków ochrony roślin (3133 kontroli – 32 nieprawidłowości), braku badania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do wykonywania zabiegów (3106 kontroli – 31 nieprawidłowości), warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin (2762 kontroli – 23 nieprawidłowości), warunków przechowywania środków ochrony roślin (3092 kontroli – 3 nieprawidłowości), użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu (3116 kontroli – 1 nieprawidłowość). Ponadto wydano 2 decyzje administracyjne z zakresu stosowania środków ochrony roślin tj. 1 decyzję w sprawie zakazu wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych do czasu ukończenia szkolenia podstawowego w wymaganym zakresie oraz uzyskania zaświadczenia o ukończeniu tego szkolenia oraz 1 decyzję w sprawie niezwłocznego, na koszt posiadacza, unieszkodliwienia środka ochrony roślin w określonym terminie, zgodnie z przepisami o odpadach.

Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2.12. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do:	Ogólna liczba kontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	%
Dokumentacja dot. stosowanych środków	3133	32	12,0%
Użycie środków niedopuszczonego do obrotu	3116	1	0,4%
Użycie środków niezgodnie z zakresem stosowania	3208	133	49,8%
Użycie środków przeterminowanego	3021	0	0,0%
Warunki bezpiecznego stosowania środków	2762	23	8,6%
Warunków przechowywania środków	3092	3	1,1%
Posiadanie aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia	3103	44	16,5%
Badań sprawności technicznej sprzętu do wykonywania zabiegów	3106	31	11,6%
Razem		267	100%

Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiciu na jednostki organizacyjne inspekcji przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2.13. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiciu na poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie:

L.p.	Oddział	Dokumentacja dot. stosowanych śor		Użycie śor niedopuszczonego do obrotu		Użycie śor niezgodnie z zakresem stosowania		Użycie śor przeterminowanego		Warunki bezpiecznego stosowania śor		Warunków przechowywania		Posiadanie aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia		Badań sprawności technicznej sprzętu do wykonywania zabiegów	
		liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości
1	Białobrzegi	78	0	78	0	86	16	78	0	78	0	78	0	80	5	79	2
2	Ciechanów	112	0	112	0	112	0	112	0	112	0	112	0	113	1	112	0
3	Garwolin	110	0	110	0	110	4	110	0	110	1	109	0	111	1	110	0
4	Grodzisk Maz.	79	0	85	0	85	5	79	0	79	0	79	0	79	0	79	1
5	Grójec	467	2	467	1	478	11	467	0	467	0	467	0	467	2	477	1
6	Kozienice	84	0	84	0	98	7	84	0	84	0	84	0	84	1	84	1
7	Lipsko	109	5	104	0	114	12	104	0	104	0	104	0	109	4	104	1
8	Łosice	61	0	61	0	64	4	61	0	61	0	61	0	61	1	61	1
9	Maków Maz.	142	3	142	0	142	7	142	0	142	2	142	2	142	0	142	0
10	Mińsk Maz.	104	2	104	0	104	6	104	0	0	0	104	1	104	2	104	0
11	Mława	110	7	104	0	110	5	104	0	104	1	104	0	104	6	104	9
12	Nowy Dwór Maz.	71	0	71	0	78	10	68	0	71	2	71	0	71	1	71	0
13	Ostrołęka	104	0	103	0	103	0	103	0	103	0	103	0	103	0	105	2
14	Ostrów Maz.	99	1	99	0	99	1	99	0	99	0	99	0	99	1	99	0
15	Piaseczno	77	3	76	0	78	2	76	0	82	6	76	0	77	5	76	2
16	Płock	169	1	167	0	169	2	166	0	168	0	165	0	165	1	165	0
17	Płońsk	68	0	68	0	84	6	68	0	0	0	64	0	65	1	64	0
18	Przysucha	162	2	162	0	162	3	162	0	162	0	162	0	161	1	162	0
19	Pułtusk	97	1	97	0	97	0	97	0	97	0	91	0	91	0	91	0
20	Radom	184	3	184	0	184	5	184	0	0	0	184	0	184	4	184	4
21	Siedlce	163	0	163	0	168	4	163	0	163	0	163	0	163	0	163	0
22	Sochaczew	113	0	105	0	113	13	100	0	108	6	100	0	100	3	100	3
23	Sokołów Podl.	80	0	80	0	80	0	0	0	80	1	80	0	80	1	80	1
24	Warszawa	172	2	172	0	172	9	172	0	172	3	172	0	172	3	172	3
25	Wyszków	118	0	118	0	118	1	118	0	116	1	118	0	118	0	118	0
Ogółem:		3133	32	3116	1	3208	133	3021	0	2762	23	3092	3	3103	44	3106	31

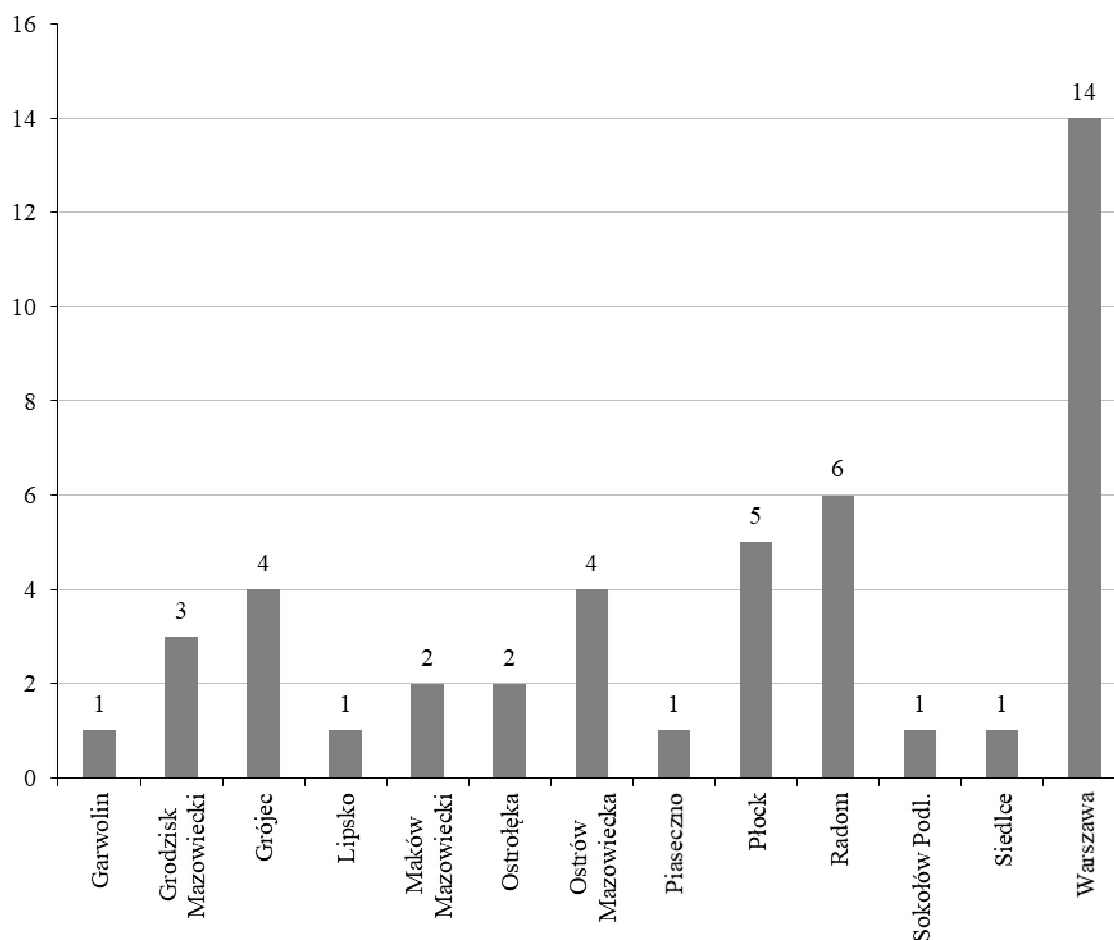
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony

Działalność polegająca na prowadzeniu szkoleń w zakresie środków ochrony roślin jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin.

Podmiot niebędący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin może prowadzić szkolenia w zakresie środków ochrony roślin po uzyskaniu wpisu do rejestrów podmiotów niebędących przedsiębiorcami, prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.

Na terenie działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na dzień 31.12.2017 r. wpis do rejestru posiada 33 przedsiębiorców oraz 12 podmiotów. Wykres poniżej przedstawia ich liczbę w poszczególnych oddziałach inspekcji.

Wykres 2.5. Liczba wpisów do rejestru przedsiębiorców/podmiotów prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.



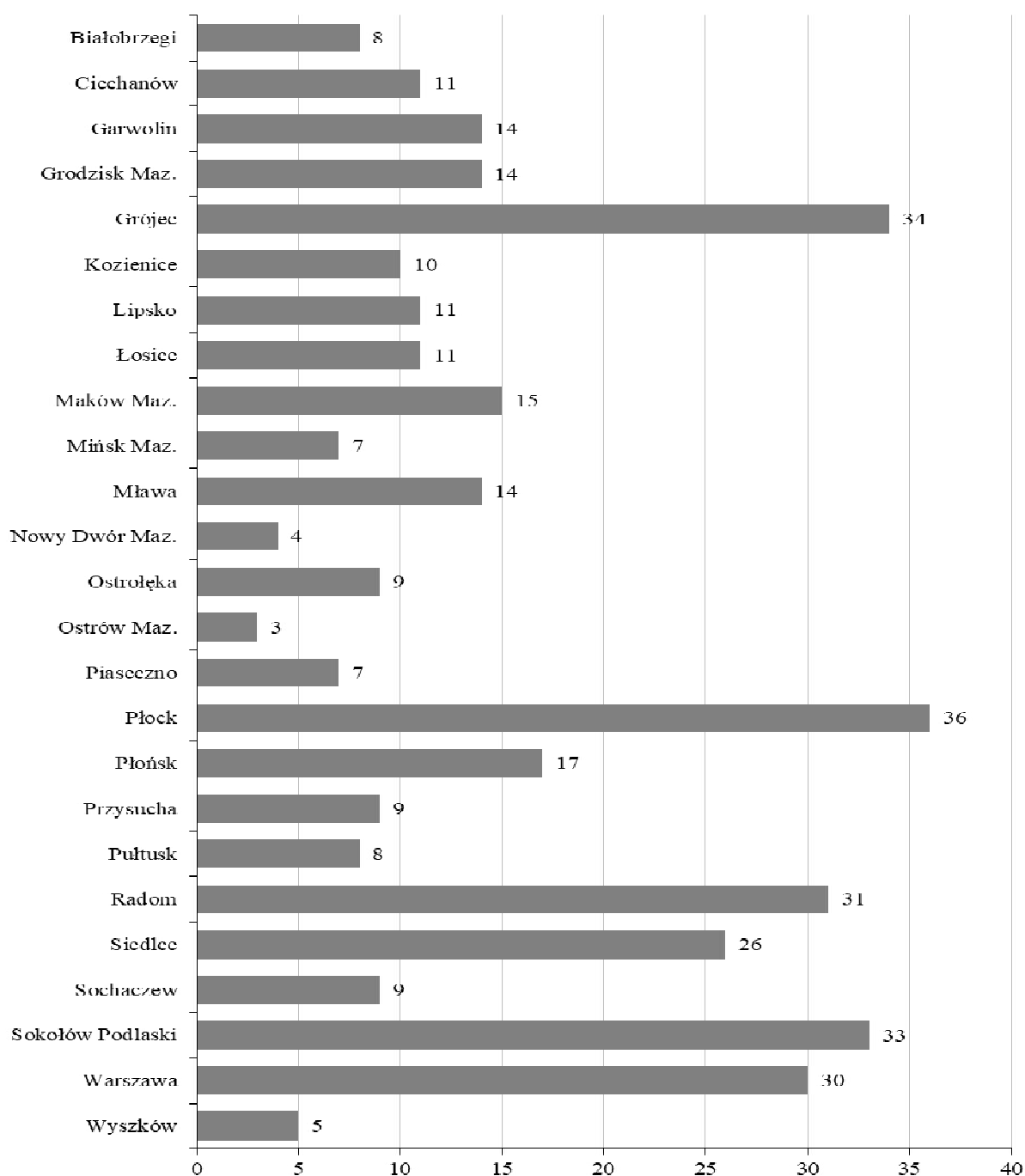
W 2017 r. przeprowadzono 43 szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, które ukończyło 579 osób, 297 szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin, które ukończyło 7083 osób, 33 szkolenia w zakresie integrowanej produkcji roślin, na których przeszkolono 690 osób oraz 3 szkolenia w zakresie badań sprawności

technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, na których przeszkolono 25 osób.

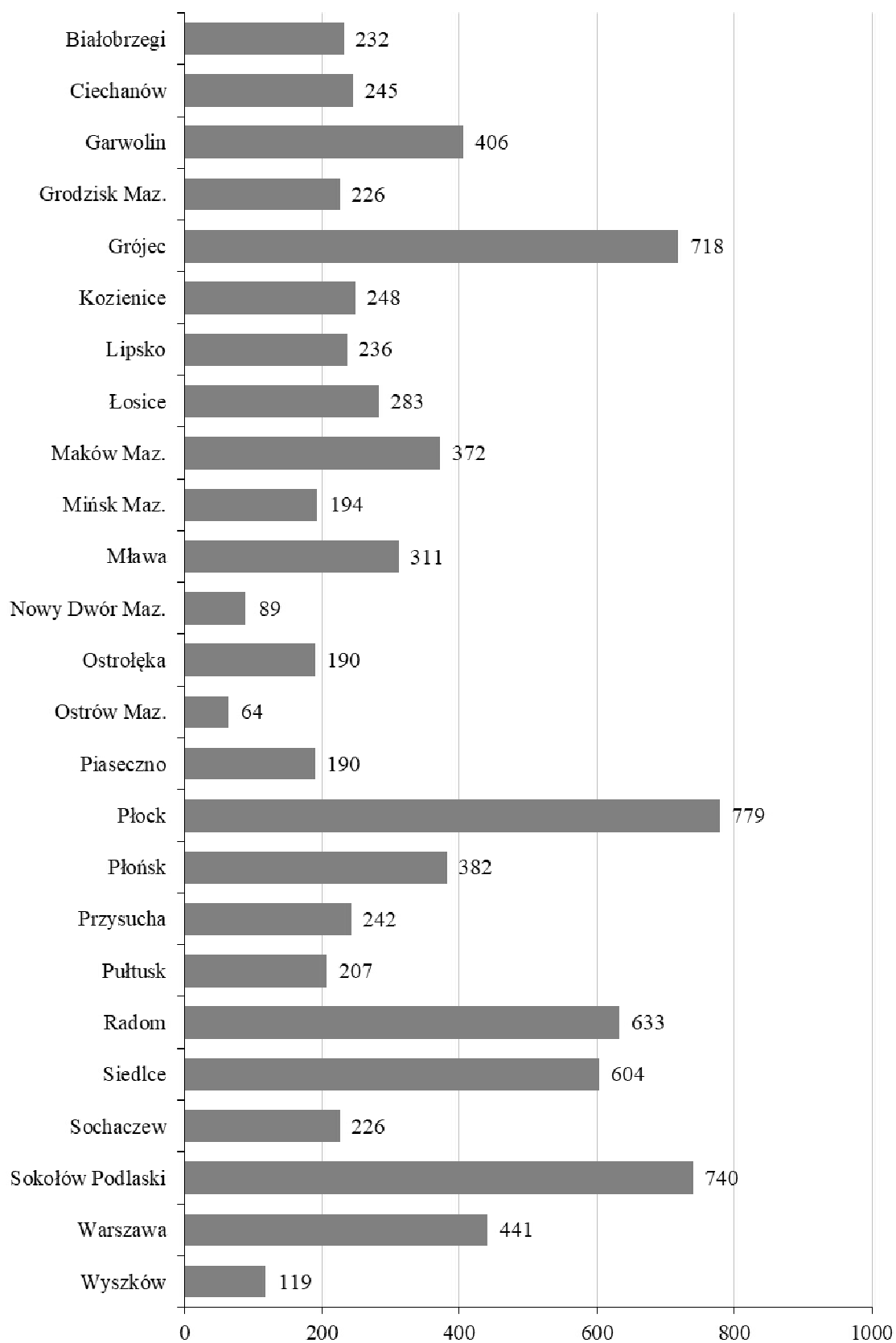
Na terenie województwa mazowieckiego w 2017 roku przeprowadzono łącznie 376 szkoleń w zakresie środków ochrony roślin (104 szkolenia podstawowe, 272 szkolenia uzupełniające), na których przeszkolono łącznie 8377 osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba szkoleń w zakresie środków ochrony roślin zmniejszyła się o 2,8 %.

Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2017 r. oraz ilości osób przeszkolonych na terenie działania poszczególnych Oddziałów zawierają wykresy 2.6. i 2.7.

Wykres 2.6. Liczba przeprowadzonych szkoleń w 2017 r. na terenie działania poszczególnych Oddziałów



Wykres 2.7. Liczba osób przeszkolonych w 2017 r. na terenie działania poszczególnych Oddziałów



2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin

2.1.5.1. Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w 2017 roku, podobnie jak w latach poprzednich, upoważnieni inspektorzy pobierali próbki płodów rolnych w celu poddania ich analizie na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Próbki płodów rolnych pobierane były zgodnie z harmonogramami otrzymanymi z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa i wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie pobierania próbek roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin (Dz. U. z 2013 r. poz. 1549).

Badania kontrolne pozostałości środków ochrony roślin prowadzone były w GIORiN Centralnym Laboratorium w Toruniu, Instytucie Ochrony Roślin – Państwowym Instytucie Badawczym w Poznaniu w ramach programu wieloletniego pod nazwą "Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska na lata 2016-2020" oraz Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego” na lata 2015-2020.

Celem badań było sprawdzenie przestrzegania przez producentów rolnych zasad prawidłowego stosowania środków ochrony roślin zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapobieganie wprowadzaniu do obrotu płodów rolnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka, zwierząt i środowiska.

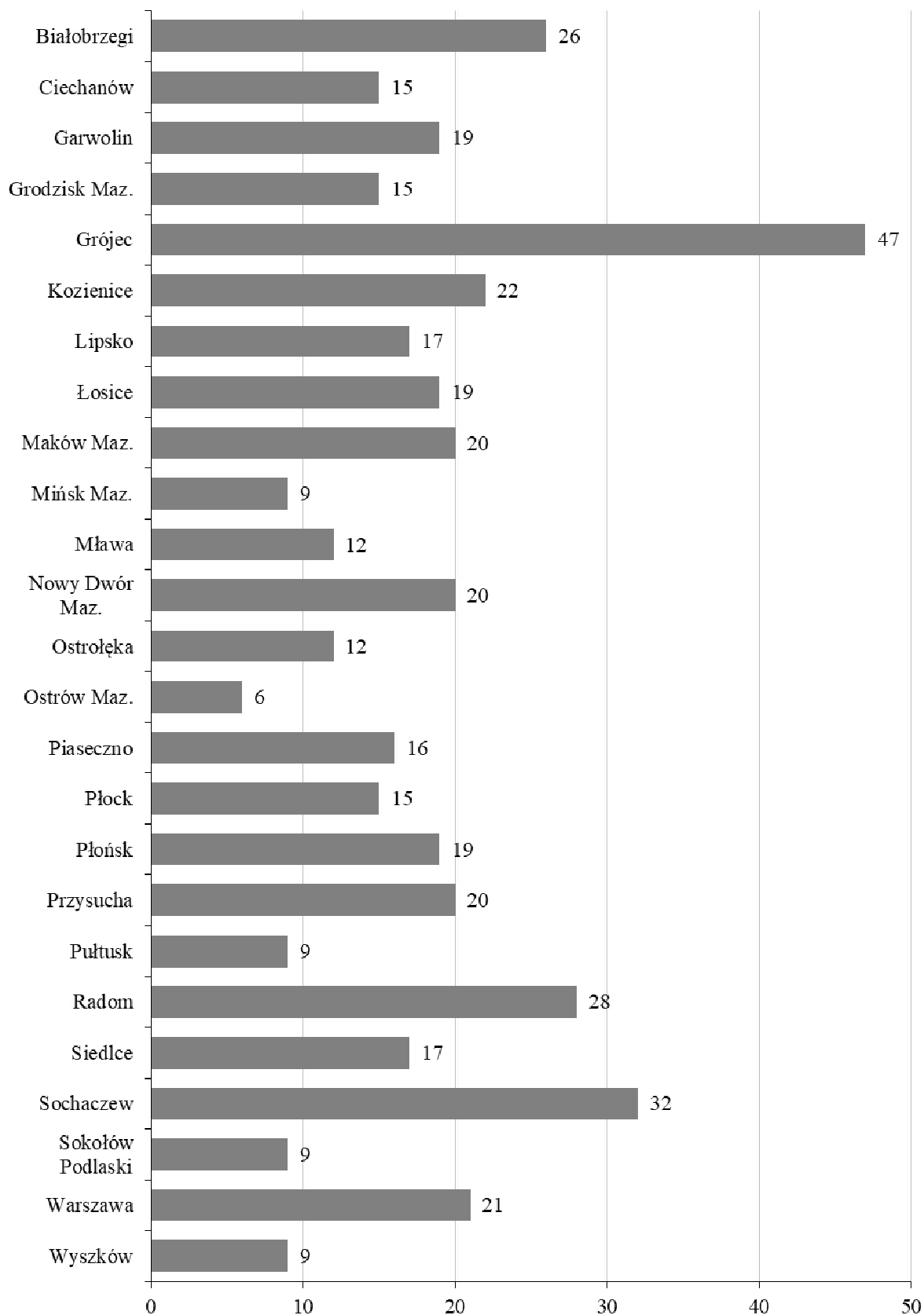
W roku 2017 badania obejmowały 53 uprawy w tym: 24 uprawy warzywnicze, 13 upraw sadowniczych, 13 upraw rolniczych, 2 uprawy zielarskie oraz pieczarki. Ogółem w ramach urzędowej kontroli przebadano 454 próbki płodów rolnych w ramach monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych, tj.:

- GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu przebadano 258 próbek
- Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu 27 próbek, w tym:
 - 3 w ramach kontroli interwencyjnej,
- Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach przebadano 169 próbek, w tym:
 - 8 w ramach kontroli produkcji owoców przeznaczonych na eksport do Chin,
 - 3 w ramach kontroli płodów rolnych wytworzonych w gospodarstwach ekologicznych

W porównaniu do 2016 r. liczba pobranych i przebadanych próbek płodów rolnych zwiększyła się o 5,3 %.

Szczegółowe dane nt. liczby próbek płodów rolnych pobranych zgodnie z harmonogramami przez poszczególne Oddziały w 2017 r. zawiera wykres 2.8.

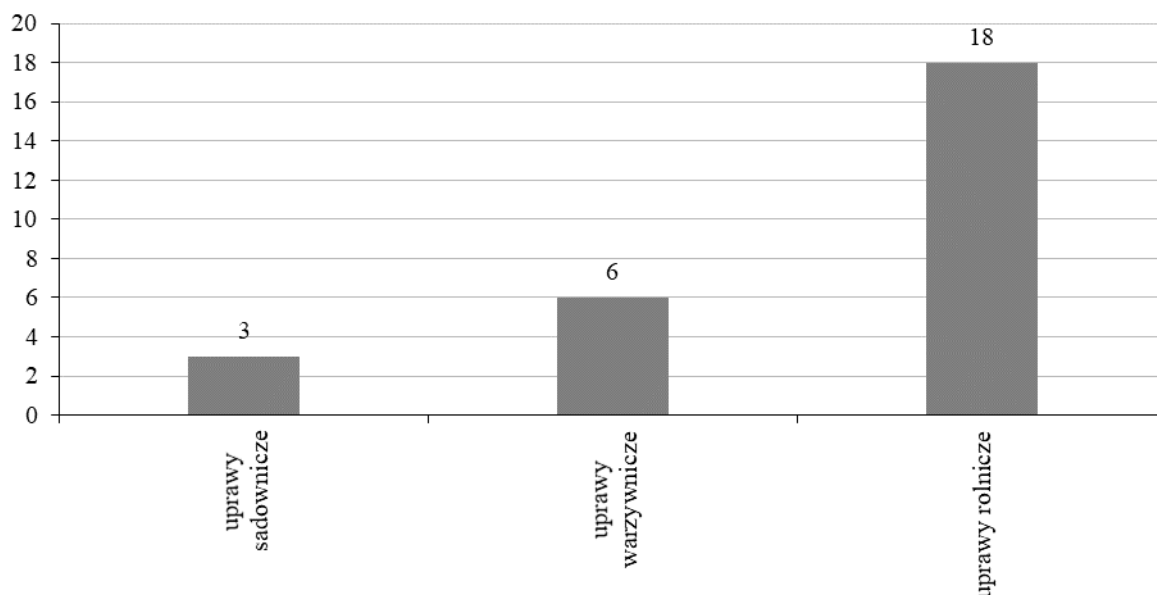
Wykres 2.8. Liczba próbek płodów rolnych pobranych przez Oddziały



Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

Badania prowadzone były przez IOR-PIB w Poznaniu oraz podległą TSD w Białymstoku. Badaniami objęto 27 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 3 próbki z upraw sadowniczych, 6 próbek z upraw warzywniczych, 18 próbek z upraw rolniczych.

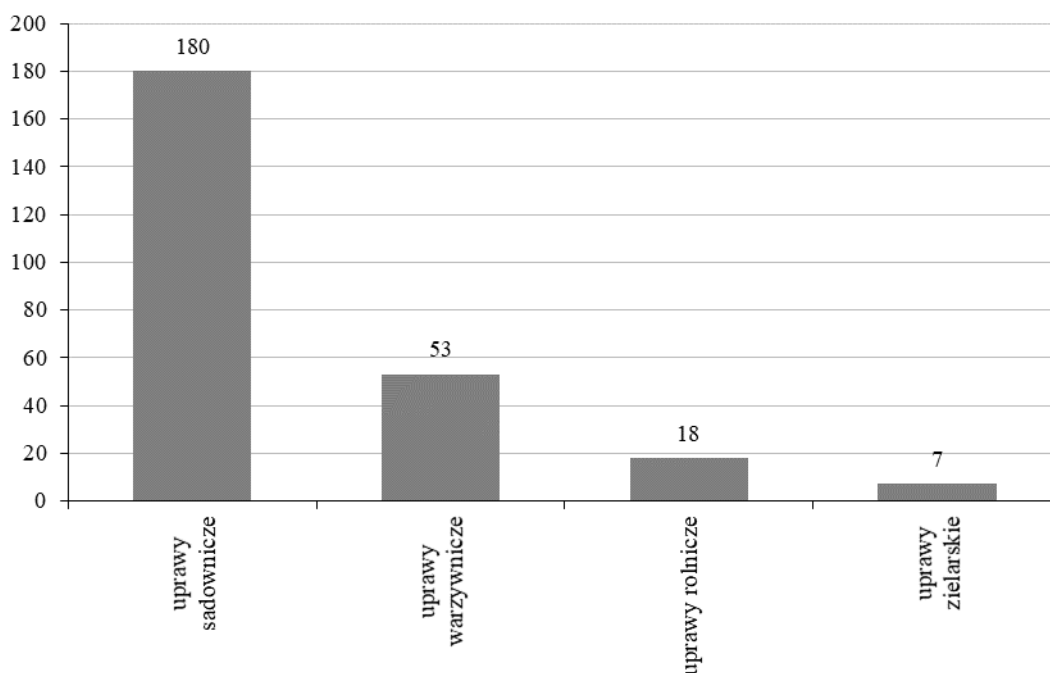
Wykres 2.9. Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do laboratorium Instytutu Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu



GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu

Badaniami objęto 258 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 180 próbek z upraw sadowniczych, 53 próbki z upraw warzywniczych, 7 próbek z upraw rolniczych oraz 18 próbek grzybów (pieczarka).

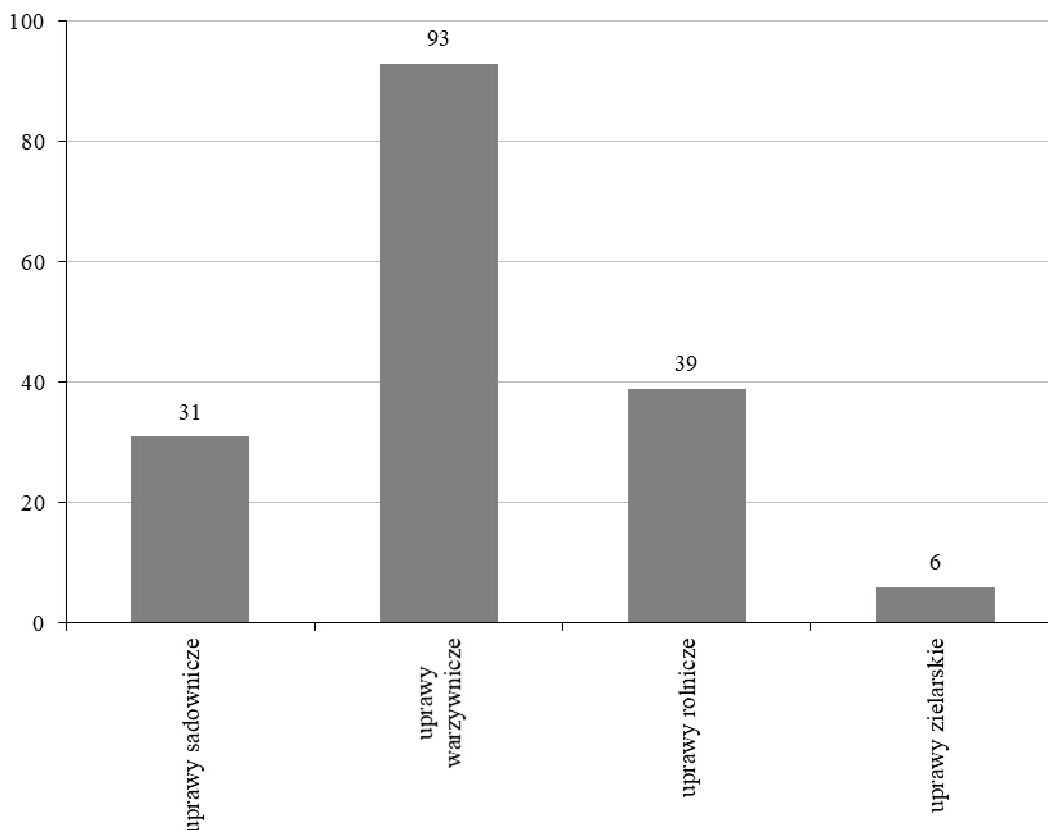
Wykres 2.10. Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do GIORiN Centralnego Laboratorium w Toruniu



Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Badaniami objęto 169 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 31 próbek z upraw sadowniczych, 93 próbki z upraw warzywniczych, 39 próbek z upraw rolniczych oraz 6 próbek z upraw zielarskich.

Wykres 2.11. Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach



W odniesieniu do 454 próbek pobranych w 2017 r. w ramach kontroli urzędowej analizy laboratoryjne wykazały w 137 próbkach poziom pozostałości środków ochrony roślin poniżej granicy oznaczalności, 216 próbek zawierało pozostałości środków ochrony roślin dopuszczone do danej uprawy, 89 próbek zawierało pozostałości środków ochrony roślin niedopuszczonych do danej uprawy oraz 12 próbek, w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości (NDP) dotyczącego równocześnie substancji niezalecanej w uprawie.

Najczęściej wykrywane nieprawidłowości (NDP) odnotowano w uprawie jabłoni, gruszy, porzeczki oraz kapusty pekińskiej.

2.1.5.2. Badania kontrolne jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu.

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą nad jakością środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu, wzorem lat ubiegłych, w 2017 roku kontrola składu i właściwości fizyko-chemicznych środków ochrony roślin prowadzona była w powiązaniu z realizowanymi przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu zadaniami 1.6 i 1.8 programu wieloletniego pod nazwą „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”.

Zgodnie z opracowanymi w ramach zadania 1.7 ww. programu przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach wytycznymi dla Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, laboratoryjną kontrolą zostało objętych łącznie 42 próbki, tj. 33 próbki pobrane w oparciu o harmonogram otrzymany z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz 9 próbek środków ochrony roślin w ramach kontroli interwencyjnej.

Próbki pobierano zgodnie z rozporządzeniem MRiRW z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie pobierania próbek środków ochrony roślin do badań laboratoryjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1512) oraz zarządzeniem nr 4/2016 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 9 lutego 2016 r. w sprawie zasad przeprowadzania kontroli składu lub właściwości fizycznych lub właściwości chemicznych środków ochrony roślin.

Celem badań było stwierdzenie, czy środki ochrony roślin wprowadzane do obrotu handlowego w Polsce są odpowiedniej jakości i czy ich skuteczność jest dobra – to znaczy, czy spełniają wymagania specyfikacji technicznych ustalonych w procesie rejestracji.

Analizy laboratoryjne przeprowadzane były przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach.

W ramach kontroli interwencyjnej pobrano: Huragan Nowy 360 SL, Sharpen 330 EC, Agil-S 100 EC, Leopard Extra 05 EC i Decis Ogród 015 EW.

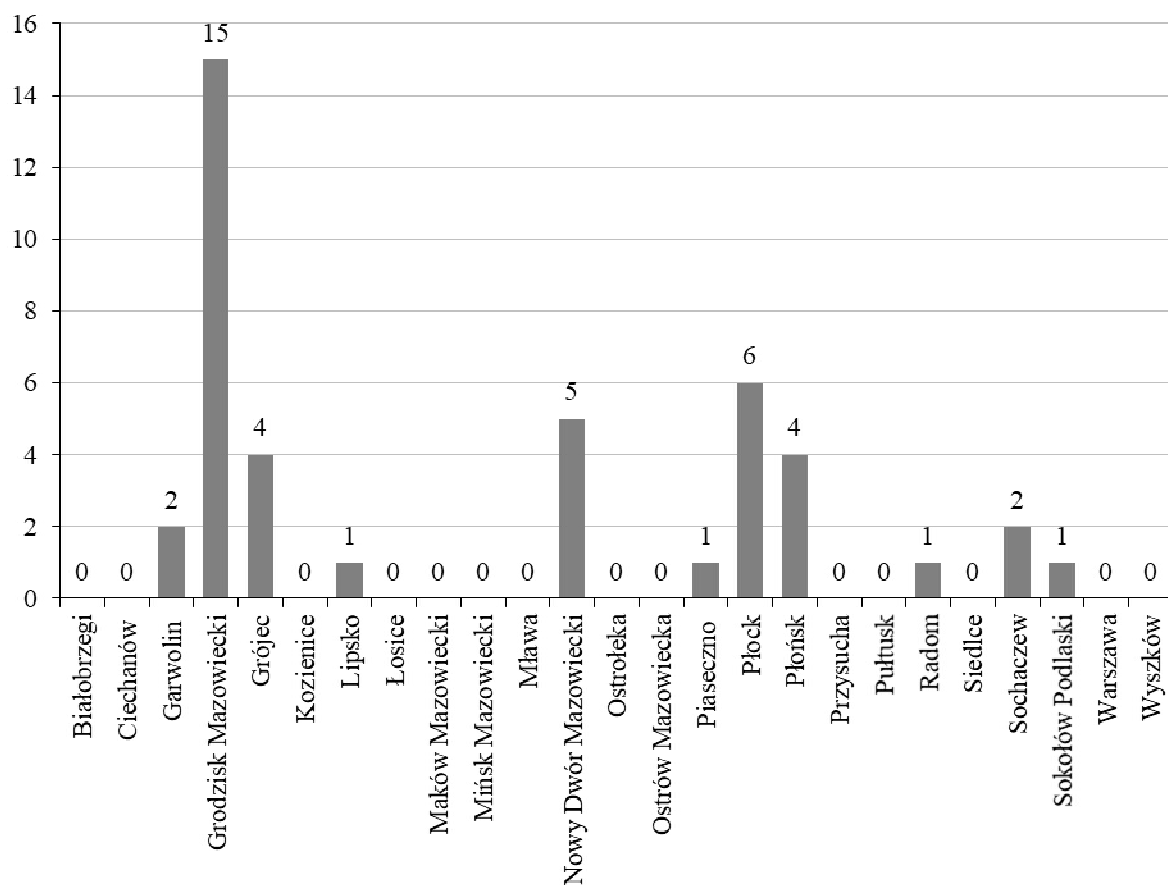
Tabela 2.14. Zestawienie pobranych do analiz środków ochrony roślin w ramach kontroli podstawowej

Asahi SL	regulator wzrostu
Aztek 250 SC	fungicyd
Azyl 250 SC	fungicyd
Bulldock 025 EC	insektycyd
Decis Ogród 015 EW	insektycyd
DicuRex Flo 500 SC	herbicyd
Falcon 460 EC	fungicyd
Fury 100 EW	insektycyd
Galben M 73 WP	fungicyd
Galera 334 SL	herbicyd
Harrier 259 ZC	herbicyd
Kerb 50 WP	herbicyd
Komplet 560 SC	herbicyd
Korazzo 250 SC	fungicyd
Kosmik 360 SL	herbicyd
Kunshi 625 WG	fungicyd
Leopard Extra 05 EC	herbicyd

Mospilan 20 SP	insektycyd
Nurelle D 550 EC	insektycyd
Nutefon 480 SL	regulator wzrostu
Omnix 025 FS	fungicyd
Pictor 400 SC	fungicyd
Pomarsol Forte WG 80	fungicyd
Promax 450 EC	fungicyd
Retar 480 SL	regulator wzrostu
Roundup 360 Plus	herbicyd
Roundup Flex 480	herbicyd
Stallion 363 CS	herbicyd
Starane Trawniki	herbicyd
Trion 250 EW	fungicyd
Vitavax 200 FS	fungicyd
Wikary 200 EC	herbicyd

Szczegółowe dane nt. liczby próbek środków ochrony roślin pobranych zgodnie z harmonogramami przez poszczególne Oddziały w 2017 r. zawiera wykres 2.12.

Wykres 2.12. Liczba próbek środków ochrony roślin pobranych przez Oddziały

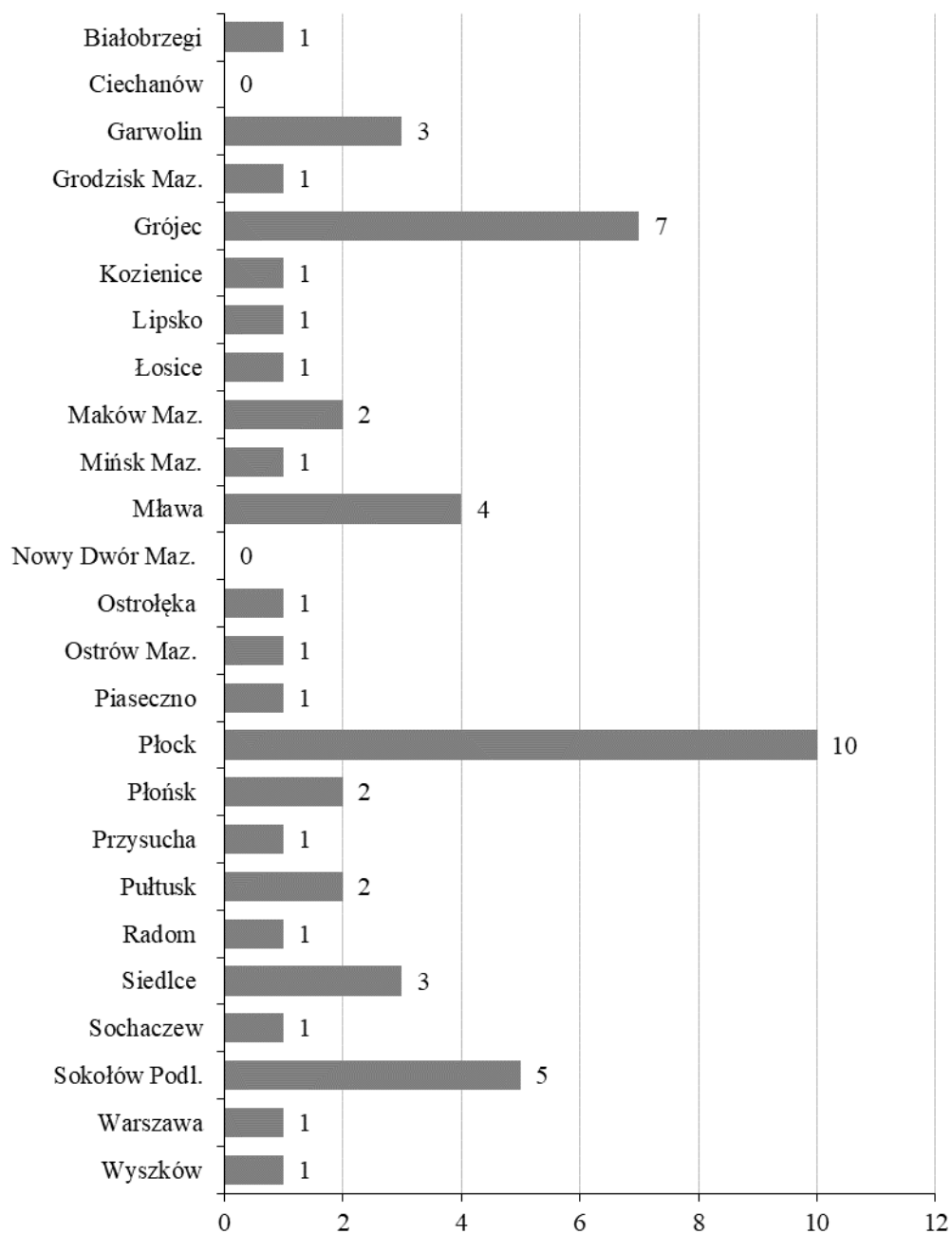


2.2. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy

2.2.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań

Zgodnie z ewidencją na dzień 31.12.2017 r. upoważnienia do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy posiadały 52 jednostki. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2016 r. liczba jednostek zmniejszyła o 2.

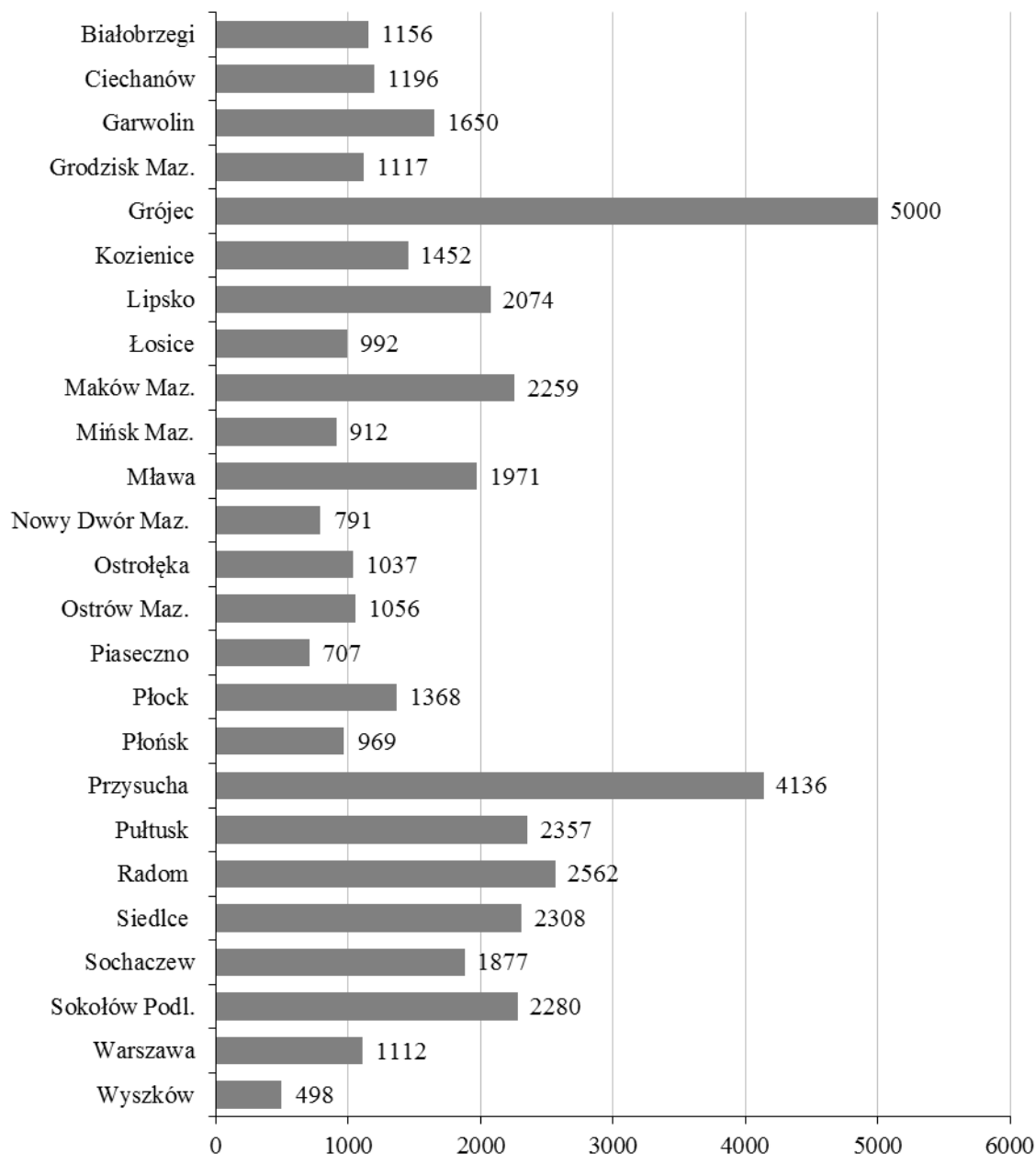
Wykres. 2.13. Liczba jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań stanu technicznego opryskiwaczy na terenie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie (wg stanu na 31.12.2017 r.)



2.2.2. Ogólna liczba opryskiwaczy

Na dzień 31.12.2017 r. ogólna liczba opryskiwaczy wynosiła 42837 i zmniejszyła się o 13% w porównaniu z danymi na dzień 31 grudnia 2016 r. (tj. 49101 opryskiwaczy). Powyższe było wynikiem intensywnych działań mających na celu wyeliminowanie z ewidencji sprzętu, który już nie istnieje/nie jest użytkowany itd. a posiadał status jako aktualny w ewidencji WIORiN.

Wykres 2.14. Ogólna liczba opryskiwaczy na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie na dzień 31.12.2017 r.

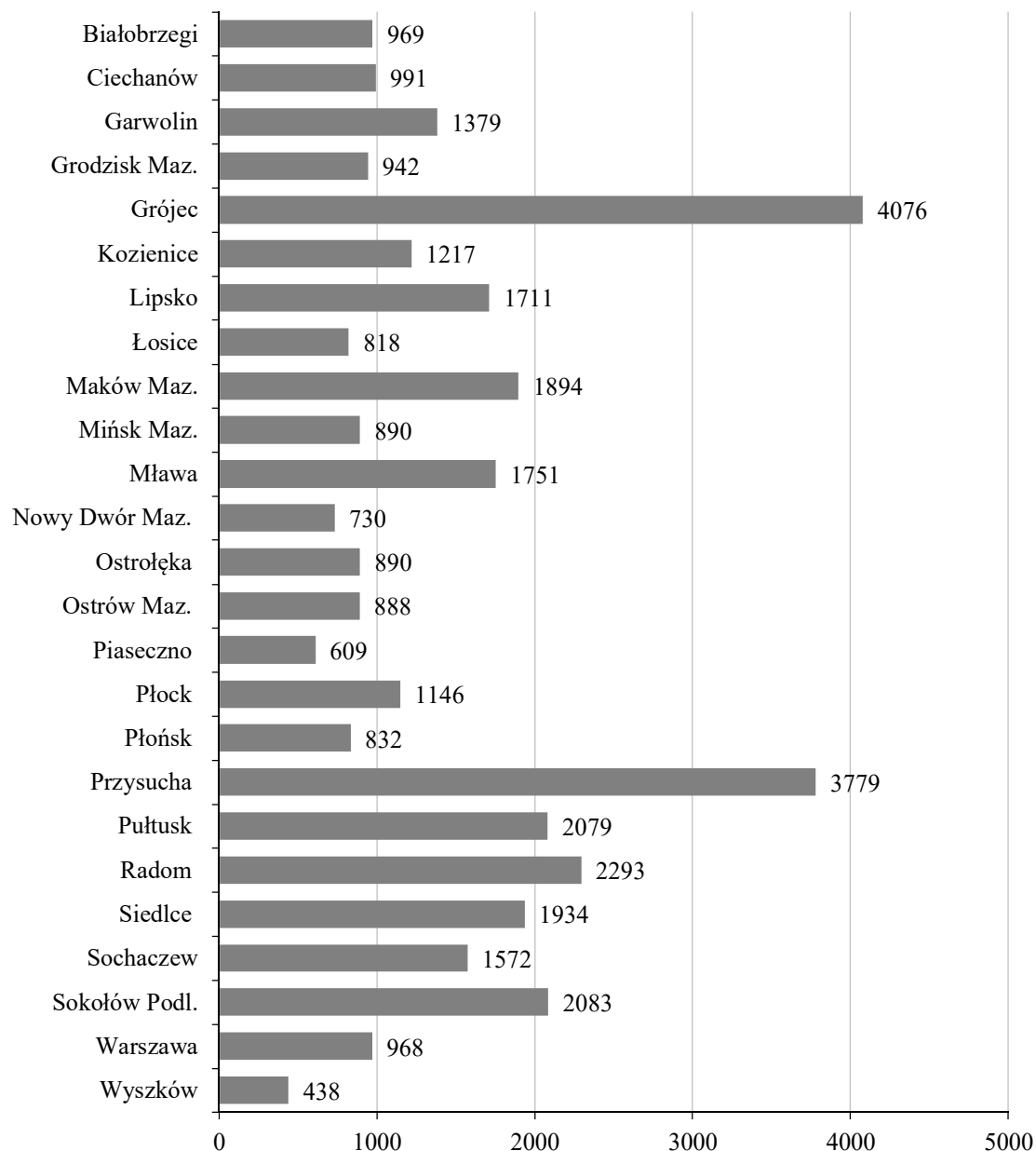


Na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie na dzień 31.12.2017 r. największa ogólna liczba opryskiwaczy znajdowała się na terenie działania Oddziałów: Grójec (5000), Przysucha (4136) i Radom (2562). Natomiast najmniejsza ogólna liczba opryskiwaczy znajdowała się na terenie działania Oddziałów: Wyszaków (498), Piaseczno (707) i Nowy Dwór Mazowiecki (791).

2.2.3. Badania opryskiwaczy

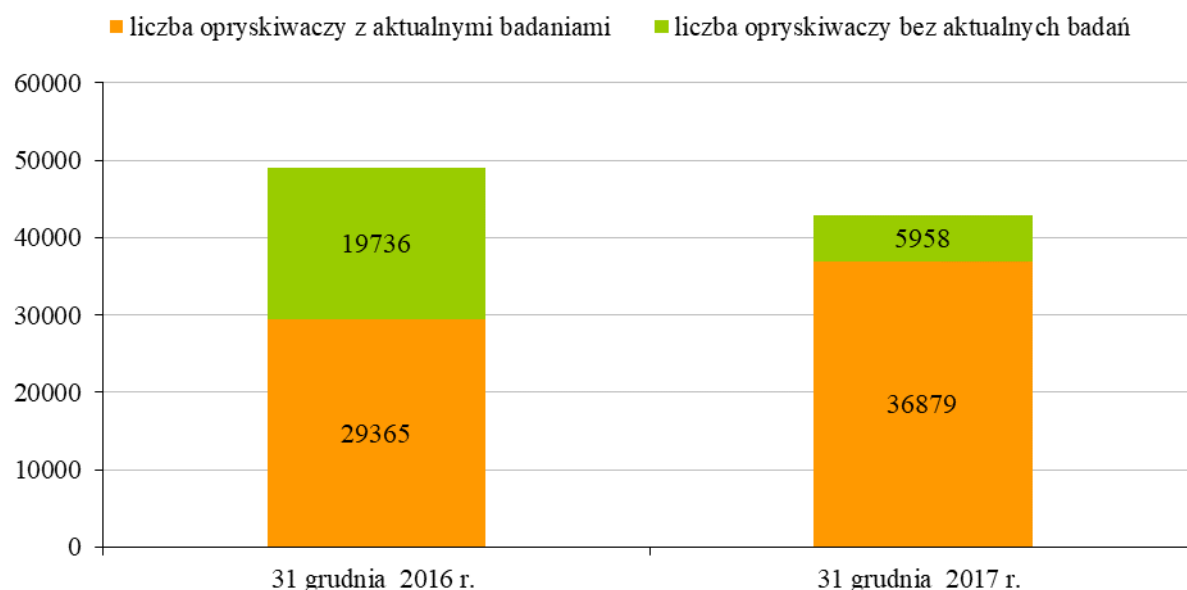
W 2017 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie kontynuował realizację zadania wynikającego z art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów dotyczącego ograniczenia liczby będącego w użyciu sprzętu niesprawnego technicznie na terenie województwa mazowieckiego.

Wykres 2.15. Liczba opryskiwaczy z aktualnymi badaniami na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie na dzień 31.12.2017 r.



Na dzień 31.12.2017 r. najczęściej opryskiwaczy z aktualnymi badaniami znajdowało się na terenie działania Oddziałów: Grójec (4076), Przysucha (3779) i Radom (2293). Natomiast najmniej opryskiwaczy z aktualnymi badaniami znajdowało się na terenie działania Oddziałów: Wyszaków (438), Piaseczno (609) i Nowy Dwór Mazowiecki (730).

Wykres 2.16. Porównanie liczby opryskiwaczy z aktualnymi badaniami i bez aktualnych badań na terenie województwa mazowieckiego

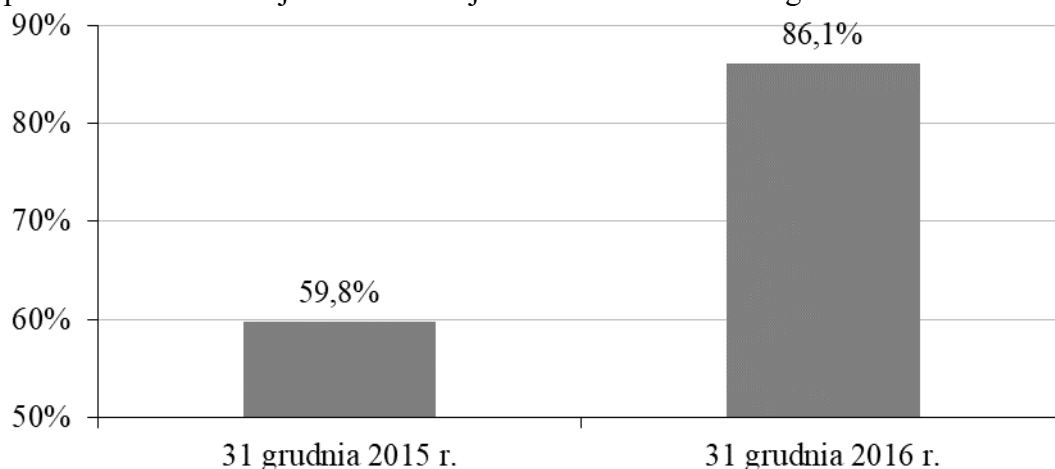


Liczba opryskiwaczy z aktualnymi badaniami na terenie województwa mazowieckiego na dzień 31.12.2017 r. wzrosła o 26% w stosunku do dnia 31.12.2016 r. (wzrost o 7514 opryskiwaczy z aktualnymi badaniami), natomiast w analogicznym okresie liczba opryskiwaczy bez aktualnych badań na terenie województwa mazowieckiego zmniejszyła się o 70% (zmniejszenie liczby opryskiwaczy bez aktualnych badań o 13778 opryskiwaczy).

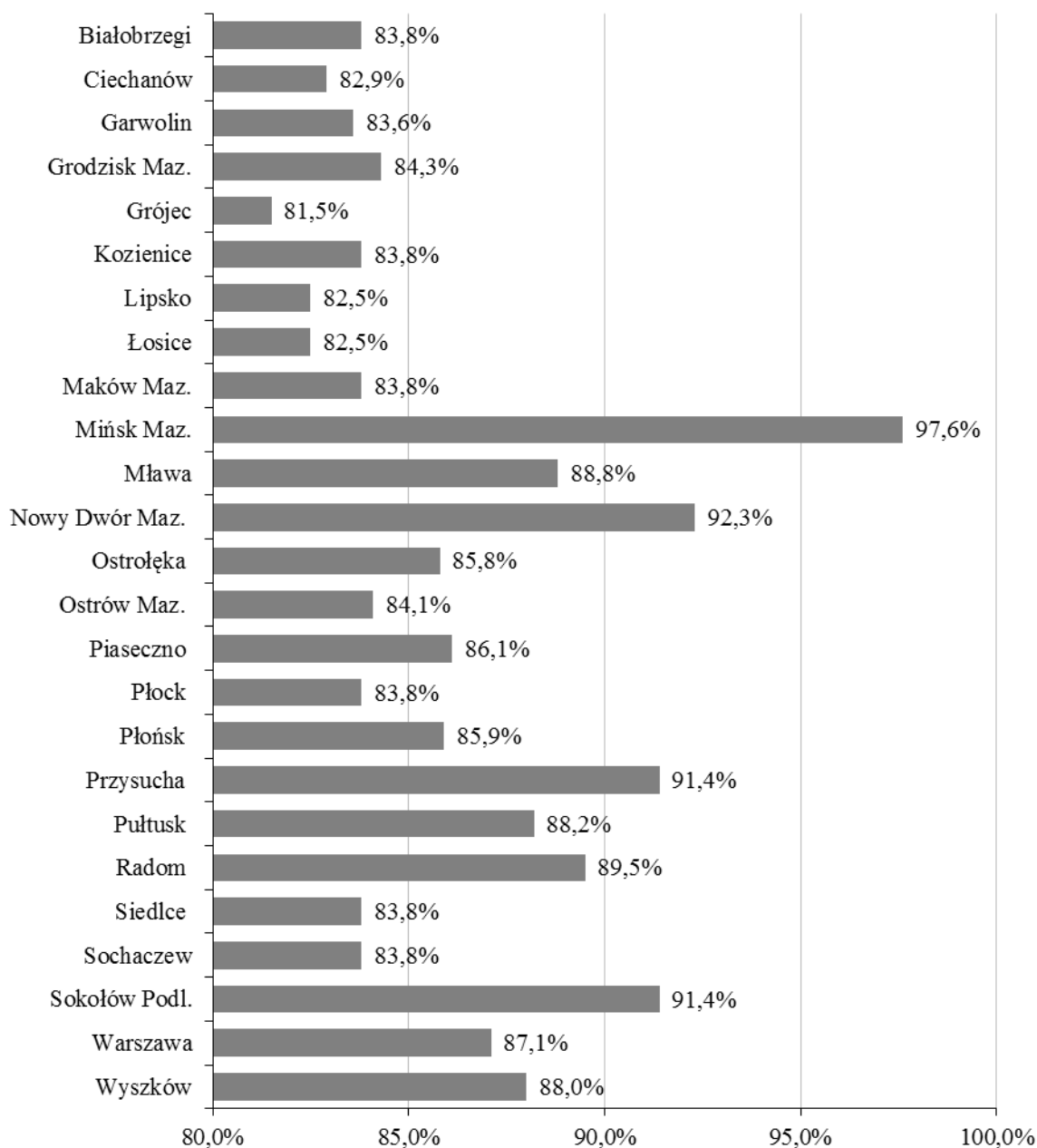
2.2.4. Poziom przebadanego sprzętu

Na dzień 31.12.2017 r. poziom będącego w użytkowaniu sprzętu sprawnego i z aktualnymi badaniami sprawności technicznej wynosił 86,1% i wzrósł o 26,3% w porównaniu ze stanem na dzień 31.12.2016 r.

Wykres 2.17. Porównanie poziomu będącego w użytkowaniu sprzętu z aktualnymi badaniami sprawności technicznej na terenie województwa mazowieckiego



Wykres 2.18. Poziom będącego w użytkowaniu sprzętu sprawnego i z aktualnymi badaniami na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie na dzień 31.12.2017 r.



Na dzień 31.12.2017 r. największy poziom będącego w użytkowaniu sprzętu sprawnego i z aktualnymi badaniami sprawności technicznej znajdował się na terenie działania Oddziałów: Mińsk Mazowiecki (97,6%), Nowy Dwór Mazowiecki (92,3%), Przysucha (91,4%) i Sokołów Podlaski (91,4%). Natomiast najmniejszy poziom będącego w użytkowaniu sprzętu sprawnego i z aktualnymi badaniami sprawności technicznej znajdował się na terenie działania Oddziałów: Grójec (81,5%), Łosice (82,5%) i Lipsko (82,5%).

2.3. Nadzór nad podmiotami upoważnionymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin

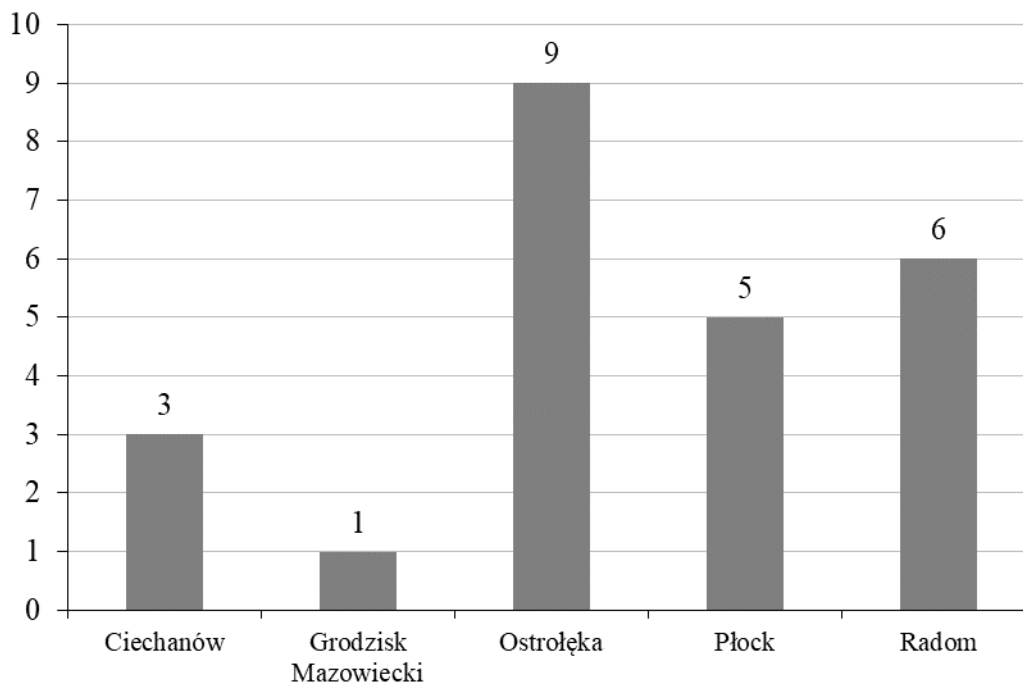
Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 80 pkt. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin w 2015 r. przeprowadzono 24 kontrole w zakresie spełnienia wymagań dobrej praktyki doświadczalnej w rozumieniu art. 3 pkt 20 rozporządzenia 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

Wykonano:

- 7 kontroli badań skuteczności działania środków ochrony roślin w trakcie wegetacji w 2017 r. w miejscu prowadzenia doświadczenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 17 kontroli sprawozdań z zakończonych doświadczeń prowadzonych w 2016 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem otrzymanym z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz zarządzeniem nr 5/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 11 lipca 2014 r. „W sprawie zasad dotyczących upoważniania podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin oraz wytycznych, dotyczących nadzoru nad tymi badaniami”.

Wykres 2.19. Liczba kontroli badań skuteczności działania środków ochrony roślin przeprowadzonych w 2017 r.



2.4. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi integrowaną produkcję roślin

Na terenie województwa mazowieckiego działa pięć upoważnionych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie jednostek do certyfikacji w Integrowanej Produkcji Roślin:

- Bureau Veritas Polska Sp. z o. o., ul. Migdałowa 4, 02-796 Warszawa,
- SGS Polska Sp. z o.o., ul. Jana Kazimierza 3, 01-248 Warszawa
- Centrum Jakości AGRO-EKO Sp. z o.o., ul. Modlińska 6 lok. 207, 03-216 Warszawa,
- Ekogwarancja PTRE Sp. z o.o., ul. Modzelewskiego 27, 02-679 Warszawa,
- TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o., ul. 17 Stycznia 56, 02-146 Warszawa.

W 2017 r. przeprowadzono 5 kontroli w upoważnionych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie jednostkach do certyfikacji w Integrowanej Produkcji Roślin:

- Bureau Veritas Polska Sp. z o. o. – 1 kontrola
- SGS Polska Sp. z o.o. – 1 kontrola
- Centrum Jakości AGRO-EKO Sp. z o.o. – 1 kontrola
- Ekogwarancja PTRE Sp. z o.o. – 2 kontrole

Podczas kontroli w powyższych jednostkach nieprawidłowości nie stwierdzono.

Natomiast w jednostce TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. kontrola kompleksowa została przeprowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie w związku z wnioskiem strony z uwagi na przechowywanie dokumentacji na terenie woj. małopolskiego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie w ramach nadzoru nad jednostkami prowadzącymi działalność w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin z terenu woj. mazowieckiego pod kątem sprawdzenia prawidłowości przeprowadzania kontroli przestrzegania wymagań integrowanej produkcji roślin prowadzonej przez podmiot certyfikujący przeprowadził 15 kontroli, tj.:

- 5 kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą Centrum Jakości AGRO-EKO Sp z o.o.,
- 5 kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą SGS Polska Sp. z o.o.,
- 5 kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.,

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru nad jednostką Bureau Veritas Polska Sp. z o. o. prowadzącą działalność w zakresie certyfikacji integrowanej produkcji roślin pod kątem sprawdzenia prawidłowości przeprowadzania kontroli przestrzegania wymagań integrowanej produkcji roślin prowadzonej przez podmiot certyfikujący nie przeprowadzono kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą, ponieważ w 2017 roku nie przyjęła ona żadnego zgłoszenia do Integrowanej Produkcji.

Natomiast w ramach nadzoru nad jednostką certyfikującą EKOGWARANCJA PTRE Sp. z o. o. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie przeprowadził 5 kontroli u producentów IP w ramach kontroli sprawdzającej jednostkę certyfikującą.

Poniższe zestawienia tabelaryczne przedstawiają liczbę gospodarstw, które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zamiar stosowania Integrowanej Produkcji roślin, liczbę wydanych certyfikatów, powierzchnię upraw na które udzielono certyfikacji (ha), wielkość certyfikowanego plonu (t), zgłoszoną powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha).

Tabela 2.15. Dane jednostki certyfikującej SGS POLSKA Sp. z o.o.

Liczba gospodarstw które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zamiar stosowania Integrowanej Produkcji roślin					121
		Zgłoszona powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha)	Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)
OWOCE	jabłka	504,32	59	12734,1	12734,1
	gruszki	33,74	4	536	536
	porzeczki czarne i czerwone	62,84	16	298,9	298,9
	maliny	16,26	5	94	94
	śliwki	10,03	3	12,8	12,8
	brzoskwinie i morele	0	0	0	0
	agrest	4,63	2	17	17
	borówki wysokie	0	0	0	0
	wiśnie	26,43	8	36,3	36,3
	truskawki	6,4	3	95	95
	aronia	0,85	1	7	7
czereśnia	2,16	1	0,05	0,05	
OWOCE - SUMA		667,66	102	602,2	13831,15
ROŚLINY ROLNICZE	ziemniaki	120,2	2	6457	6457
	rzepak	0	0	0	0
	kukurydza	183,52	3	1443	1443
	pszenica	1,74	2	11	11
ROŚLINY ROLNICZE - SUMA		305,46	7	305,46	7911
WARZYWA	pomidory pod osłonami	59,66	11	23570,7	23570,7
	pomidory gruntowe	0	0	0	0
	buraki ćwikłowe	0	0	0	0
	marchew	0	0	0	0
	kapusta głowiasta	0	0	0	0
	kalafior	0	0	0	0
	cebula	0	0	0	0
	papryka pod osłonami	0	0	0	0
	sałata	0,7	1	10,08	10,08
	ogórki gruntowe	0,01	1	0,1	0,1
	ogórki pod osłonami	0,98	1	1400	1400
	kapusta pekińska	0	0	0	0
	szparagi	0,84	1	7,5	7,5
	brokuł	0	0	0	0
czosnek	0,14	1	0,8	0,8	
szpinak	0	0	0	0	
WARZYWA - SUMA		62,33	16	62,33	24989,18
RAZEM – SUMA		1035,45	125	969,99	46731,33

Tabela 2.16. Dane jednostki certyfikującej Centrum Jakości AGRO-EKO Sp. z o.o.

Liczba gospodarstw które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zamiar stosowania Integrowanej Produkcji roślin					92
		Zgłoszona powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha)	Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)
OWOCE	jabłka	299,57	45	244,14	6998
	gruszki	12,95	4	10,7	77
	porzeczki czarne i czerwone	5,06	2	5,06	18
	maliny	18	5	8,3	37
	śliwki	0,6	0	0	0
	brzoskwinie i morele	0	0	0	0
	agrest	4,53	1	4,53	26,2
	borówki wysokie	3,46	2	3,16	6,9
	wiśnie	30	8	27,84	48,4
	truskawki	25,55	2	25,55	430
	aronia	0	0	0	0
czereśnia	0,2	1	0,2	1	
OWOCE - SUMA		399,92	70	329,48	7642,5
ROŚLINY ROLNICZE	ziemniaki	8,56	4	8,23	166
	rzepak	4,36	1	4,36	15,3
	kukurydza	31,65	2	27,65	167
	pszenica	7,73	5	7,73	51,5
ROŚLINY ROLNICZE - SUMA		52,3	12	47,97	399,8
WARZYWA	pomidory pod osłonami	0,06	1	0,06	12,25
	pomidory gruntowe	0	0	0	0
	buraki ćwikłowe	0	0	0	0
	marchew	17,3142	4	12,91	873
	kapusta głowiasta	1	0	0	0
	kalafior	0	0	0	0
	cebula	0	0	0	0
	papryka pod osłonami	6,02	4	5	194,8
	sałata	0	0	0	0
	ogórki gruntowe	0	0	0	0
	ogórki pod osłonami	0,04	1	0,04	19
	kapusta pekińska	0,3	1	0,3	20
	szparagi	0	0	0	0
	brokuł	3	1	2	60
czosnek	0	0	0	0	
szpinak	0	0	0	0	
WARZYWA - SUMA		27,7342	12	20,31	1179,05
RAZEM - SUMA		479,9542	94	397,76	9221,35

Tabela 2.17. Dane jednostki certyfikującej Ekogwarancja PTRE Sp. z o.o.

Liczba gospodarstw które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zamiar stosowania Integrowanej Produkcji roślin					21
		Zgłoszona powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha)	Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)
OWOCE	jabłka	5,2	1	5,2	34
	gruszki	0	0	0	0
	porzeczki czarne i czerwone	0	0	0	0
	maliny	0,12	1	0,12	0,66
	śliwki	0	0	0	0
	brzoskwinie i morele	0	0	0	0
	agrest	0	0	0	0
	borówki wysokie	0	0	0	0
	wiśnie	0	0	0	0
	truskawki	0	0	0	0
	aronia	0	0	0	0
czereśnia	0	0	0	0	
OWOCE - SUMA		5,32	2	5,32	34,66
ROŚLINY ROLNICZE	ziemniaki	0	0	0	0
	rzepak	1,63	2	1,63	4,5
	kukurydza	6,91	4	6,91	65,4
	pszenica	25,7	12	25,7	116,5
ROŚLINY ROLNICZE - SUMA		34,24	18	34,24	186,4
WARZYWA	pomidory pod osłonami	0	0	0	0
	pomidory gruntowe	0	0	0	0
	buraki ćwikłowe	0	0	0	0
	marchew	0	0	0	0
	kapusta głowiasta	0	0	0	0
	kalafior	0	0	0	0
	cebula	0	0	0	0
	papryka pod osłonami	0	0	0	0
	sałata	0	0	0	0
	ogórki gruntowe	0	0	0	0
	ogórki pod osłonami	0	0	0	0
	kapusta pekińska	1	1	1	30
	szparagi	0	0	0	0
	brokuł	0	0	0	0
czosnek	0	0	0	0	
szpinak	0	0	0	0	
WARZYWA - SUMA		1	1	1	30
RAZEM - SUMA		40,56	21	40,56	251,06

Tabela 2.18. Dane jednostki certyfikującej TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.

Liczba gospodarstw które zgłosiły podmiotowi certyfikującemu zamiar stosowania Integrowanej Produkcji roślin					246
		Zgłoszona powierzchnia upraw prowadzonych w systemie Integrowanej Produkcji roślin (ha)	Liczba wydanych certyfikatów	Powierzchnia upraw na które udzielono certyfikacji (ha)	Wielkość certyfikowanego plonu (t)
OWOCE	jablka	1313,035	117	1274,375	34539,72
	gruszki	39,06	17	34,84	824,1
	porzeczki czarne i czerwone	105,11	2	105,11	361,2
	maliny	0	0	0	0
	śliwki	0,82	0	0	0
	brzoskwinie i morele	0	0	0	0
	agrest	0	0	0	0
	borówki wysokie	0	0	0	0
	wiśnie	0	7	10,1	11,36
	truskawki	10,36	3	10,36	142,8
	aronia	0	0	0	0
czereśnia	0	0	0	0	
OWOCE - SUMA		1468,385	146	1434,785	35879,18
ROŚLINY ROLNICZE	ziemniaki	1,93	2	1,93	55
	rzepak	100,11	11	68,28	249,961
	kukurydza	44,05	9	18,37	576,5
	pszenica	136,84	82	129,93	781,3
ROŚLINY ROLNICZE - SUMA		282,93	104	218,51	1662,761
WARZYWA	pomidory pod osłonami	0	0	0	0
	pomidory gruntowe	0,2	1	0,2	3
	buraki ćwikłowe	0	0	0	0
	marchew	18,2	3	18,2	1069
	kapusta głowiasta	0	0	0	0
	kalafior	0	0	0	0
	cebula	0	0	0	0
	papryka pod osłonami	0	0	0	0
	sałata	0	1	0,01	0,02
	ogórki gruntowe	3	1	3	90
	ogórki pod osłonami	0,14	1	0,14	10
	kapusta pekińska	0,3	1	0,3	18
	szparagi	0	0	0	0
	brokuł	0	0	0	0
czosnek	0	0	0	0	
szpinak	0	0	0	0	
WARZYWA - SUMA		21,84	8	21,85	1190,02
RAZEM - SUMA		1773,155	258	1675,145	38731,96

2.5. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.

W 2017 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał dwie decyzje w sprawie zatwierdzenia planu zabiegów agrolotniczych. W ramach nadzoru nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego pracownik Oddziału w Mińsku Mazowieckim przeprowadził 3 kontrole. W wyniku przeprowadzonej kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela 2.19. Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.

Lokalizacja zabiegu (powiat)	Data zabiegu (dzień i miesiąc)	Powierzchnia na której zastosowano środek ochrony roślin (ha)	Nazwa zastosowanego środka ochrony roślin	Ilość zastosowanych środków ochrony roślin		Nazwa rośliny chronionej	Zwalczany organizm
				litry	kg		
powiat kozienicki	16-23.05	3789	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	3789	1515	drzewostany liściaste	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat kozienicki i radomski	17-20.05	7603	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	7603	3041,2	drzewostany liściaste	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec
powiat kozienicki i radomski	17-23.05	1006	Mospilan 20 SP Ikar 95 EC	1006	402,5	drzewostany liściaste	chrabąszcz majowy, chrabąszcz kasztanowiec

3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem

3.1. Ocena polowa materiału siewnego

Ocena polowa plantacji nasiennych jest urzędową czynnością mającą na celu stwierdzenie, czy podczas wegetacji roślin istniały warunki właściwe do wyprodukowania materiału siewnego wysokiej jakości oraz czy stan plantacji nasiennej odpowiadał ustalonym wymaganiom.

3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne

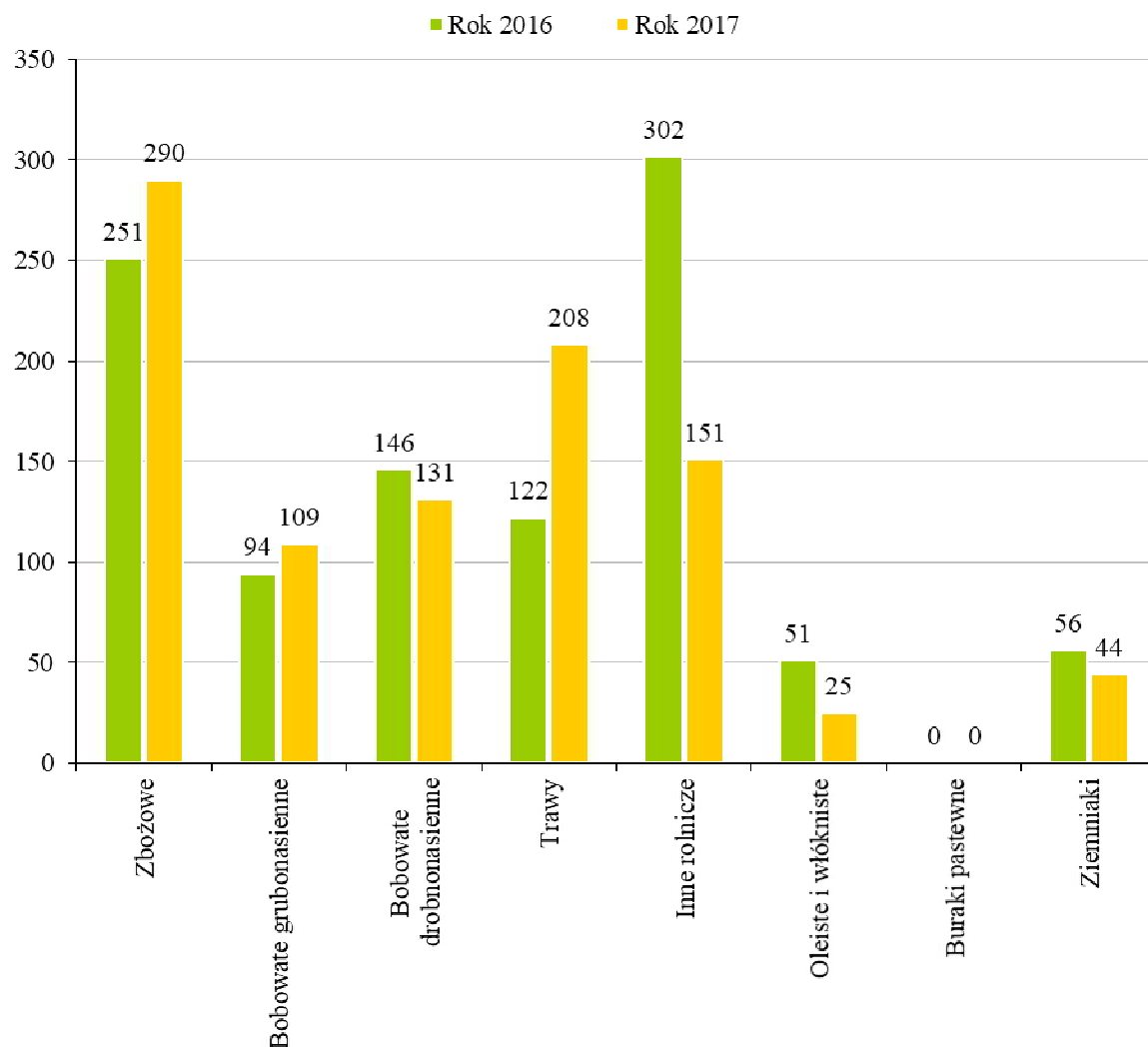
Tab. 3.1. Plantacje nasienne objęte oceną polową w latach 2016 – 2017

Grupa roślin	2016 rok		2017 rok		wzrost (+); spadek (-)	
	sztuk plantacji	pow. [ha]	sztuk plantacji	pow. [ha]	szt. plantacji	pow. [ha]
Zbożowe	251	1917,23	290	2170,42	+39	+253
Bobowate grubonasienne	94	422,34	109	417,05	+15	-5
Bobowate drobnonasienne	146	426,25	131	414,38	-15	-12
Trawy	122	391,55	208	606,41	+86	+215
Inne rolnicze	302	1000,32	151	516,01	-151	-484
Oleiste i włókniste	51	189,43	25	160,43	-26	-29
Buraki pastewne	0	0	0	0	0	0
Ziemniaki	56	116,22	44	103,34	-12	-13
Ogółem	1022	4463,34	958	4388,04	-64	-75

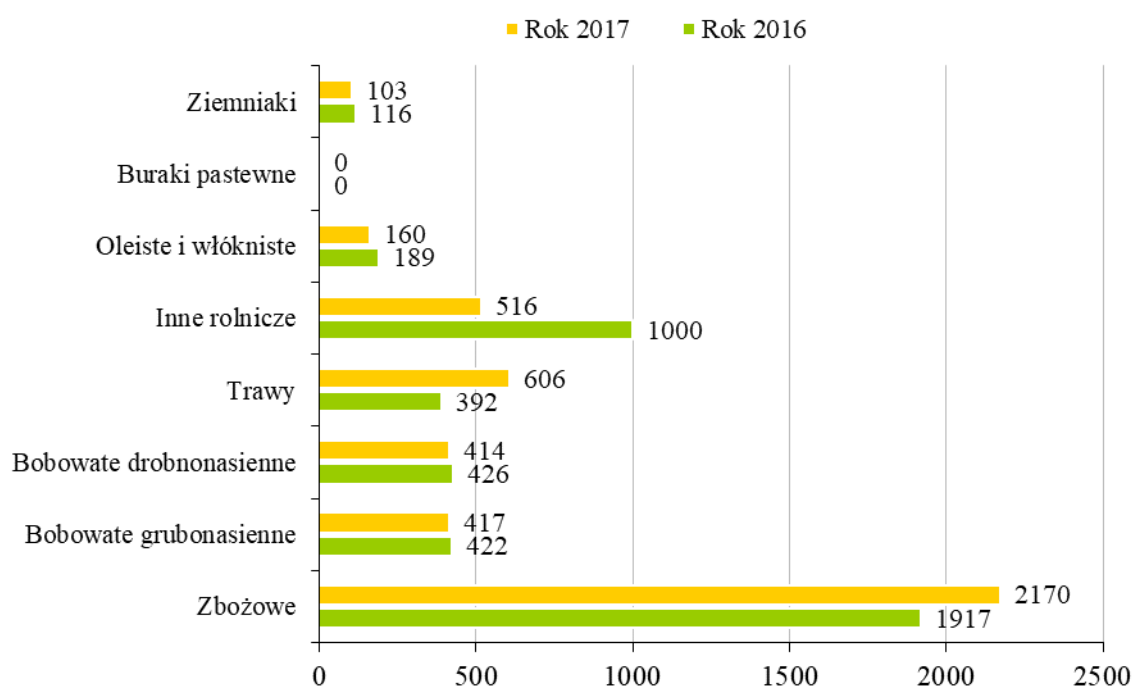
W porównaniu do roku ubiegłego zmalała zarówno ogólna ilość ocenianych plantacji jak również powierzchnia objęta oceną. Wzrost ilości ocenianych plantacji jest w grupie traw, zbóż oraz bobowatych grubonasiennych. Zmaląa zaś ilość plantacji w grupie bobowate drobnonasienne, inne rolnicze, oleiste i włókniste przy jednoczesnym spadku powierzchni w tych grupach. Co roku maleje ilość ocenianych plantacji sadzeniaków ziemniaka i jego powierzchnia.

Nie zgłaszane są do urzędowej oceny polowej plantacje nasienne roślin warzywnych. Oceny tego materiału dokonują sami hodowcy w kategorii standard.

Wykres 3.1. Liczba plantacji nasiennych objętych oceną polową w latach 2016 – 2017



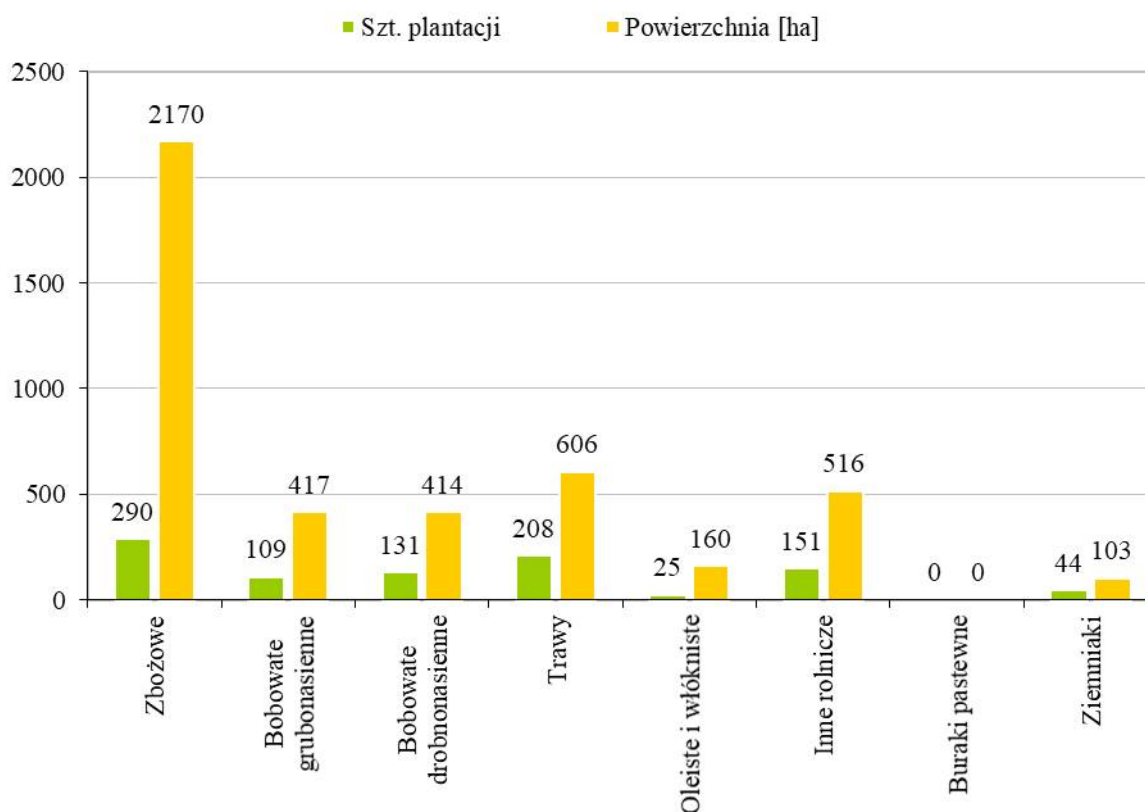
Wykres 3.2. Powierzchnia [ha] objęta oceną polową w latach 2016 – 2017



Tab. 3.2. Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2017 r.

Lp.	Grupa roślin	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano	
		szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha
1	Ogółem zboża, w tym:	290	2170,42	276	2054,91	14	115,51
	pszenica ozima	52	510,65	51	477,15	1	33,50
	pszenica jara	27	185,97	26	182,97	1	3,00
	jęczmień ozimy	4	31,00	3	22,00	1	9,00
	jęczmień jary	28	218,30	28	218,30	0	0
	żyto ozime	16	104,85	15	97,35	1	7,50
	żyto jare	2	14,00	2	14,00	0	0
	pszenżyto ozime	71	657,55	71	639,05	0	18,50
	pszenżyto jare	15	75,50	13	61,00	2	14,50
	owies	47	269,70	44	257,39	3	12,31
	kukurydza	28	102,90	23	85,70	5	17,20
2	Bobowate grub., w tym:	109	417,05	104	398,1	5	18,95
	groch siewny	32	112,86	32	112,36	0	0,50
	łubin wąskolistny	35	138,35	30	119,90	5	18,45
	łubin żółty	38	154,34	38	154,34	0	0
	bobik	3	10,20	3	10,20	0	0
	wyka siewna	1	1,30	1	1,30	0	0
3	Bobowate drobn., w tym:	131	414,38	119	364,78	12	49,60
	koniczyna łąkowa	129	399,38	119	364,78	10	34,60
	lucerna siewna	2	15,00	0	0	2	15,00
4	Trawy, w tym:	208	606,41	187	561,89	21	44,52
	festulolium	6	11,30	6	11,30	0	0
	kupkówka pospolita	110	295,42	105	285,72	5	9,70
	kostrzewa czerwona	13	53,67	10	45,00	3	8,67
	kostrzewa trzcinowa	5	11,63	3	8,57	2	3,06
	kostrzewa łąkowa	11	34,00	10	32,80	1	1,20
	tymotka łąkowa.	2	4,00	0	0	2	4,00
	życica trwała	32	124,87	28	117,00	4	7,87
	życica miesz.	7	19,49	7	19,49	0	0
	życica wielokw.	4	9,50	4	9,50	0	0
	życica wiel. wester.	18	42,53	14	32,51	4	10,02
5	Oleiste i włókniste, w tym:	25	160,43	18	137,11	7	23,32
	soja	2	20,15	2	18,79	0	1,36
	gorczyca biała	15	120,20	14	115,54	1	4,66
	konopie	8	20,08	2	2,78	6	17,30
6	Inne rolnicze, w tym:	151	516,01	143	500,81	8	15,20
	facelia błękitna	127	362,56	120	349,86	7	12,70
	rzodkiew oleista	24	153,45	23	150,95	1	2,50
7	Buraki pastewne	0	0	0	0	0	0
8	Ziemniaki	44	103,34	43	101,34	1	2,00
	Ogółem	958	4388,04	890	4118,94	68	269,10

Wykres 3.3. Plantacje oceniane w 2017 roku w poszczególnych grupach roślin rolniczych



Największą powierzchnię wśród ocenianych jak i zakwalifikowanych plantacji nasiennych roślin rolniczych w grupie roślin zbożowych zajmuje niezmiennie pszenżyto ozime, w dalszej kolejności pszenica ozima oraz owies, kukurydza i jęczmień jary.

Nastąpił znaczny wzrost ilości plantacji i powierzchni w grupie traw, natomiast zmalała zarówno ilość plantacji jak i powierzchnia w grupie inne rolnicze oraz oleistych i włóknistych. W grupie roślin oleistych i włóknistych dominuje jak zawsze gorczyca.

3.1.2. Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych

W 2017 roku zdyskwalifikowano ogółem **68 plantacji** roślin rolniczych o łącznej powierzchni **269,10 ha**, co stanowi 6,13 % w stosunku do powierzchni objętej oceną.

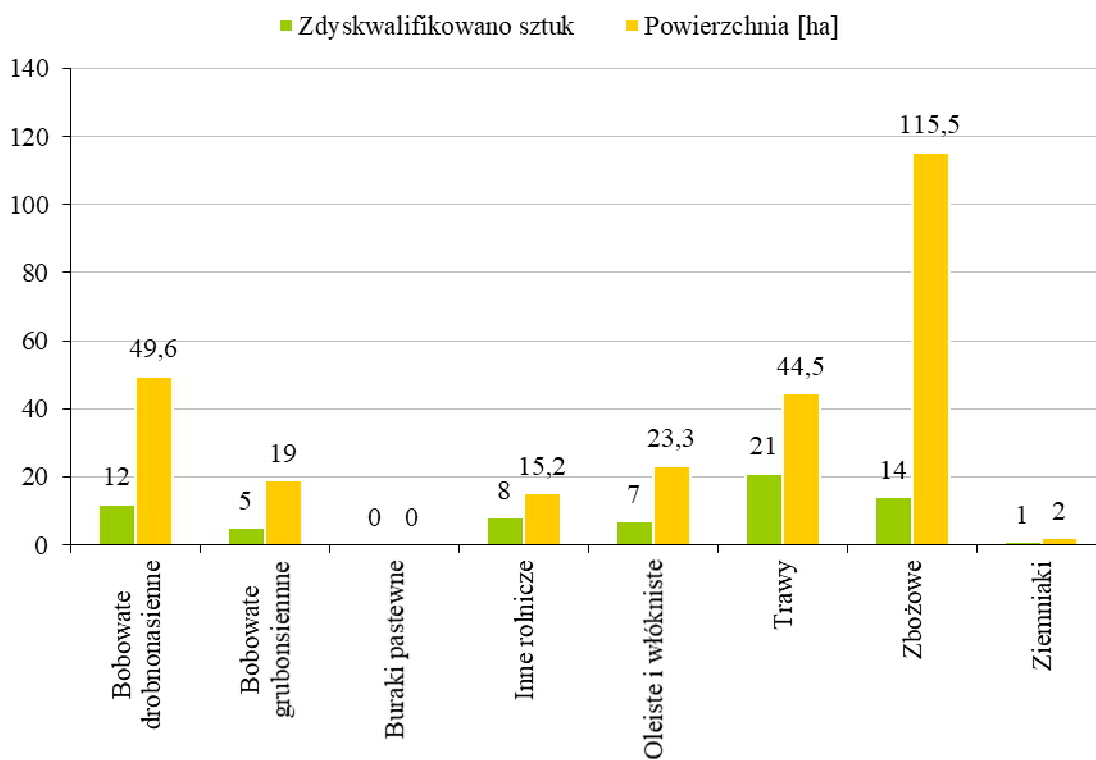
Dyskwalifikacja ilości i powierzchni ha plantacji w roku 2017 była na podobnym poziomie jak w roku 2016.

Najwyższy procent dyskwalifikacji powierzchni odnotowano w grupie zbóż i bobowatych drobnonasiennych oraz trawach. Głównym powodem dyskwalifikacji było: zachwaszczenie plantacji, nie zachowanie izolacji przestrzennej oraz plantacje nieistniejące.

Tab. 3.3. Ilość i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2017 r.

Lp.	Grupa roślin	Zdyskwalifikowano		
		sztuk plantacji	powierzchnia w ha	% powierzchni w ha
1	Zbożowe	14	115,51	5,3
2	Bobowate grubonasienne	5	18,95	4,5
3	Bobowate drobnonasienne	12	49,60	12,0
4	Trawy	21	44,52	7,3
5	Inne rolnicze	8	15,20	2,9
6	Oleiste i włókniste	7	23,32	14,5
7	Buraki pastewne	0	0	0
8	Ziemniaki	1	2,00	1,9
	Razem rolnicze	68	269,10	6,1

Wykres 3.4. Liczba i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2017 r.



3.1.2.1. Ocena polowa plantacji roślin rolniczych wykonana przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych

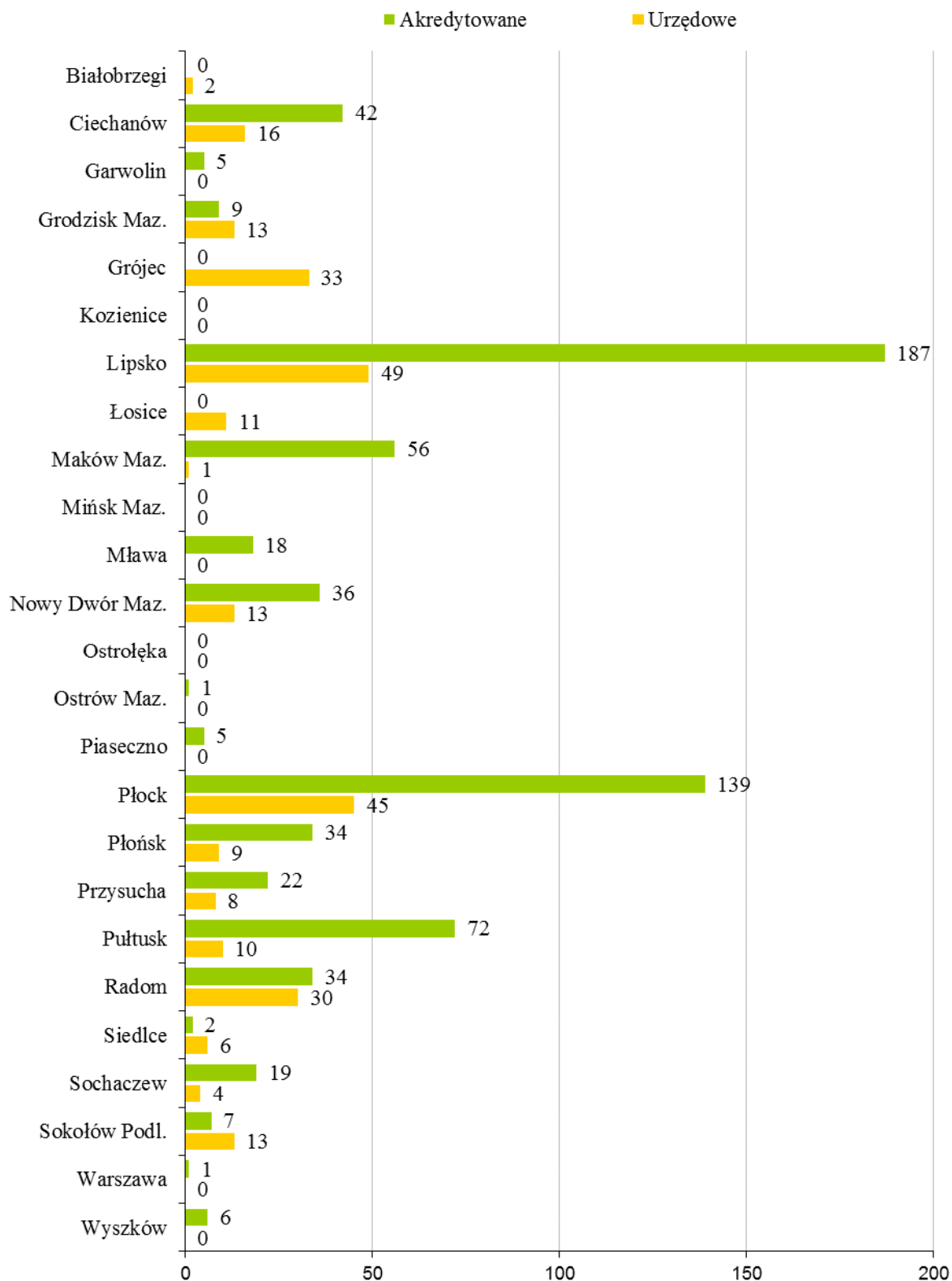
Ocena polowa plantacji nasiennych roślin rolniczych w roku 2017 przeprowadzana była przez 16 kwalifikatorów urzędowych oraz 35 akredytowanych. Kwalifikatorzy akredytowani ocenili ogółem 695 plantacji o powierzchni 3164,81 ha, a urzędowi 263 plantacje o powierzchni 1223,23 ha.

Tab. 3.4. Liczba ocenianych plantacji w 2017 roku z podziałem na kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach

Lp.	Oddziały	Objęto oceną ogółem		Ocena przez urzędowego kwalifikatora		Ocena przez akredytowanego kwalifikatora	
		szt. plant.	pow. ha	szt. plant.	pow. ha	szt. plant.	pow. ha
1	Białobrzegi	2	6,80	2	6,80	0	0
2	Ciechanów	58	270,19	16	80,56	42	189,63
3	Garwolin	5	99,00	0	0	5	99,00
4	Grodzisk Maz.	22	204,91	13	158,91	9	46,00
5	Grójec	33	225,25	33	225,25	0	0
6	Kozienice	0	0	0	0	0	0
7	Lipsko	236	568,35	49	130,65	187	437,70
8	Łosice	11	15,00	11	15	0	0
9	Maków Maz.	57	231,41	1	5	56	226,41
10	Mińsk Maz.	0	0	0	0	0	0
11	Mława	18	116,34	0	0	18	116,34
12	Nowy Dwór Maz.	49	333,84	13	52,94	36	280,90
13	Ostrołęka	0	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	1	3,60	0	0	1	3,60
15	Piaseczno	5	87,00	0	0	5	87,00
16	Płock	184	992,46	45	225,54	139	766,92
17	Płońsk	43	201,69	9	41,07	34	160,62
18	Przysucha	30	84,90	8	21,50	22	63,40
19	Pułtusk	82	437,20	10	50,50	72	386,70
20	Radom	64	188,76	30	93,76	34	95,00
21	Siedlce	8	14,07	6	10,50	2	3,57
22	Sochaczew	23	156,85	4	15,00	19	141,85
23	Sokołów Podl.	20	126,92	13	90,25	7	36,67
24	Warszawa	1	3,50	0	0	1	3,50
25	Wyszaków	6	20,00	0	0	6	20,00
	Ogółem	958	4388,04	263	1223,23	695	3164,81

W ramach nadzoru nad pracą kwalifikatorów skontrolowano 5 urzędowych kwalifikatorów na 26 plantacjach roślin rolniczych oraz 31 kwalifikatorów akredytowanych na 154 plantacjach.

Wykres 3.5. Ocena polowa plantacji nasiennych przeprowadzona przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w 2017 roku

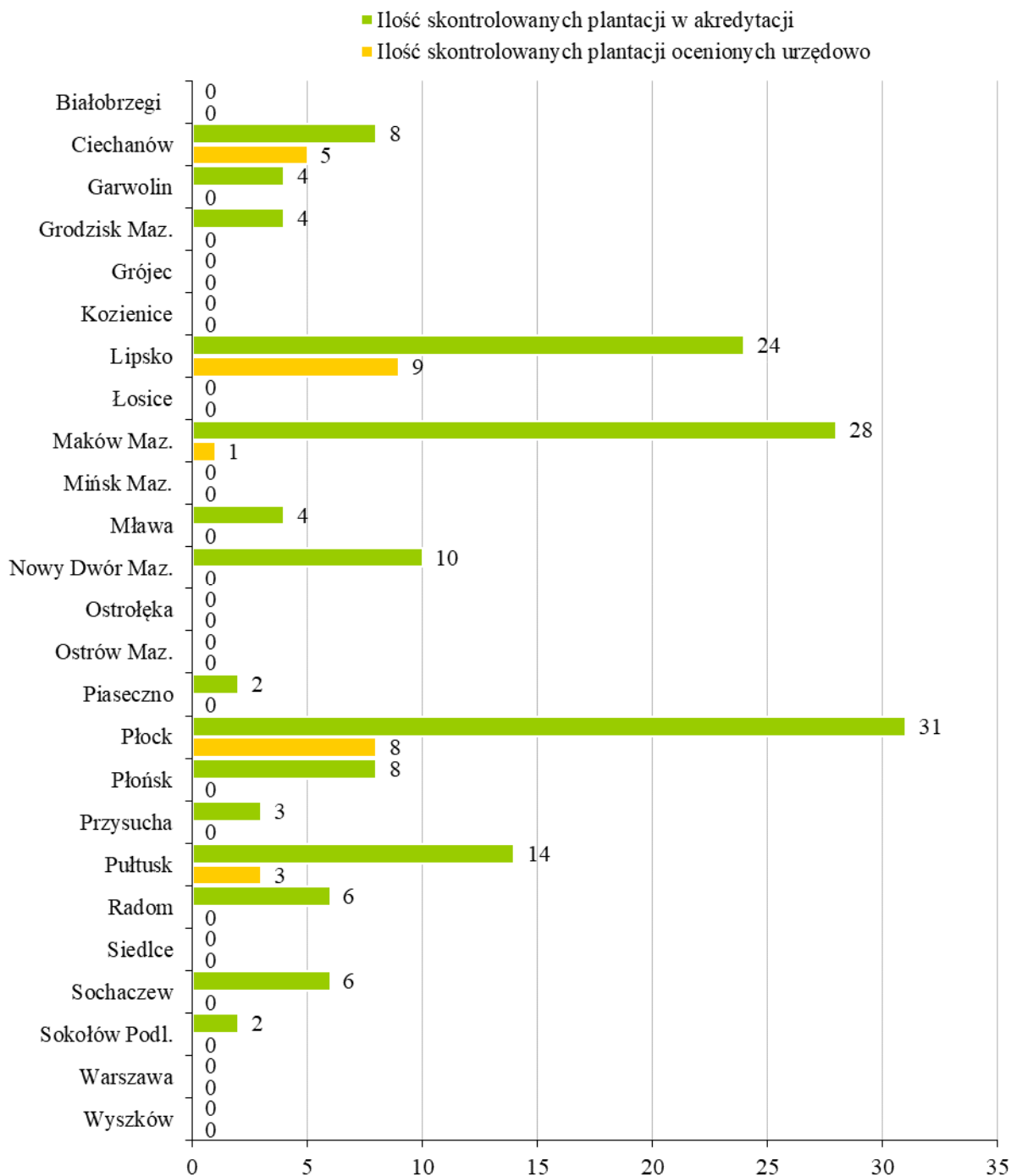


Duża ilość plantacji ocenianych przez kwalifikatorów akredytowanych w stosunku do ogólnej ilości ocenianych plantacji była w oddziale Lipsko, Płock, Pułtusk, Maków Maz. oraz Ciechanów. Przez urzędowych kwalifikatorów najczęściej oceniono plantacji w oddziale Lipsko, Płock, Grójec oraz Radom. Ta proporcja wynika ze specyfiki produkcji poszczególnych grup roślin.

Tab. 3.5. Kontrola pracy kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach WIORiN w 2017 roku

Lp.	Oddziały	Objęto oceną ogółem sztuk plantacji	Ocena urzędowa		Ocena w akredytacji	
			sztuk plantacji	sztuk plantacji objętych kontrolą	sztuk plantacji	sztuk plantacji objętych kontrolą
1	Białobrzegi	2	2	0	0	0
2	Ciechanów	58	16	5	42	8
3	Garwolin	5	0	0	5	4
4	Grodzisk Maz.	22	13	0	9	4
5	Grójec	33	33	0	0	0
6	Kozienice	0	0	0	0	0
7	Lipsko	236	49	9	187	24
8	Łosice	11	11	0	0	0
9	Maków Maz.	57	1	1	56	28
10	Mińsk Maz.	0	0	0	0	0
11	Mława	18	0	0	18	4
12	Nowy Dwór Maz.	49	13	0	36	10
13	Ostrołęka	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	1	0	0	1	0
15	Piaseczno	5	0	0	5	2
16	Płock	184	45	8	139	31
17	Płońsk	43	9	0	34	8
18	Przysucha	30	8	0	22	3
19	Pułtusk	82	10	3	72	14
20	Radom	64	30	0	34	6
21	Siedlce	8	6	0	2	0
22	Sochaczew	23	4	0	19	6
23	Sokołów Podl.	20	13	0	7	2
24	Warszawa	1	0	0	1	0
25	Wyszków	6	0	0	6	0
	Ogółem	958	263	26	695	154

Wykres 3.6. Ilość plantacji nasiennych skontrolowanych w ocenie urzędowej i w akredytacji na terenie oddziałów w 2017 roku



W roku bieżącym stwierdzono mniej nieprawidłowości niż w 2016 roku w trakcie kontroli pracy kwalifikatorów na plantacjach nasiennych. Zmieniono decyzje 3 akredytowanych kwalifikatorów na 5 plantacjach. Nadal występowały błędy w złożonej przez kwalifikatorów akredytowanych dokumentacji po ocenie polowej.

3.1.3. Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

Na terenie woj. mazowieckiego produkcją materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych zajmuje się 190 dostawców na powierzchni 491,54 ha.

W 2017 roku ocenę polową materiału szkółkarskiego przeprowadzono u 72 dostawców w kategorii elitarny i kwalifikowany na 208 plantacjach o powierzchni 214,35 ha.

Produkcją materiału szkółkarskiego CAC zajmowało się 118 dostawców na 441 plantacjach o pow. 277,19 ha.

U 59 dostawców występuje jednocześnie materiał szkółkarski w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC.

W porównaniu do roku ubiegłego powierzchnia materiału kwalifikowanego zmniejszyła się o 10,02 ha, a materiału szkółkarskiego CAC o 1,70 ha.

Oceny plantacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii elitarny, kwalifikowany dokonywało 12 kwalifikatorów.

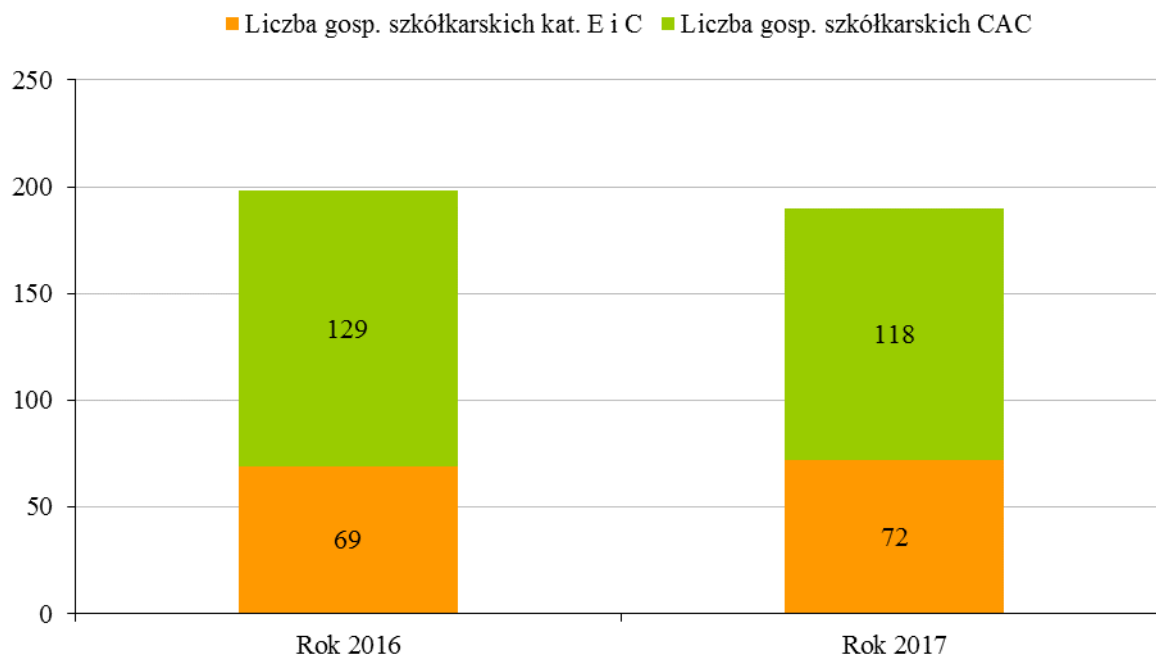
Materiał szkółkarski CAC wytwarza i ocenia sam dostawca, spełniając wymagania w zakresie wytwarzania i jakości określone dla tego materiału.

Tab. 3.6. Liczba gospodarstw szkółkarskich oraz powierzchnia elitarnych (E), kwalifikowanych (C) i CAC upraw roślin sadowniczych [ha] w latach 2016 – 2017

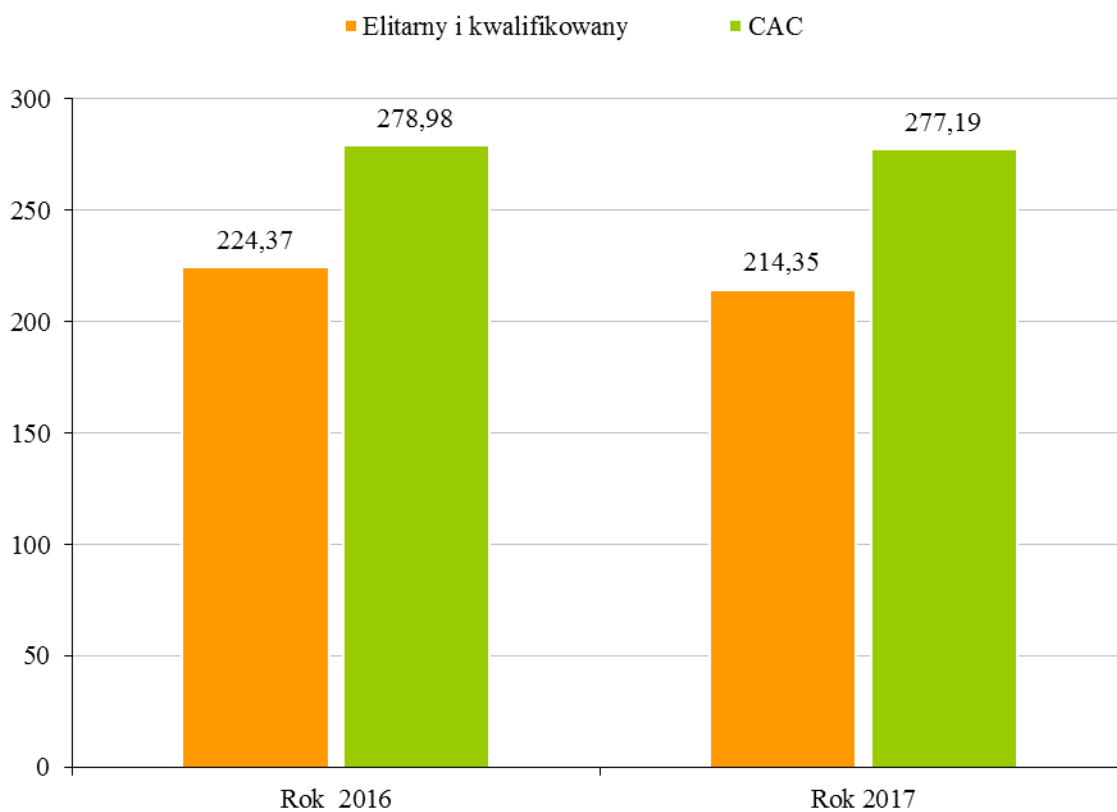
Rok	Liczba gospodarstw produkujących materiał szkółkarski			Powierzchnia materiału szkółkarskiego [ha]		
	Elitarny i kwalifikowany	CAC	Ogółem	Elitarny i kwalifikowany	CAC	Ogółem
2016	69	129	198	224,37	278,98	503,35
2017	72	118	190	214,35	277,19	491,54

Najwięcej dostawców materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC jest w oddziałach: Wyszków (50), Grójec (26), Płock (23), Przysucha (16) i Garwolin (11).

Wykres 3.7. Liczba gospodarstw szkółkarskich roślin sadowniczych z podziałem na kategorię elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC w latach 2016 – 2017



Wykres 3.8. Powierzchnia elitarnych (E), kwalifikowanych (C) i CAC upraw szkółkarskich roślin sadowniczych [ha] w latach 2016 – 2017



Największa powierzchnia ocenionych upraw szkółkarskich w kategorii elitarny i kwalifikowany i CAC jest w oddziałach: Płock, Grójec, Wyszków, Białobrzegi, Przysucha, Piaseczno oraz Sochaczew.

Tab. 3.7. Powierzchnia ocenianych rodzajów materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w latach 2016 – 2017 w kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC

Lp.	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Powierzchnia materiału szkółkarskiego [ha] w 2016 roku			Powierzchnia materiału szkółkarskiego [ha] w 2017 roku		
		Elitarny (E) i Kwalifikowany (C)	CAC	Razem kat. E, C i CAC	Elitarny (E) i Kwalifikowany (C)	CAC	Razem kat. E, C i CAC
1	Szkółka drzew owocowych	120,42	143,64	264,06	113,04	142,00	255,04
2	Szkółka krzewów jagodowych	19,56	34,77	54,33	16,94	30,00	46,94
3	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	4,74	21,76	26,50	4,36	22,00	26,36
4	Plantacja sadzonek truskawek	9,13	21,51	30,64	9,84	25,00	34,84
5	Plantacja podkładek generatywnych	2,00	0,48	2,48	1,16	1,00	2,16
6	Plantacja podkładek wegetatywnych	57,27	51,43	108,70	56,71	52,00	108,71
7	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów	8,20	5,35	13,55	8,40	5,00	13,40
8	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	2,00	0,04	2,04	2,00	0,03	2,03
9	Plantacja sadzonek malin	1,05	0	1,05	1,90	0,16	2,06
	Razem	224,37	278,98	503,35	214,35	277,19	491,54

Zmniejszyła się powierzchnia ocenianych drzew owocowych oraz krzewów jagodowych na korzyść plantacji sadzonek truskawek. Ponadto w maju przemarzły kwiaty na drzewach w sadach matecznych do pozyskiwania nasion oraz zmniejszyła się ilość podkładek generatywnych. W czerwcu susza stanowiła duży problem we wszystkich uprawach szkółkarskich. Niewielkie szkody na plantacjach materiału szkółkarskiego wyrządziła zwierzyna dzika.

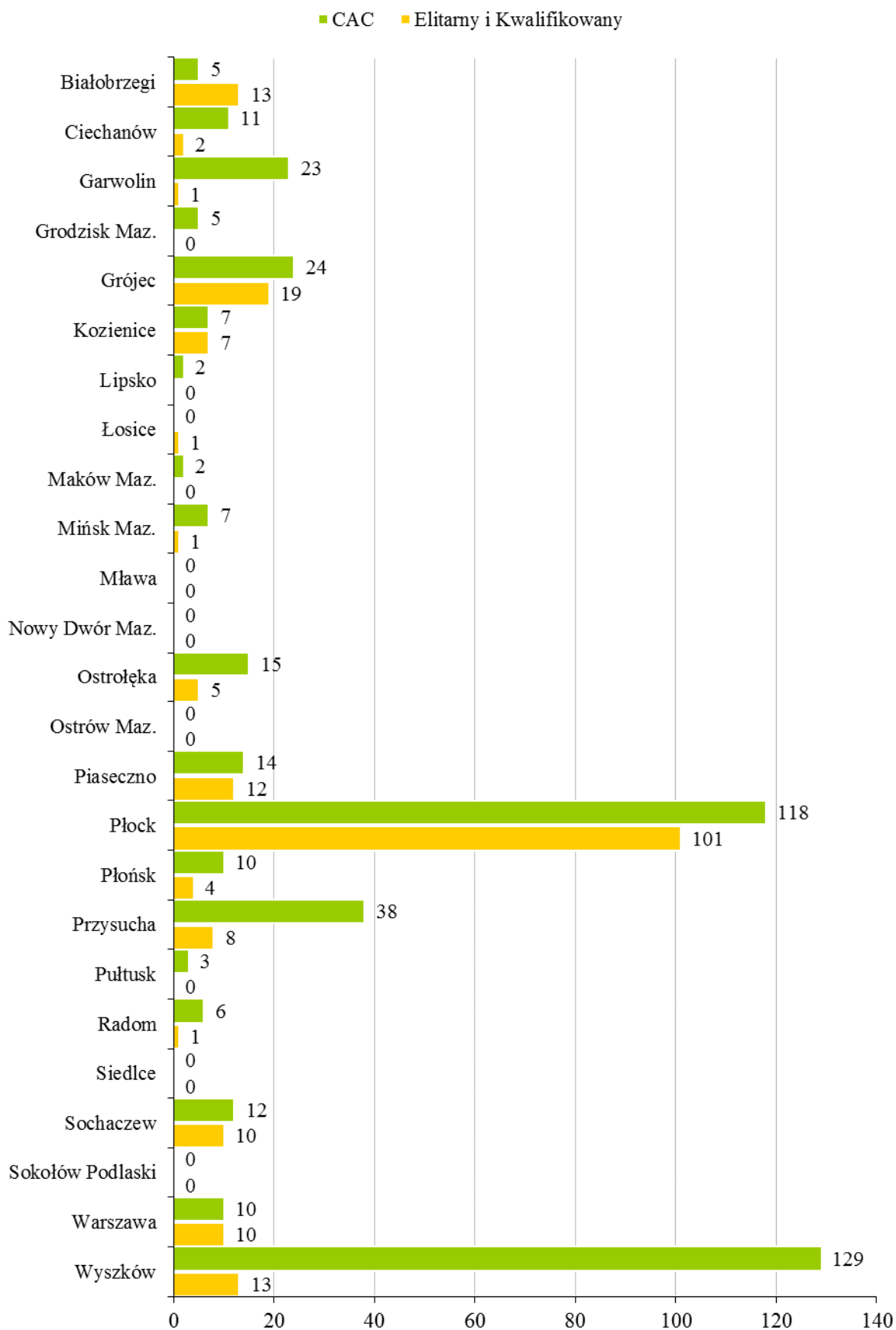
W bieżącym roku przebieg warunków atmosferycznych był niekorzystny dla wzrostu i rozwoju materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych.

Tab. 3.8. Liczba plantacji oraz powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC w 2017 r. w poszczególnych oddziałach WIORiN Warszawa

Lp.	WIORiN Warszawa	Liczba plantacji materiału szkółkarskiego w 2017 r.			Powierzchnia plantacji materiału szkółkarskiego [ha] w 2017 r.		
		kat. E i C	CAC	Razem	kat. E i C	CAC	Razem
	Oddział	1	2	3	4	5	6
1	Białobrzegi	13	5	18	17,86	24,20	42,06
2	Ciechanów	2	11	13	2,06	11,46	13,52
3	Garwolin	1	23	24	0,50	10,85	11,35
4	Grodzisk Maz.	0	5	5	0	2,55	2,55
5	Grójec	19	24	43	78,49	11,35	89,84
6	Kozienice	7	7	14	2,37	5,70	8,07
7	Lipsko	0	2	2	0	1,90	1,90
8	Łosice	1	0	1	1,50	0	1,50
9	Maków Maz.	0	2	2	0	0,43	0,43
10	Mińsk Maz.	1	7	8	0,10	0,80	0,90
11	Mława	0	0	0	0	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	0	0	0	0	0	0
13	Ostrołęka	5	15	20	2,90	11,68	14,58
14	Ostrów Maz.	0	0	0	0	0	0
15	Piaseczno	12	14	26	11,35	9,01	20,36
16	Płock	101	118	219	69,18	85,58	154,76
17	Płońsk	4	10	14	1,17	1,13	2,30
18	Przysucha	8	38	46	2,30	23,15	25,45
19	Pułtusk	0	3	3	0	1,50	1,50
20	Radom	1	6	7	0,40	3,00	3,40
21	Siedlce	0	0	0	0	0	0
22	Sochaczew	10	12	22	11,16	6,73	17,89
23	Sokołów Podlaski	0	0	0	0	0	0
24	Warszawa	10	10	20	5,41	3,31	8,72
25	Wyszków	13	129	142	7,60	62,86	70,46
	Razem	208	441	649	214,35	277,19	491,54

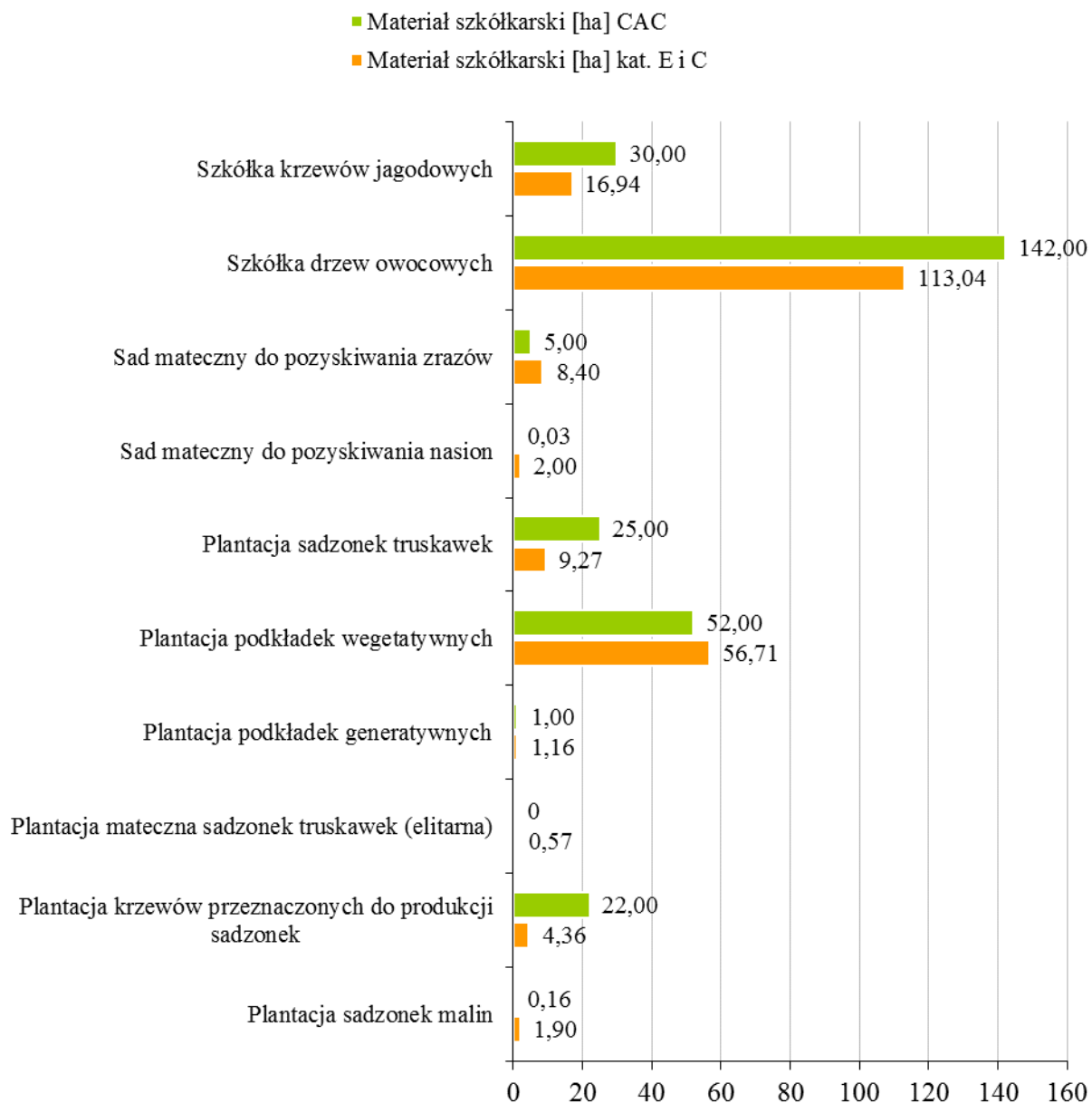
Największa liczba plantacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii elitarny i kwalifikowany oraz CAC jest na terenie oddziału Płock (219), Wyszków (142) Przysucha (46), Grójec (43) oraz Piaseczno (26).

Wykres 3.9. Liczba plantacji materiału szkółkarskiego w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC w 2017 r. według oddziałów WIORiN Warszawa



Korelacje pomiędzy materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych zakwalifikowanym urzędowo, a zgłoszonym CAC przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3.10. Produkcja materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych według rodzajów w kategorii elitarny (E), kwalifikowany(C) i CAC w 2017 roku



Tab. 3.9. Ilość materiału szkółkarskiego zakwalifikowanego w poszczególnych gatunkach i rodzajach materiału szkółkarskiego elitarnego (E) i kwalifikowanego (C) w latach 2016 – 2017

Lp.	Gatunek	Ilość zakwalifikowanych roślin/sztuk		
	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Rok 2016	Rok 2017	wzrost (+); spadek (-)
1.	Brzoskwinia			
	Plantacja podkładek generatywnych	15050	1550	-13500
	Szkółka drzew owocowych	4740	1900	-2840
2.	Czereśnia			
	Plantacja podkładek wegetatywnych	552485	587380	+34895
	Szkółka drzew owocowych	50965	76085	+25120
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	775260	641950	-133310
3.	Czereśnia ptasia			
	Plantacja podkładek generatywnych	51300	40000	-11300
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	50	50	0
4.	Grusza domowa			
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	384950	229400	-155550
	Szkółka drzew owocowych	160820	255050	+94230
5.	Grusza kaukaska			
	Plantacja podkładek generatywnych	16600	26000	+9400
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	1	1	0
6.	Jabłoń domowa			
	Plantacja podkładek generatywnych	0	0	0
	Plantacja podkładek wegetatywnych	10511220	11322840	+811620
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	29	18	-11
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	13526410	9999540	-3526870
	Szkółka drzew owocowych	3404770	3683340	+278570
	Szkółka drzew owocowych przeznaczonych na sady zraźnikowe i nasienne	5000	0	-5000
7.	Morela			
	Szkółka drzew owocowych	11267	1925	-9342
8.	Malina właściwa			
	Plantacja mateczna sadzonek malin (elitarna)	113050	1204400	+1091350
9.	Pigwa pospolita			
	Plantacja podkładek wegetatywnych	495550	433950	-61600
10.	Porzeczka czarna			
	Plantacja elitarna krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	142500	132500	-10000
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	1555330	1482100	-73230
	Szkółka krzewów jagodowych	1160750	1195950	+35200

Lp.	Gatunek	Ilość zakwalifikowanych roślin/sztuk		
	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Rok 2016	Rok 2017	wzrost (+); spadek (-)
11.	Porzeczka czerwona			
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	238000	237500	-500
	Szkółka krzewów jagodowych	267500	276500	+9000
12.	Truskawka			
	Plantacja mateczna sadzonek truskawek (elitarna)	209000	230060	+21060
	Plantacja sadzonek truskawek	3542000	2855900	-686100
13.	Wiśnia			
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	768500	967100	+198600
	Szkółka drzew owocowych	265935	268240	+2305
14.	Śliwa domowa			
	Plantacja podkładek generatywnych	283000	100000	-183000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	40	0	-40
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	0	2900	+2900
	Szkółka drzew owocowych	32678	37210	+4532
15.	Agrest			
	Plantacja elitarna krzewów jagodowych przeznaczonych do produkcji sadzonek	0	0	0
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	208925	75025	-133900
	Szkółka krzewów jagodowych	265350	277550	+12200
16.	Antypka			
	Plantacja podkładek generatywnych	293000	123000	-170000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	30	30	0
17.	Alycza			
	Plantacja podkładek generatywnych	149000	82500	-66500

W zakresie produkcji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii kwalifikowany w 2017 roku jak i w latach ubiegłych zaobserwowano brak produkcji zrazów (oczek) do okulizacji i szczepienia z rodzaju *Prunus* - śliwa domowa oraz drastyczny spadek produkcji nasion w sadach matecznych do ich pozyskiwania.

Obserwuje się w dalszym ciągu zmniejszoną produkcję drzewek owocowych z rodzaju *Prunus*: brzoskwini, moreli i śliwy domowej. Natomiast wzrosła produkcja drzewek owocowych z rodzaju *Malus* - jabłoni domowej w stosunku do produkcji w 2016 roku. Zaobserwowano również w kategorii elitarny zwiększoną produkcję sadzonek z rodzaju *Fragaria* - truskawki

Zmniejsza się produkcja krzewów jagodowych z rodzaju *Ribes* - agrest, porzeczka czarna i porzeczka czerwona.

Na terenie woj. mazowieckiego znajdują się dostawcy posiadający gospodarstwa o dużej powierzchni upraw szkółkarskich 10 – 20 ha, którzy decydują się na wytwarzanie materiału szkółkarskiego kategorii elitarny i kwalifikowany.

Dostawcy materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych są otwarci na nową wiedzę z zakresu produkcji szkółkarskiej i starają się produkować materiał coraz lepszej jakości. **Nowością w produkcji zamiast herbicydów na odchwaszczanie stosowana jest gorąca woda.**

W latach 2016 – 2017 produkcja materiału szkółkarskiego sadowniczego w kategorii elitarny (E) i kwalifikowany (C) minimalnie zmalała ze względu na warunki atmosferyczne. Zwiększenie produkcji drzew owocowych, szczególnie jabłoni, spowodowane jest perspektywą przyszłego eksportu owoców do Chin.

Coraz większym zainteresowaniem, zwłaszcza do dużych nasadzeń towarowych, cieszą się drzewka dwuletnie z zimowego szczepienia w rękę. Zmienia się technika zakładania szkółek oraz plantacji matecznych, dostawcy zagęszczają sadzenie drzew i krzewów.

W obrocie materiałem szkółkarskim pochodzącym z produkcji w 2017 roku największym zainteresowaniem cieszą się odmiany jabłoni: Reno 2, Camspur, Gloster, Wiltons Star, Idared, Muna, Najdared, Szampion. Poszukiwane są odmiany o owocach wybarwionych.

Od 2017 roku został opracowany **Wspólnotowy wykaz odmian roślin sadowniczych - FRUMATIS** (Fruit Reproductive Material Information System)

Na podstawie krajowych rejestrów odmian roślin sadowniczych państw członkowskich i państw stowarzyszonych, Komisja Europejska sporządza wspólnotowy wykaz (rejestr) odmian, celem udoskonalenia odszukiwania i promowania rozpowszechniania informacji dotyczących odmian tej grupy roślin, które mogą znajdować się w obrocie na terenie UE.

Wykaz ten nie jest publikowany oficjalnie w Dzienniku Urzędowym, ale jest on dostępny pod poniższym adresem: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/plant-variety-catalogues_frumatis-eu-list.xlsx

Na terenie woj. mazowieckiego do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zgłosiło się 14 producentów uprawiających winorośl o powierzchni 28,40 ha, z których winogrona są przeznaczone do wyrobu wina. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadza kontrole upraw winorośli zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. z 2016 r. poz. 859). W wyniku przeprowadzonych kontroli upraw winorośli stwierdzono rozbieżności pomiędzy wykazem upraw przekazany przez KOWR a wynikami kontroli.

Wyniki kontroli przekazano do Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

3.2. Nadzór nad materiałem siewnym

3.2.1. Wpis podmiotów do ewidencji przedsiębiorców, rolników i dostawców

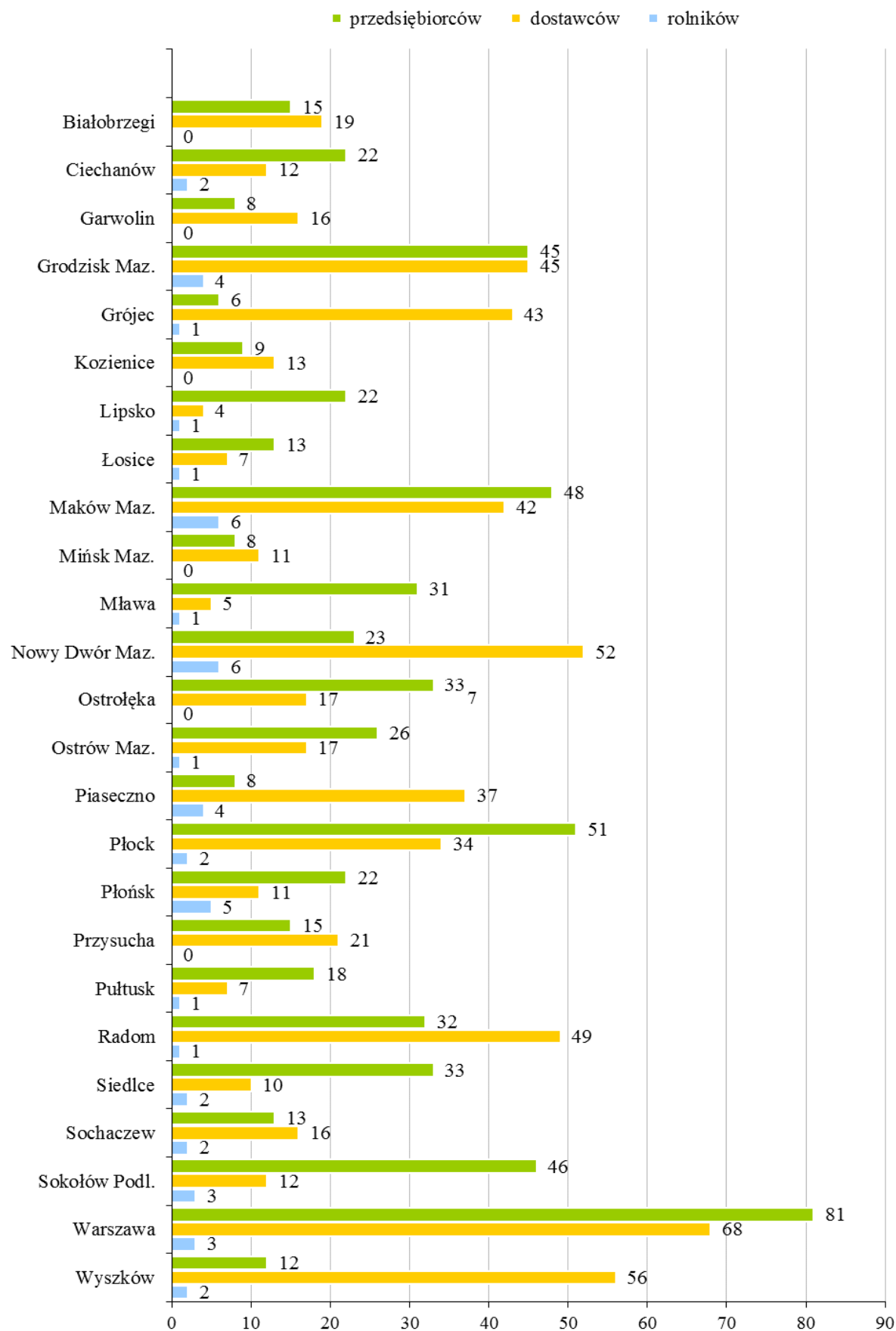
Zgodnie z art. 84, 86, 87 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 633 ze zm.) obrót materiałem siewnym dla profesjonalnych odbiorców może prowadzić przedsiębiorca, rolnik i dostawca, który zgłosi zamiar prowadzenia obrotu tym materiałem właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi i zostanie wpisany do:

- ewidencji przedsiębiorców,
- ewidencji rolników,
- ewidencji dostawców.

Tab. 3.10. Wpis do ewidencji przedsiębiorców, dostawców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Lp.	Oddział	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji		
		przedsiębiorców	dostawców	rolników
1	Białobrzegi	15	19	0
2	Ciechanów	22	12	2
3	Garwolin	8	16	0
4	Grodzisk Maz.	45	45	4
5	Grójec	6	43	1
6	Kozienice	9	13	0
7	Lipsko	22	4	1
8	Łosice	13	7	1
9	Maków Maz.	48	42	6
10	Mińsk Maz.	8	11	0
11	Mława	31	5	1
12	Nowy Dwór Maz.	23	52	6
13	Ostrołęka	33	17	0
14	Ostrów Maz.	26	17	1
15	Piaseczno	8	37	4
16	Płock	51	34	2
17	Płońsk	22	11	5
18	Przysucha	15	21	0
19	Pułtusk	18	7	1
20	Radom	32	49	1
21	Siedlce	33	10	2
22	Sochaczew	13	16	2
23	Sokołów Podl.	46	12	3
24	Warszawa	81	68	3
25	Wyszków	12	56	2
	Razem	640	624	48

Wykres 3.11. Wpis do ewidencji przedsiębiorców, dostawców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2017 r.



3.2.2. Kontrola materiału siewnego

W 2017 roku skontrolowano ogółem 1548 podmiotów wytwarzających, prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych i warzywnych, materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych, materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych.

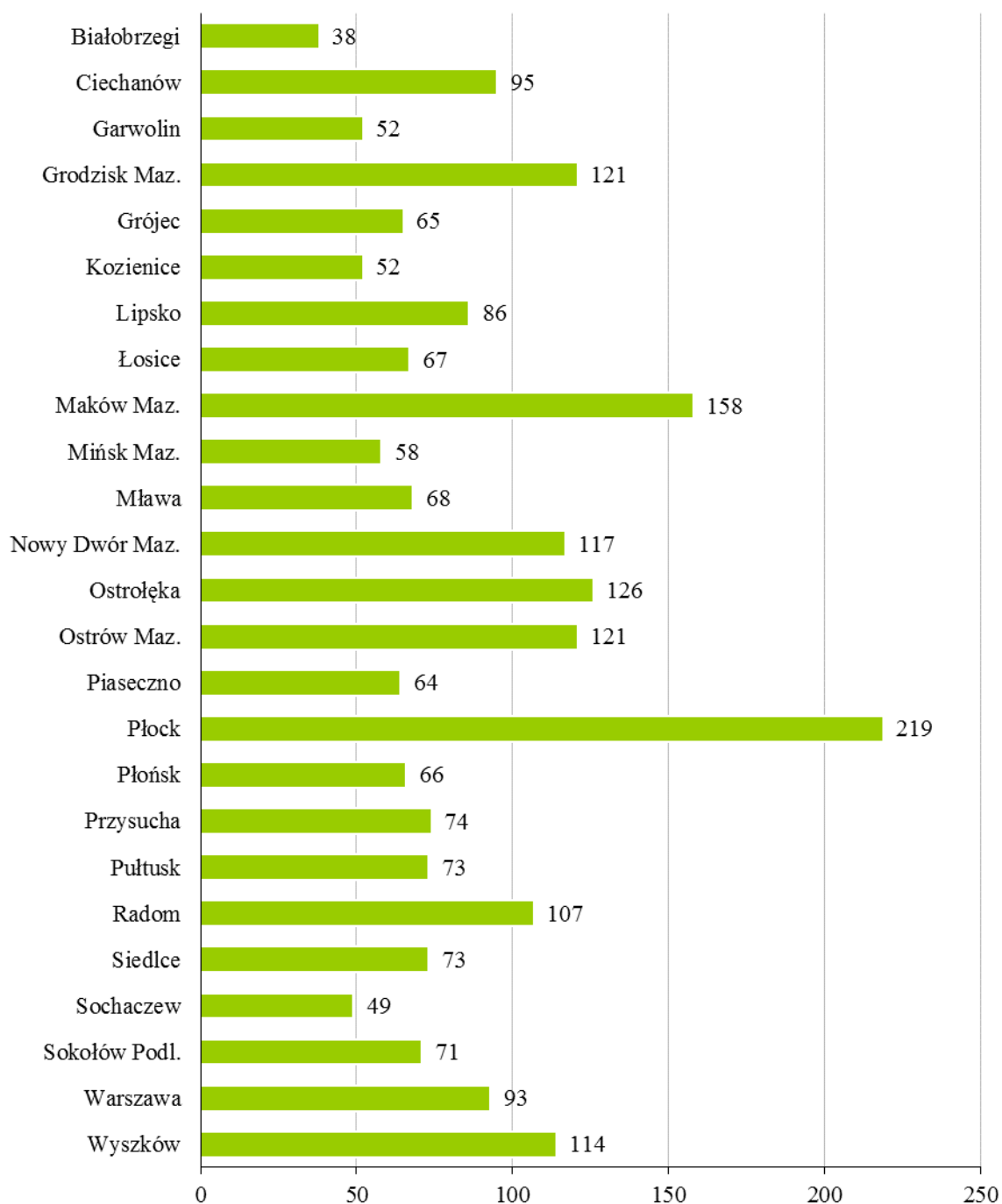
Ogółem przeprowadzono 2227 kontroli, w tym:

- kontroli kompleksowych – 50,
- kontroli problemowych – 2134,
- kontroli sprawdzających – 11,
- kontroli doraźnych – 32.

Tab. 3.11. Ilości przeprowadzonych kontroli materiału siewnego, dostawców, kwalifikatorów i zakazu stosowania GMO przez oddziały w 2017 r.

Lp.	Oddział	Ilość przeprowadzonych kontroli				
		materiału siewnego	dostawców	kwalifikatorów w	zakazu stosowania mat. GMO	ogółem
1	Białobrzegi	1	27	0	10	38
2	Ciechanów	44	18	13	20	95
3	Garwolin	11	17	4	20	52
4	Grodzisk Maz.	60	37	4	20	121
5	Grójec	10	46	4	5	65
6	Kozienice	12	20	0	20	52
7	Lipsko	21	12	33	20	86
8	Łosice	18	9	0	40	67
9	Maków Maz.	21	48	29	60	158
10	Mińsk Maz.	5	12	0	41	58
11	Mława	19	5	4	40	68
12	Nowy Dwór Maz.	19	68	10	20	117
13	Ostrołęka	12	34	0	80	126
14	Ostrów Maz.	8	23	0	90	121
15	Piaseczno	4	52	3	5	64
16	Płock	81	39	39	60	219
17	Płońsk	27	11	8	20	66
18	Przysucha	6	45	3	20	74
19	Pułtusk	21	5	17	30	73
20	Radom	24	37	6	40	107
21	Siedlce	25	8	0	40	73
22	Sochaczew	11	12	6	20	49
23	Sokołów Podl.	28	11	2	30	71
24	Warszawa	39	44	0	10	93
25	Wyszaków	4	67	3	40	114
	Ogółem	531	707	188	801	2227

Wykres 3.12. Ilość przeprowadzonych kontroli ogółem przez oddziały w 2017 r.



Skontrolowano w obrocie:

- 2212 partii roślin rolniczych – 4958,10 ton,
- 3674 partii materiału siewnego roślin warzywnych o łącznej masie 70846,5 kg,
- 1943235 szt. roślin materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego warzyw,
- 1750627 szt. materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych,
- 2613661 szt. materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych.

Tab. 3.12. Ilość materiału siewnego skontrolowanego w obrocie, zakwestionowanego i wycofanego z obrotu w 2017 roku

Grupy roślin	Liczba partii skontrolowanych	J.m.	Wielkość skontrolowanych partii (t/kg/szt.)			Liczba pobranych prób kontrolnych	Nie odpowiadało wymaganiom		Wycofano z obrotu na podstawie decyzji	
			ogółem	w tym materiału kat. standard/CAC	M.S. niedopuszczony do obrotu wg art. 104 ustawy		skontrolowanych partii ogółem	w tym partii ze względu na jakość	partii	ton/j.s./kg/szt.
Zboża ozime*	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	387	ton	1 414,4		1,6	71	0	0	1	1,6
Zboża jare*	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	317	ton	1 446,6		4,9	86	3	3	1	0,4
Kukurydza*	50	j.s.	7 672		0	0	0	0	0	0
	647	ton	711,3		2,2	35	0	0	5	2,6
Bobowate grubonas.*	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	35	ton	192,6		1	0	1	1	1	4
Bobowate drobnonas.*	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	57	ton	92,1		0	3	0	0	0	0
Trawy	536	ton	162,1		0,1	20	5	5	6	0,1
Inne rolnicze	5	ton	0,3		0	1	0	0	0	0
Oleiste i włókniste	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	92	ton	197		5,4	16	4	4	13	1,7
Burak cukrowy*	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	0	ton	0		0	0	0	0	0	0
Burak pastewny*	0	j.s.	0		0	0	0	0	0	0
	0	ton	0		0	0	0	0	0	0
Ziemniak	86	ton	623,3		0	14	2	2	0	0
Warzywa - nasiona		kg	70 846,5	70 779	280,3	447	42,7	39,7	78	426,2
Drzewka owocowe		szt.	1 277 083	1 222 483	0	0	0	0	0	0
Krzewy jagodowe		szt.	352 827	352 827	0	0	0	0	0	0
Podkładki		szt.	0	0	0	0	0	0	0	0
Sadzonki truskawek		szt.	56 000	21 000	0	0	0	0	0	0
Inny materiał szkółkarski		szt.	39 021	1 521	0	0	0	0	0	0
Sadzonki winorośli		szt.	25 696	0	0	0	0	0	0	0
Warzywa - rozmnoż. i nasadz.		szt.	1 943 235	1 943 235	0	0	0	0	0	0
w tym cebula dymka		kg	710 566	710 566	0	0	0	0	0	0
Materiał ozdobny		szt.	2 613 661	0	0	0	0	0	0	0

Z materiału siewnego znajdującego się w obrocie pobrano ogółem 691 szt. prób do kontrolnej oceny laboratoryjnej (zdolność kiełkowania nasion),
w tym:

- roślin rolniczych - 221 szt.,
- roślin warzywnych - 447 szt.

Ponadto pobrano próby kontrolne do oceny:

- weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka - 14 szt.,
- modyfikacji genetycznej (GMO) kukurydzy - 6 szt.,
- modyfikacji genetycznej (GMO) rzepaku - 3 szt.

W wyniku kontrolnego laboratoryjnego badania - nie odpowiadało wymaganiom jakościowym z uwagi na niską zdolność kiełkowania nasion – 45 szt. prób, tj. 6,7 % badanych prób,
w tym:

- roślin warzywnych kat. standard - 37 szt.,
- roślin rolniczych - 8 szt.

Na 14 prób sadzeniaka ziemniaka w kontrolnej ocenie zdrowotności – w 6 próbach stwierdzono ponadnormatywne porażenie wirusami.

W próbach kukurydzy i rzepaku nie stwierdzono modyfikacji genetycznej.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w czasie kontroli:

1. wydano 70 decyzji zakazu obrotu na 10,4 t materiału siewnego roślin rolniczych i 426,2 kg roślin warzywnych , z uwagi na:
 - a. materiał siewny znajdujący się w obrocie niespełniający wymaganiom jakościowym z uwagi na niską zdolność kiełkowania nasion /próby kontrolne/,
 - b. odmiany warzyw skreślone z krajowego rejestru, katalogu wspólnotowego,
 - c. brak aktualnych informacji z okresowej oceny laboratoryjnej materiału siewnego znajdującego się w obrocie,
 - d. partie nasion niezgodne z wymaganiami jakościowymi w wyniku okresowych ocen laboratoryjnych.
2. Nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 1450 zł , z uwagi na:
 - art. 126 ust. 1 pkt 5 ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017r. poz. 633 ze zm.) - składanie wojewódzkiemu inspektorowi nieprawdziwych informacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym - 2 mandaty na kwotę 300 zł,
 - art. 126 ust.1 pkt 6 ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017r. poz. 633 ze zm.) - nie zaopatrywanie materiału siewnego w etykiety, nie dołączanie dokumentu dostawcy, szkółkarskiego dokumentu dostawcy – 6 mandatów na kwotę 600 zł,
 - art. 126 ust.1 pkt 7 ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017r. poz. 633 ze zm.) - nie umieszczanie na dokumentach sprzedaży numerów partii - 1 mandat na kwotę 100 zł,
 - art. 126 ust. 1 pkt 31 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r., poz. 633 ze zm.) - nie zgłaszanie w terminie 3 dni od odprawy celnej przywozu materiału siewnego z państw trzecich - 1 mandat na kwotę 350 zł,
 - art. 107 ust. 1 pkt 10a ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2138) - nie przechowywanie paszportów roślin do sadzonek winorośli – 1 mandat na kwotę 100 zł.

3. Wydano 14 zaleceń pokontrolnych.
4. Sporządzono 13 pism pokontrolnych.

3.3. Kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy.

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 633 ze zm.) dopuszczony jest do obrotu materiał siewny genetycznie zmodyfikowany.

Natomiast Rada Ministrów wprowadziła zakaz stosowania materiału siewnego genetycznie zmodyfikowanego - art. 104 ust. 9 ustawy o nasiennictwie. 2 stycznia 2013 r. Rada Ministrów wydała rozporządzenia:

- w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego ziemniaka odmiany Amflora (Dz. U. z 2013 r., poz. 27),
- w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON 810 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1085 ze zm.).

Powody wprowadzenia zakazu:

- zagrożenie dla hodowców pszczół i rynku miodu,
- brak autoryzacji pyłku genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810 zgodnie z przepisami UE,
- dodatkowe aspekty bezpieczeństwa.

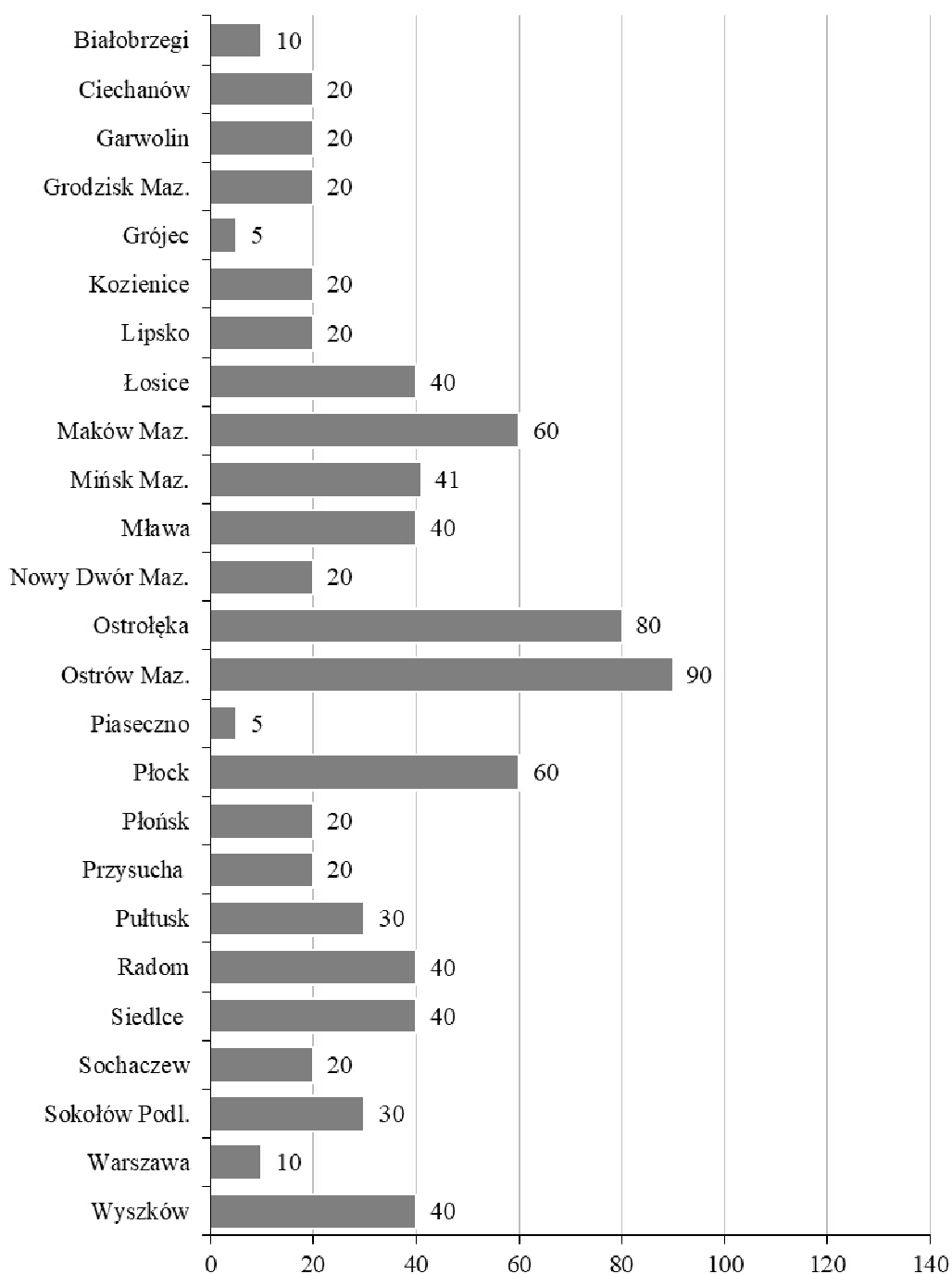
Kontrole stosowania materiału siewnego kukurydzy przeprowadzono na podstawie Zarządzenia Nr 5/2015 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 11.05.2015 r.

Kontrole polegały na sprawdzeniu dokumentów zakupu materiału siewnego, etykiet urzędowych oraz lustracji upraw kukurydzy w gospodarstwie.

Tab. 3.13. Liczba przeprowadzonych kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy w latach 2016 – 2017 przez oddziały WIORiN Warszawa

Lp.	Oddział	Liczba kontroli kukurydzy		Liczba pobranych próbek kukurydzy do CL		Liczba wykorzystanych pasków do testów dla kukurydzy	
		rok 2016	rok 2017	rok 2016	rok 2017	rok 2016	rok 2017
1	Białobrzegi	10	10	2	2	4	4
2	Ciechanów	45	20	7	3	10	10
3	Garwolin	20	20	3	3	6	6
4	Grodzisk Maz.	20	20	2	3	6	6
5	Grójec	5	5	1	1	4	4
6	Kozienice	20	20	2	3	6	6
7	Lipsko	20	20	2	3	6	6
8	Łosice	30	40	4	7	10	10
9	Maków Maz.	130	60	15	11	20	14
10	Mińsk Maz.	50	41	6	8	12	12
11	Mława	75	40	12	7	14	14
12	Nowy Dwór Maz.	5	20	2	3	4	4
13	Ostrołęka	120	80	15	12	20	20
14	Ostrów Maz.	110	90	14	14	16	16
15	Piaseczno	10	5	6	1	4	4
16	Płock	70	60	10	11	14	14
17	Płońsk	20	20	3	3	6	6
18	Przysucha	20	20	2	3	6	6
19	Pułtusk	40	30	4	6	10	10
20	Radom	50	40	5	7	12	12
21	Siedlce	50	40	6	7	12	12
22	Sochaczew	20	20	2	4	8	8
23	Sokołów Podl.	57	30	4	6	14	14
24	Warszawa	10	10	2	2	4	4
25	Wyszków	50	40	5	7	12	18
	Razem	1057	801	136	137	240	240

Wykres 3.13. Liczba przeprowadzonych kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy w roku 2017 przez Oddziały WIORiN Warszawa



W woj. mazowieckim przeprowadzono kontrole w 801 gospodarstwach rolnych uprawiających kukurydzę na pow. 6830,85 ha. W czasie kontroli wykorzystano 240 pasków testowych ELISA. Pobrano 137 próbek z liści kukurydzy do badań w kierunku modyfikacji genetycznej typu MON 810 do Laboratorium WIORiN w Rzeszowie. W wyniku wykonywania testów paskowych, badania prób liści kukurydzy nie stwierdzono modyfikacji genetycznej.

3.4. Rolnictwo ekologiczne

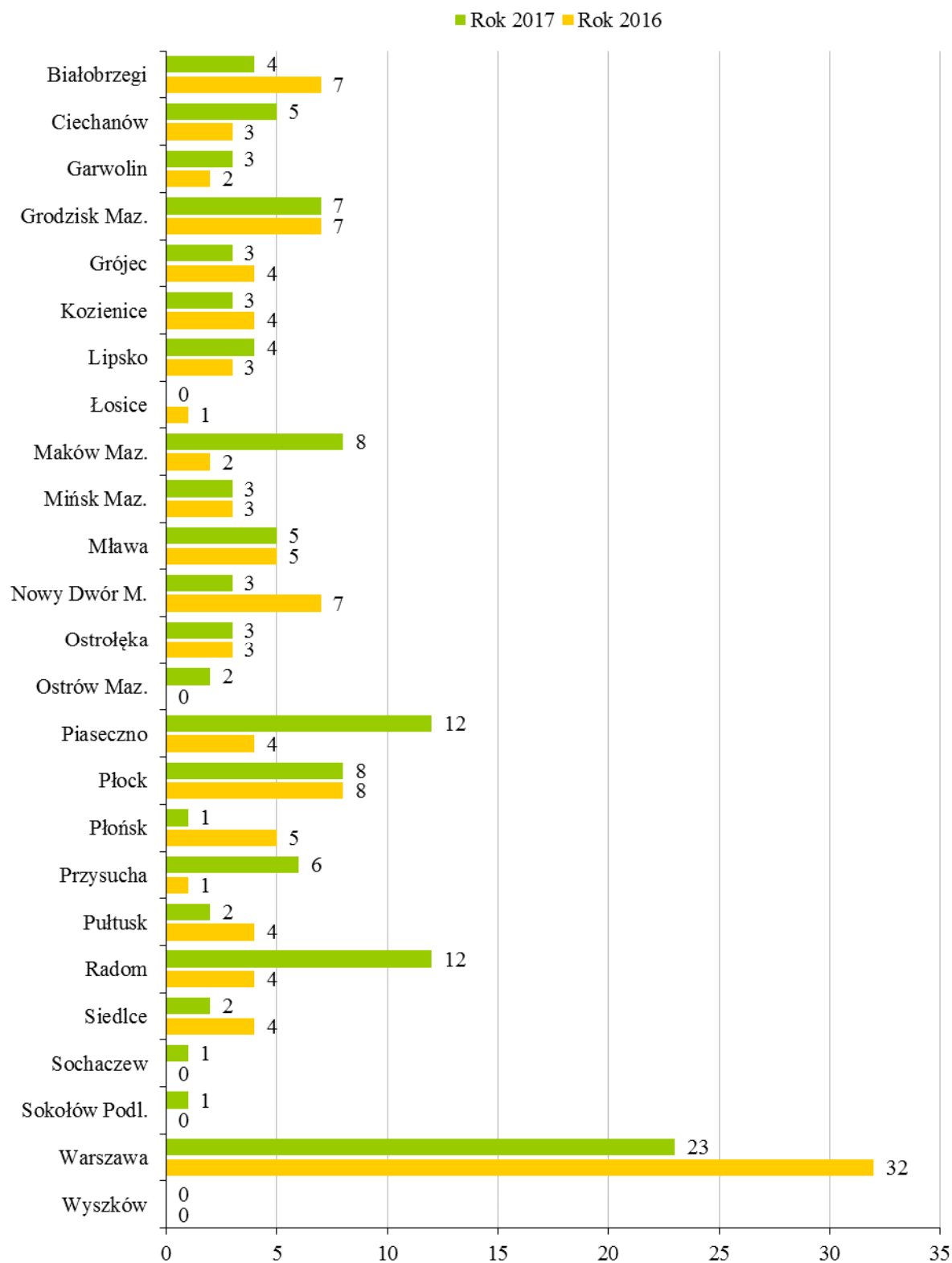
W 2017 roku **wydano 121 decyzji** na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych, materiału szkółkarskiego nie wyprodukowanego metodami ekologicznymi, zwanego „materiałem konwencjonalnym”.

Tab. 3.14. Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach WIORiN Warszawa w latach 2016 – 2017

Lp.	Oddział	Rok 2016	Rok 2017
1	Białobrzegi	7	4
2	Ciechanów	3	5
3	Garwolin	2	3
4	Grodzisk Maz.	7	7
5	Grójec	4	3
6	Kozienice	4	3
7	Lipsko	3	4
8	Łosice	1	0
9	Maków Maz.	2	8
10	Mińsk Maz.	3	3
11	Mława	5	5
12	Nowy Dwór Maz.	7	3
13	Ostrołęka	3	3
14	Ostrów Maz.	0	2
15	Piaseczno	4	12
16	Płock	8	8
17	Płońsk	5	1
18	Przysucha	1	6
19	Pułtusk	4	2
20	Radom	4	12
21	Siedlce	4	2
22	Sochaczew	0	1
23	Sokołów Podl.	0	1
24	Warszawa	32	23
25	Wyszków	0	0
	Ogółem	113	121

W porównaniu do roku 2016 ilość wydanych decyzji w 2017 roku zwiększyła się o 8 ponieważ zwiększa się ilość zgłoszonego materiału siewnego do wykazu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wyprodukowanego metodami ekologicznymi.

Wykres 3.14. Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach w latach 2016 – 2017



4. Diagnostyka laboratoryjna

4.1. Badania laboratoryjne

4.1.1. Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN

W 2017 roku w Laboratorium Wojewódzkim Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie przebadano ogółem **14 556 próbek** roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, wykonując **18 595 analiz laboratoryjnych**.

Ilości próbek przebadanych w rozbiciu na typy badań w 2017 r. przedstawia się następująco:

- ilość próbek dostarczonych do analiz nematologicznych/entomologicznych/herbologicznych – **6 444 próbki** (43,09% ogółu przebadanych próbek).
- ilość próbek dostarczonych do analiz mikologicznych – **3 655 próbek** (24,44 % ogółu przebadanych próbek).
- ilość próbek dostarczonych do analiz bakteriologicznych – **1 739 próbek** (11,62 % ogółu przebadanych próbek).
- ilość próbek dostarczonych do analiz wirusologicznych – **3117 próbek** (20,84 % ogółu przebadanych próbek).*

*Uwaga: suma powyższych ilości próbek w rozbiciu na typy badań nie będzie równa w/w ogólnej liczbie próbek przebadanych laboratorium, ponieważ jedna próbka może być pobrana w kierunku kilku grup organizmów szkodliwych.

Wykres 4.1. Procentowy udział próbek przebadanych w rozbiciu na typy badań w Laboratorium Wojewódzkim w 2017 r.

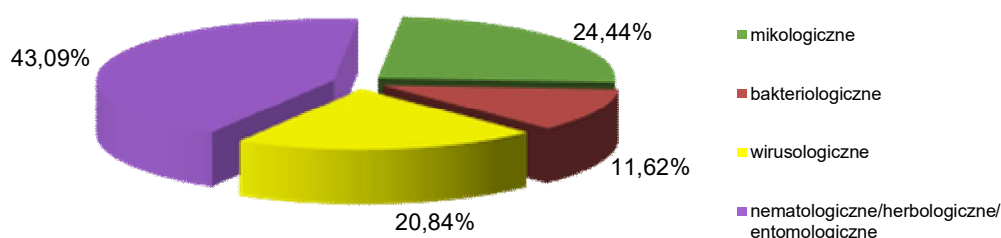
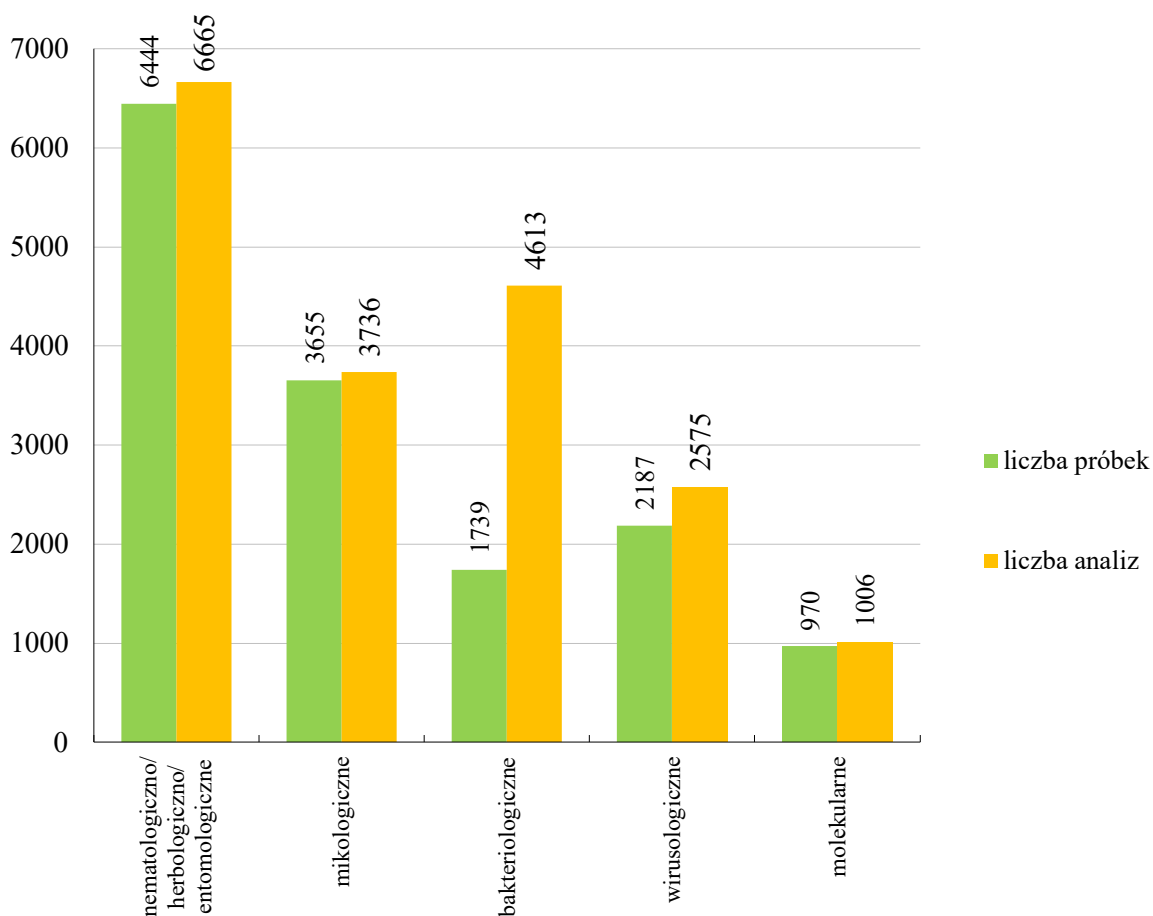


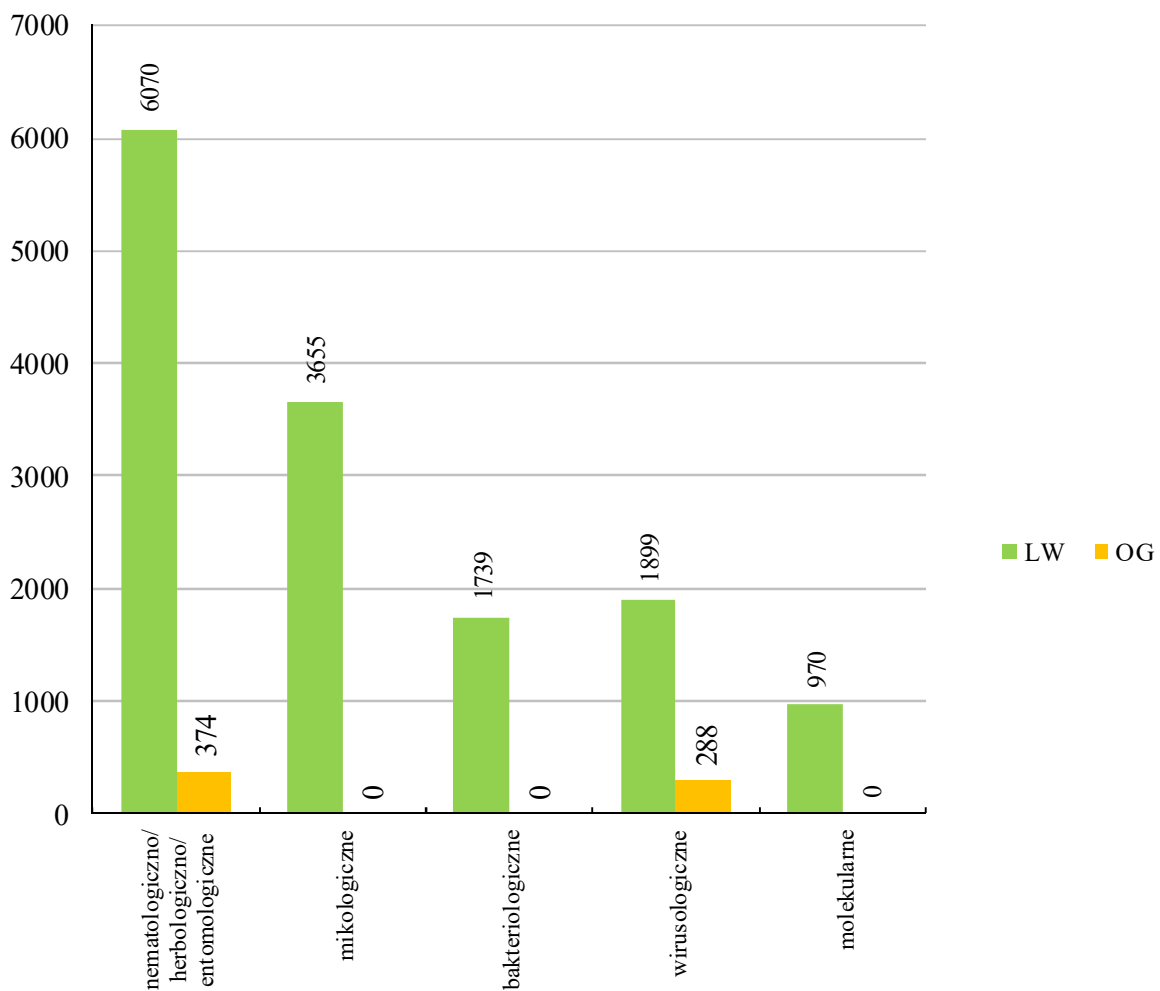
Tabela 4.1. Liczba przebadanych próbek w rozbiciu na typy badań w Laboratorium Wojewódzkim i pracowni laboratoryjnej Oddziału Granicznego w 2017r.

Nazwa jednostki	Typ badania	Liczba przebadanych próbek	Liczba wykryć
Laboratorium Wojewódzkie	Bakt./ento./herb./mik./nem ./wirus.	13	0
Laboratorium Wojewódzkie	Bakteriologiczne	1739	167
Laboratorium Wojewódzkie	Entomologiczno/herbologiczne	9	0
Laboratorium Wojewódzkie	Entomologiczne	810	81
Laboratorium Wojewódzkie	Herbologiczne	14	0
Laboratorium Wojewódzkie	Mikologiczne	3655	1
Laboratorium Wojewódzkie	Nematologiczne	5224	36
Laboratorium Wojewódzkie	Wirusologiczne	2829	8
Oddział Graniczny	Entomologiczne	351	0
Oddział Graniczny	Nematologiczne	23	0
Oddział Graniczny	Wirusologiczne	288	0

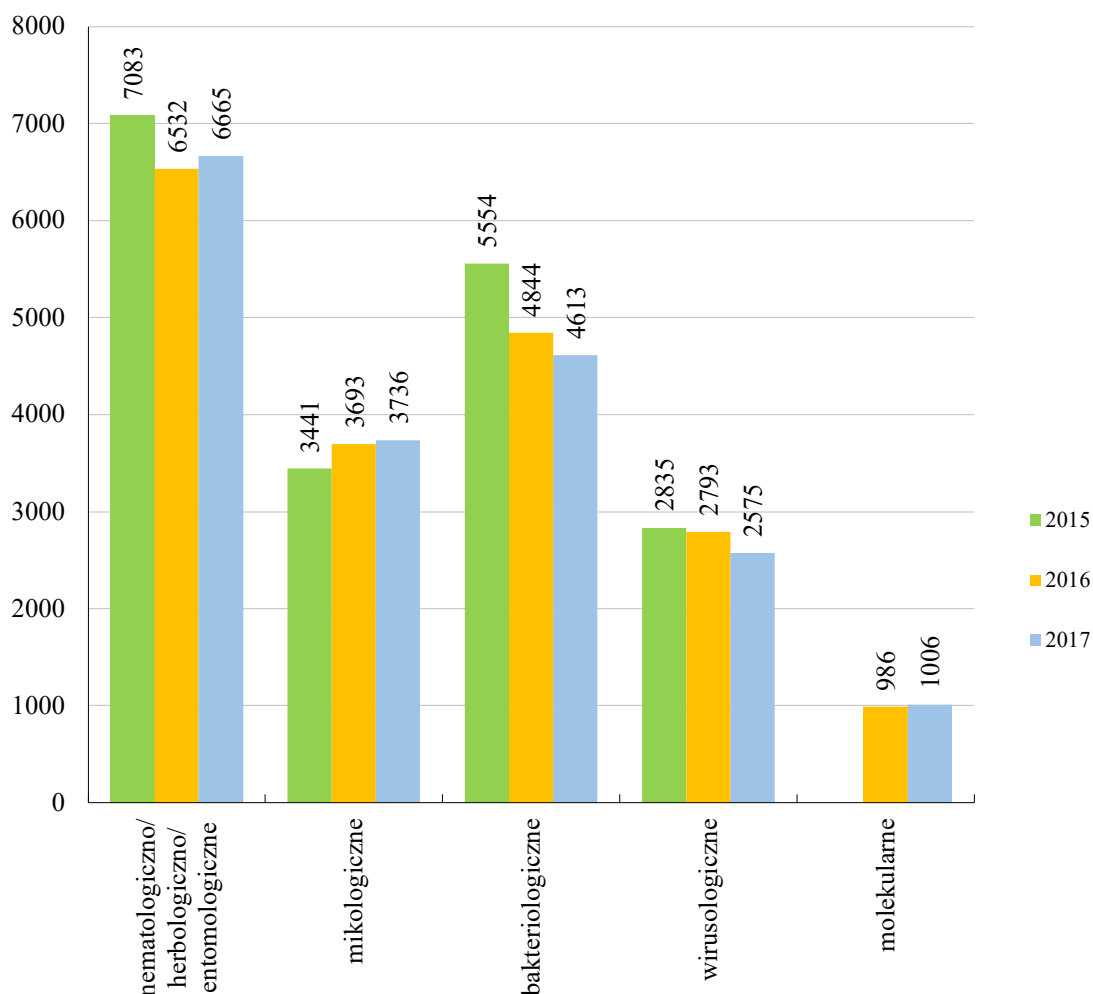
Wykres 4.2. Łączna liczba przebadanych próbek i wykonanych analiz w Laboratorium Wojewódzkim w 2017 r. ze względu na typ badań:



Wykres 4.3 Liczba przebadanych próbek ze względu na typ badań w Laboratorium Wojewódzkim i pracowni laboratoryjnej Oddziału Granicznego:



Wykres 4.4. Liczba wykonanych analiz laboratoryjnych w Laboratorium Wojewódzkim w latach 2015-2017:



- Pracownia molekularna**

W pracowni molekularnej przebadano **970 próbek materiału roślinnego** w kierunku *Apple proliferation mycoplasma* – proliferacji jabłoni - 923 próbek pędów z drzew jabłoni z materiału szkółkarskiego, w kierunku obecności wiroida *Chrysanthemum stunt viroid* – 36 próbek roślin chryzantem oraz w ramach monitoringu 9 próbek kwalifikowanego materiału siewnego sadzeniaków ziemniaka w stopniu kwalifikowany unijnej kLAVIII na obecność *Potato spindle tuber viroid* - wrzecionowatość bulw ziemniaka oraz 2 próbki z upraw towarowych ziemniaka. W sumie wykonano 1006 analiz.

Tabela 4.2. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2017 r. :

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
<i>Apple proliferation mycoplasma</i> – Ap MLO	923	959	-	
<i>Chrysanthemum stunt viroid</i> - CSVd	36	36	-	
<i>Potato spindle tuber viroid</i> - PSTVd	11	11	-	

- **Pracownia nematologii/entomologii/herbologii:**

W pracowni nematologii/entomologii/herbologii ogółem wykonano **6 665 analiz laboratoryjnych**. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoża uprawowych na obecność cyst mątwików z rodzaju *Globodera* - 3989 próbek. W 36 próbkach wykryto *Globodera rostochiensis*. Ponadto, w ramach obowiązku przebadania gleby na obecność nicieni, przed założeniem plantacji materiałów rozmnożeniowych wykonano badania gleby na obecność nicieni *Longidorus spp.* i *Xiphinema spp.* – 194 próbki. Badano również nasiona cebuli oraz cebulę dymkę pod kątem obecności niszczyka zjadliwego *Ditylenchus dipsaci* – 678 próbek. W dwóch próbkach stwierdzono obecność tego nicienia.

Przebadano 28 próbek sadzeniaków ziemniaka pod kątem występowania guzaków *Meloidogyne spp.* oraz 114 próbek pod kątem występowania niszczyka ziemniaczaka *Ditylenchus destructor*. Ponadto, w ramach monitoringu występowania węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* przebadano 257 próbek: drewna, produktów drzewnych i materiału opakowaniowego z drewna. W 2 próbkach wykryto *Bursaphelenchus mucronatus*. Badano również 16 próbek roślin akwariowych na obecność nicieni z rodzaju *Hirschmaniella*, porażenia tym nicieniem nie stwierdzono.

W kierunku badań organizmów szkodliwych entomologicznych i herbologicznych przyjęto do badania ogółem 1197 próbek materiału roślinnego: sadzonki roślin ozdobnych i uprawnych, świeże owoce, produkty magazynowe: nasiona porzeczki, maku, otręby, błonnik itd. Przebadano 305 próbek w kierunku *Tuta absoluta*. Obecność skośnika pomidorowego stwierdzono w 5 próbkach. Przebadano 25 próbek na obecność wciornastka palmowego *Thrips palmi*, 16 próbek w kierunku *Ceratitis capitata*. W badanych próbkach stwierdzono obecność m.in. *Thripidae* (wciornastkowate), *Dispididae* (tarcznikowate), *Torcididae* (zwójkowate), *Tetranychus* (przędziorkowate).

Tabela 4.3. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2017 r.

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
NICIENIE				
<i>Globodera rostochiensis</i> i <i>Globodera pallida</i>	3989	4039	34	Wykryto <i>Globodera rostochiensis</i>
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	678	681	2	
<i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i>	194	194	-	
<i>Ditylenchus destructor</i>	114	114	-	
<i>Meloidogyne fallax</i> i <i>Meloidogyne chitwoodi</i>	28	28	-	
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	257	259	-	Wykryto <i>Bursaphelenchus mucronatus</i> w 2 próbkach
<i>Hirschmaniella spp.</i>	16	16	-	Badania w Oddziale Granicznym

OWADY I NASIONA CHWASTÓW				
Szkodniki owadzie (kwar. i niekwarantannowe) oraz nasiona chwastów, w tym:				
Agrofagi kwarantannowe kraju importującego	39	39	-	
<i>Thripidae</i>	46	46	35	
<i>Thrips palmi</i>	25	25	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tuta absoluta</i>	305	315	5	
<i>Ceratitis capitata</i>	16	16	-	
<i>Diaspididae</i>	65	65	35	
Inne	6	6	6	m. in. <i>Tortricidae</i> , <i>Tetranychus</i>

- **Pracownia mikologii:**

W pracowni mikologicznej przebadano **3 655 próbek** w kierunku obecności grzybów i organizmów grzybopodobnych wykonując **3736 analiz laboratoryjnych**. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoża uprawowych na obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba *Synchytrium endobioticum* - 3 573 próbki. Badania prowadzone były w celu utrzymania statusu powiatów uznanych za wolne od grzyba oraz badania próbek gleby z pól przeznaczonych pod uprawę sadzeniaków ziemniaka i roślin przeznaczonych do sadzenia, a także z upraw ziemniaków odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba. Przebadano 40 próbek jabłek na obecność *Neofabraea malicorticis* z partii owoców przeznaczonych na eksport do Chin – porażenia tym patogenem nie stwierdzono. Ponadto, przebadano próbki roślin truskawki pod kątem występowania *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (czerwonej zgnilizny korzeni truskawek). W ramach kontroli nasadzeń drzewiastych roślin ozdobnych i leśnych przebadano próbki tego materiału na obecność *Phytophthora ramorum*. W badanych próbach dostarczonych do laboratorium nie wykryto obecności tego patogena. W pracowni mikologii poddano też badaniu jedną próbkę, pobraną w ramach poszukiwania sprawcy choroby. Stwierdzono porażenie grzybem *Diplocarpus rosae*.

Tabela 4.4. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2017r.

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
<i>Synchytrium endobioticum</i>	3 573	3 573	-	
<i>Neofabraea malicorticis</i>	40	92	-	
<i>Phytophthora ramorum</i>	30	60	-	
<i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>fragariae</i>	11	11	-	
Grzyby fitopatogeniczne i organizmy grzybopodobne	1	1	1	Wykryto 1- <i>Diplocarpus rosae</i>

- **Pracownia bakteriologii:**

W pracowni bakteriologicznej przebadano **1 739 próbek** bulw ziemniaków oraz materiału roślinnego na obecność występowania bakterii kwarantannowych: *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum*. Ogółem wykonano 4 613 analiz laboratoryjnych, w tym na obecność:

Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus:

- 1 712 testem IF (immuno fluorescencji),
- 403 testem FISH (fluorescent in situ hybridisation),
- 420 metodą hodowlaną,
- 172 testem biologicznym,
- 167 testem patogeniczności,

Ralstonia solanacearum 1 739 testem IF (immuno fluorescencji).

Porażenie bakterią kwarantannową *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* stwierdzono w 167 próbkach bulw ziemniaków, porażenia bakterią *Ralstonia solanacearum* nie stwierdzono.

Tabela 4.5. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2017 r.

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i>	1374	2 874	167	12,15%	
<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al.	1739	1 739	-	-	

- **Pracownia wirusologii:**

W kierunku wirusów i organizmów wirusopodobnych ogółem przebadano **2 148 próbek materiału roślinnego**. Ogółem wykonano 2 295 analiz laboratoryjnych. Najliczniejszą grupę stanowiły badania materiału szkółkarskiego na występowanie wirusa szarki *Plum pox potyvirus* – 1 704 próbek. Wirusa pierścieniowej plamistości pomidora *Tomato ringspot virus* poszukiwano w 180 próbkach roślin pelargonii, a w 117 próbkach roślin (niecierpka, pomidora, chryzantemy) wirusa brązowej plamistości pomidora *Tomato spotted wilt virus*.

Przebadano również 90 próbek materiału szkółkarskiego w kierunku występowania wirusów: *Apple chlorotic leaf spot virus* i *Apple mosaic virus* (w 8 próbkach stwierdzono obecność wirusa *ACLSV*) oraz 57 próbek w kierunku PDV i PRNSV.

Tabela 4.6 Zestawienie liczby próbek i analiz w 2017 r.

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Plum pox potyvirus</i> - PPV	1 704	1 704	-	-	
<i>Tomato ringspot virus</i> - ToRSV	180	180	-	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tomato spotted wilt virus</i> - TSWV	117	117	-	-	108 - w Oddziale Granicznym, 9 - LW
<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i> - ACLSV	90	90	8	8,9	
<i>Apple mosaic virus</i> - ApMV		90	-	-	
<i>Prune Dwarf Virus</i> - PDV	57	57	-	-	
<i>Prunus Necrotic Ringspot Virus</i> - PRNSV		57	-	-	

• **Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka ze zbioru 2017:**

W pracowni wirusologicznej badano również kwalifikowany materiał siewny sadzeniaków ziemniaka. Ogółem przebadano **40 próbek** sadzeniaków ziemniaka (wykonano 280 analiz) na obecność następujących wirusów jakościowych:

- Potato leafroll virus (PLRV) – liściozwój,
- Potato virus Y (PVY) – smugowatość,
- Potato mosaic virus (PVM) – wirus M ziemniaka,
- Potato virus A (PVA) – wirus A ziemniaka,
- Potato virus X (PVX) – wirus X ziemniaka,
- Potato virus S (PVS) – wirus S ziemniaka,

Z przebadanych próbek sadzeniaków ziemniaka zakwalifikowano ogółem 35 próbek. Z powodu ponadnormatywnego porażenia wirusami zdyskwalifikowano 5 próbek sadzeniaków ziemniaka.

Tabela 4.7. Ocena laboratoryjna sadzeniaków ziemniaka w 2017 r.

Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka							
ocena	objęto oceną		zakwalifikowano		zdyskwalifikowano		
	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	%
W próbie oczkowej i teście ELISA	40	101,34	35	85,74	5	6,3	11,4

4.2. Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji

4.2.1. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego

Funkcjonowanie Laboratorium Wojewódzkiego opiera się na dobrze wykwalifikowanym personelu diagnostycznym oraz wyposażeniu pracowni diagnostycznych w specjalistyczny sprzęt laboratoryjny. Laboratorium Wojewódzkie spełnia zasady bezpieczeństwa fitosanitarnego poprzez wprowadzone w laboratorium różne rozwiązania organizacyjno-techniczne, np. podział laboratorium na strefy o różnych poziomach zabezpieczeń, zastosowanie instalacji systemu wentylacji powietrza z odpowiednimi filtrami, zastosowanie systemu dezynfekcji ścieków technologicznych, posiadanie komór laminarnych do prac mikrobiologicznych II klasy bezpieczeństwa fitosanitarnego, stanowiących zabezpieczenie przed uwolnieniem organizmów szkodliwych do środowiska.

W 2017 r. dla pracowni bakteriologicznej został zakupiony nowoczesny mikroskop fluorescencyjny. Obecnie pracownia bakteriologiczna jest wyposażona dwa wysokiej klasy mikroskopy fluorescencyjne z kamerami do oceny preparatów mikroskopowych w metodzie IF i FISH.

W pracowni molekularnej PCR, w której wykonywane są badania molekularne zamontowano szklane drzwi w celu zamknięcia pomieszczeń: do wstępnej obróbki materiału roślinnego i do pomieszczenia elektroforezy. W pomieszczeniu elektroforezy zainstalowano dygestorium laboratoryjne. Dla pracowni PCR zostały również zakupione: stacja pogody, rejestratory temperatury, sondy, waga laboratoryjna.

Dla pracowni wirusologicznej zakupiono szafę termostatyczną, dla pracowni nematologii/entomologii/herbologii – płytę grzewczą, a w pracowni mikologicznej zainstalowano sufitowe lampy UV.

4.2.2. Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim

Laboratorium Wojewódzkie posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego (Nr AB 1167) od 23 marca 2010 roku. Aktualny zakres akredytacji obejmuje 7 metod badawczych (cztery od marca 2010r., kolejne trzy od marca 2011r.).

Dnia 07.09.2017r. w Laboratorium Wojewódzkim odbyła się ocena w procesie ponownej oceny przeprowadzona przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji. Dnia 06.10.2017r. Laboratorium otrzymało raporty z oceny. Laboratorium spełnia wymagania akredytacyjne oraz utrzymuje kompetencje do wykonywania wszystkich badań wskazanych w zakresie akredytacji. Auditorzy pozyskali dowody z oceny uzasadniające dostateczne zaufanie do kompetencji Laboratorium w zakresie posiadanej akredytacji w związku z czym akredytacja została przedłużona na kolejne cztery lata.

Dnia 19 października 2017 r. Laboratorium Wojewódzkie otrzymało znowelizowane wydanie nr 9 „Zakres Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 1167” oraz nowy **Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego ważny do dnia 22.03.2022r.**

Tabela 4.8. Metody badawcze objęte systemem akredytacji.

Badane obiekty / Grupa obiektów	Metody badawcze	Procedury badawcze/Dokumenty normatywne
Bulwy ziemniaka/materiał roślinny	Obecność bakterii <i>Clacibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i> . Metody jakościowe: - Test immunofluorescencji pośredniej (IF) - Test FISH (ang. Fluorescent In Situ Hybridisation) - Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny - metoda hodowlana	DK 2006/56/WE z dnia 12.06.2006 Załącznik I (z wyłączeniem pkt. 6, 9.1, 9.3, 9.5, 9.6) Załącznik II.
	Obecność bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> Metoda jakościowa - Test immunofluorescencji pośredniej (IF)	DK 2006/63/WE z dnia 14.07.2006 Załącznik II Sekcja VI.A.5
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> Metody jakościowe: - Metoda Jellema	Wykrywanie i identyfikacja zarodni przetrwalnikowych <i>Synchytrium endobioticum</i> PB/M – 01.00.00 wyd. 6 z dn. 19.02.2016 r.
	Obecność nicieni <i>Globodera spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji z zastosowaniem automatycznego ekstraktora cyst, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Globodera</i> . PB/N – 01.00.00 wyd. 6 z dn. 28.11.2011 r.
Trociny, zrębki drewna, drewniane materiały opakowaniowe	Obecność nicieni <i>Bursaphelenchus</i> grupa „ <i>xylophilus</i> ”. Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji nicieni z drewna, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Bursaphelenchus</i> , grupa „ <i>xylophilus</i> ”. PB/N-04.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność nicieni <i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda z zastosowaniem aparatu Oostenbrinka, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Longidorus</i> i <i>Xiphinema</i> . PB/N-03.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Materiał roślinny – rośliny <i>Prunus</i>	Obecność <i>Plum pox potyvirus</i> Metody jakościowe: - Test Elisa	Wykrywanie <i>Plum pox potyvirus</i> testem Elisa PB/W-01.00.00 wyd.6 z dn. 06.05.2015r.

4.3. Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji

4.3.1. Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości

Laboratorium Wojewódzkie w 2017 roku brało udział w 5 badaniach biegłości, których organizatorem było Centralne Laboratorium GIORiN.

Tabela 4.9. Udział Laboratorium Wojewódzkiego w badaniach biegłości w 2017 r.

Metoda badawcza	Organizator badań biegłości	Obiekty badań lub materiały	Wynik badań biegłości
Badania biegłości w zakresie wykrywania i identyfikacji bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> spp. <i>sepedonicus</i> w ekstrakcie ziemniaka	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	Zestaw 5 próbek ekstraktu ziemniaka - wykrywanie i identyfikacja bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> spp. <i>sepedonicus</i>	ZADAWALAJĄCY
Badania biegłości w zakresie identyfikacji cyst mątwików z rodzaju <i>Globodera</i> do gatunku, m. test multiplex-PCR	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	zestaw 7 próbek w tym 4 próbki zawierające jaja i osobniki młodociane i 3 próbki wyizolowanego DNA nicieni- identyfikacja nicieni mątwików z rodzaju <i>Globodera</i> do gatunku	ZADAWALAJĄCY
Badania biegłości w zakresie identyfikacji nicieni do rodzaju <i>Longidorus</i> i <i>Xiphinema</i> m. mikroskopowa (morfologiczno-metryczną)	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	zestaw 3 próbek - identyfikacja nicieni do rodzaju <i>Longidorus</i> i <i>Xiphinema</i>	ZADAWALAJĄCY
Badania biegłości w zakresie wykrywania i identyfikacji <i>Colletotrichum acutatum</i> m. hodowlaną i mikroskopową (morfologiczno-metryczną)	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	zestaw 4 izolatów - wykrywanie i identyfikacja- <i>Colletotrichum acutatum</i>	ZADAWALAJĄCY
Badania biegłości w zakresie identyfikacji <i>Popillia japonica</i> metodą morfologiczno-metryczną.	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	Zestaw 4 okazów postaci dorosłych chrząszczy	ZADAWALAJĄCY

Badania biegłości są jednym z elementów, na którym Laboratorium Wojewódzkie buduje swoją wiarygodność i rzetelność do wyników wykonywanych badań.

Uzyskane wyniki z badań biegłości w 2017 r. i ubiegłych latach świadczą o wysokich kompetencjach kadry diagnostycznej Laboratorium Wojewódzkiego oraz o tym, że udział pracowników w szkoleniach specjalistycznych daje oczekiwane rezultaty.

4.3.2. Sterowanie jakością badań

Wszystkie pracownice Laboratorium Wojewódzkiego stosują metody zapewnienia jakości badań takie jak: badania na próbkach archiwalnych, badania równoległe, sprawdzanie badań przy pomocy próbek fortyfikowanych, sprawdzanie wyników przy pomocy materiałów odniesienia. Metody te stosowane są alternatywnie, w miarę potrzeb i możliwości, zgodnie ze specyfiką danej pracowni.

W 2017 r. wykonanie planu zapewnienia jakości przedstawia się następująco:

Tabela 4.10. Ilości próbek w ramach zapewnienia jakości badań

Pracownia Laboratorium Wojewódzkiego	Organizm	Badania równoległe	Badania archiwalne	Badania weryfikacyjne w CL Toruń	Badania z użyciem CRM
Nematologia/ entomologia/ herbologia	<i>Globodera spp.</i>	48	48	7	-
	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	35	-	1	-
	<i>Longidorus/ Xyphinema</i>	20	-	1	-
Wirusologia	<i>Plum Pox Virus</i> - PPV	96	84	1	-
Bakteriologia	<i>Clavibacter michiganensis</i> spp. <i>sepedonicus</i> , <i>Ralstonia solanacearum</i>	22	57	62	405
Mikologia	<i>Synchytrium endobioticum</i>	48	48	1	-

Prawidłowe wyniki badań świadczą o kompetencji pracowników i wiarygodności wykonywanych badań.

4.3.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.

W 2017 r. pracownicy Laboratorium Wojewódzkiego uczestniczyli w 22 szkoleniach zewnętrznych związanych z wykonywaniem badań oraz systemami zarządzania laboratorium. Pracownicy brali udział w 36 szkoleniach wewnętrznych dotyczących metod badawczych, wytycznych przekazanych przez CL, zmian wprowadzanych do dokumentacji systemowej oraz zmian dokumentów PCA. W „Rocznym planie szkoleń na 2017r.” zaplanowano 16 szkoleń z czego zrealizowano 14. Pracownicy wzięli również udział w 7 szkoleniach niezaplanowanych.

Wszyscy pracownicy laboratorium w ciągu całego roku uczestniczą w szkoleniach wewnętrznych dotyczących metod badawczych, wytycznych przekazanych przez CL, zmian wprowadzanych do dokumentacji systemowej oraz zmian dokumentów PCA.

Tabela 4.11. Tabela przedstawiająca udział pracowników w zewnętrznych szkoleniach specjalistycznych i szkoleniach z zakresu systemu zarządzania laboratorium:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator szkolenia	Liczba osób
1.	Szkolenie dla nowo zatrudnionych pracowników (przy współudziale BNF, BN, BIORiT)	CL	1
2.	Spotkanie szkoleniowe Kierowników Laboratorium Wojewódzkich	CL	1
3.	Certyfikowane materiały odniesienia	CL	1
4.	Wykrywanie i/lub identyfikacja fitoplazm z grupy 16SrX	CL	1
5.	Wykrywanie wirusów roślinnych metodą DAS-Elisa	CL	1
6.	Szkolenie doskonalące z zakresu wirusologii. Spotkanie szkoleniowe w zakresie oceny kwalifikacyjnej sadzeniaków ziemniaka	CL	1
7.	Wykrywanie i identyfikacja bakterii Cms za pomocą testu IF i FISH. Wykrywanie i identyfikacja bakterii Rsol za pomocą testu IF.	CL	1
8.	Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny. Metoda hodowlana ze szczególnym uwzględnieniem podłoża MTNA	CL	1
9.	Szkolenie doskonalące dla mikologów. „Podstawy mikrobiologii w badaniach fitosanitarnych”.	CL	2
10.	Wprowadzenie do technik molekularnych w diagnostyce fitosanitarnej.	CL	1
11.	Identyfikacji nicieni do gatunków Globodera rostochiensis i G. pallida z zastosowaniem testu multiplex-PCR.	CL	2
12.	Praktikum entomologiczne (praktyczne doskonalenie metod preparowania owadów).	CL	2
13.	Grzyby i organizmy grzybopodobne chorobotwórcze dla roślin- wykrywanie metodami hodowlanymi.	CL	2
14.	Mątwiki z rodzaju Heterodera – identyfikacja metodą mikroskopową.	CL	2

Szkolenia niezaplanowane			
15.	Szkolenie dla auditorów wewnętrznych prowadzących ocenę wg normy PN-EN 17025.	POLLAB	1
16.	Wpływ dobrej praktyki pipetowania na sukces innowacyjnych rozwiązań.	Targi EuroLab 2017, Warszawa	3
17.	Morfologiczne i molekularne metody identyfikacji nicieni z rodziny Heteroderidae – rodzaj Globodera.	PAN Warszawa	1
18.	Potwierdzenie/walidacja/sprawdzenie metod serologicznych, mikrobiologicznych, molekularnych, szacowanie niepewności z uwzględnieniem wymagań akredytacyjnych. Zapewnienie jakości wyników badań.	WIORiN Poznań	2
19.	Wykrywanie i identyfikacja wiroidów z rodziny Pospiviroidae techniką RT-PCR.	CL-Toruń	1
20.	Produkcja zdrowego materiału roślin sadowniczych	Instytut Ogrodnictwa, Skierniewice	3
21.	III konserwatorium, „Praktycy dla Praktyków systemu zarządzania w laboratorium wg. ISO 17025:2017 (dla Kierowników Laboratoriów, Kierowników ds. Jakości i Kierowników Technicznych)”	Centrum Naukowo-techniczne A2 Cent s.c.	1
22.	Doskonalenie systemu zarządzania w laboratorium – wykorzystanie działań korygujących, odstępstw, badań niezgodnych z wymaganiami, działań zapobiegawczych i ocena ryzyka wg znowelizowanej normy EN ISO 17025	CE2 Warszawa	1

Szkolenia zewnętrzne, jak i wewnętrzne są jednym z najważniejszych narzędzi do podnoszenia kompetencji i umiejętności personelu, a co za tym idzie również do doskonalenia Systemu Zarządzania Laboratorium.

5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego.

5.1. Ocena laboratoryjna.

Laboratorium Oceny Nasion w okresie sprawozdawczym wykonało ocenę laboratoryjną 3 012 prób materiału siewnego.

Tabela 1.1. Liczba ocenionych laboratoryjnie prób materiału siewnego wg typu oceny

Rodzaj oceny	Liczba prób	Udział [w %]
Ocena urzędowa - pierwotna	586	19,5
Ocena powtórna	53	1,8
Ocena okresowa (remanenty)	1 067	35,4
Zlecenia	502	16,7
Próby kontrolne	726	24,1
Świadectwa dla mieszanek	78	2,5
Razem	3 012	100,0

Tabela 1.2. Liczba przebadanych partii materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany roślin rolniczych oraz ich masa w ocenie laboratoryjnej w 2017 r.

Grupa roślin	Oceniono laboratoryjnie		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano		
	partii	ton	partii	ton	partii	ton	%
Razem rośliny rolnicze:	586	8896,7	555	8447,9	31	448,8	5,0
w tym:							
1. zbożowe, w tym:	225	5199,2	213	4832,1	12	267,1	5,1
- pszenica zwyczajna ozima	74	2010,0	72	1961,4	2	48,6	2,4
- pszenica zwyczajna jara	22	563,0	19	473,0	3	90,0	16,0
- jęczmień ozimy	2	58,5	2	58,5	0	0,0	0,0
- jęczmień jary	34	612,9	32	578,7	2	34,2	5,6
- żyto ozime	15	271,7	13	215,7	2	56,0	20,6
- pszenżyto ozime	56	1363,9	54	1330,4	2	33,5	2,5
- owies zwyczajny	21	317,9	20	313,2	1	4,8	1,5
kukurydza	1	1,3	1	1,3	0	0	0,0
2. pastewne, w tym	293	2907,7	279	2776	14	131,7	4,5
- bobowate grubonasienne	28	509,6	26	472,4	2	37,2	7,3
- bobowate drobnonasienne	83	711,7	78	670,7	5	41,0	5,8
- trawy	47	357,1	44	335,1	3	22,0	6,2
- facelia błękitna	69	681,6	68	680,0	1	1,6	0,2
- rzodkiew oleista	66	647,8	63	617,8	3	30,0	4,6
3. buraki	15	280,2	15	280,2	0	0,0	0,0
4. oleiste i włókniste, w tym	53	509,7	48	459,7	5	50,0	9,8
- gorczyca biała	53	509,7	48	459,7	5	50,0	9,8

Ogółem oceniono laboratoryjnie 586 partii materiału siewnego roślin rolniczych kategorii elitarny i kwalifikowany o łącznej masie 8 896,7 tony:

- zakwalifikowano 555 partii o masie 8 447,9 tony,
- zdyskwalifikowano 31 partii o masie 448,8 tony.

Najwięcej dyskwalifikacji zanotowano w grupie roślin zbożowych – pszenica zw. jara – 16,0%, żyto ozime – 20,6%, a także w grupie roślin oleistych i włóknistych – gorczyca biała – 9,8%. Dyskwalifikacje dotyczyły także bobowatych grubonasiennych – 7,3%, bobowatych drobnonasiennych – 5,8%, traw – 6,2% oraz rzodkwi oleistej – 4,6%.

W 2017 r. zdyskwalifikowano 5,0% ocenianego materiału siewnego roślin rolniczych, podczas gdy w 2016 r. dyskwalifikacja była na poziomie 7,1%. Najczęstszym powodem dyskwalifikacji była niska zdolność kiełkowania nasion oraz zawartość nasion obcych gatunków.

5.1.1. Ogólne podsumowanie.

W stosunku do roku 2016 odnotowano wzrost liczby prób materiału siewnego zgłoszonego do urzędowej oceny laboratoryjnej o 32,9%. Także w przypadku wszystkich prób ocenianych w Laboratorium Oceny Nasion odnotowano wzrost o 12,2%.

W 2017 r. pod nadzorem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie znajdowały się 2 akredytowane laboratoria, oceniające materiał siewny roślin rolniczych kategorii kwalifikowany i elitarny: IHAR – PIB Radzików i CN Warszawa.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa zgodnie ze swymi właściwościami nałożonymi przez ustawę o nasiennictwie i ustawę o ochronie roślin pełni obowiązki urzędu kwalifikacyjnego oraz urzędu kontrolującego jakość materiału siewnego znajdującego się w obrocie na obszarze RP. Co roku w ramach urzędowej kontroli materiału siewnego pobierane są próby kontrolne z partii materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych wprowadzonych do obrotu lub partii ocenionych przez podmioty akredytowane. W 2017 r. liczba prób kontrolnych w stosunku do roku 2016 spadła o 23,2%.

W 2017 r. w Laboratorium Oceny Nasion wystawiono:

- 555** –świadectw oceny laboratoryjnej
- 78** –świadectw dla mieszanek nasiennych
- 2 379** –informacji o wynikach badania oraz informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego
- 138** –międzynarodowych świadectw ISTA - „orange”.

W 2017 r. do oceny tożsamości odmianowej z materiału siewnego roślin rolniczych oraz roślin warzywnych zostały pobrane przez urzędowych próbobiorców 82 próby (spadek o 37,9%)

5.1.2. Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.

Laboratorium Oceny Nasion posiada akredytację Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA) i zobowiązane jest do brania udziału w międzynarodowych testach sprawdzających tzw. „Proficiency Test”. W roku 2017 laboratorium wykonało analizy laboratoryjne 9 próbek testowych. Celem testów było sprawdzenie poprawności wykonania analizy czystości, określenia zawartości nasion innych gatunków, wilgotności, żywotności metodą tetrazolinową czy zdolności kiełkowania oraz wypełniania międzynarodowego świadectwa „orange” dla gatunków *Festuca arundinacea*, *Trifolium repens*, *Lolium perenne* oraz *Gypsophila elegans*. Międzynarodowy Związek Oceny Nasion pozytywnie ocenił wszystkie wyniki wykonanych analiz przyznając najwyższe oceny „A”
Laboratorium uczestniczy w testach sprawdzających od samego początku ich wprowadzenia tj. od 1995 roku.

W ramach porównawczych testów między laboratoryjnych oceniono, przygotowane przez LON Poznań 6 prób: 3 próby *Triticum aestivum* (ocena wilgotności nasion) i 3 próby *Phacelia tanacetifolia* (wykonano analizy czystości i zdolności kiełkowania oraz zawartości nasion innych gatunków).

W 2017 r. Laboratorium Oceny Nasion w Warszawie przygotowało 6 prób testowych z nasion roślin zbożowych, które zostały przekazane do analizy dla laboratoriów akredytowanych, znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego.

5.1.3. Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.

Zgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie wojewódzcy inspektorzy Ochrony Roślin i Nasiennictwa są zobowiązani do udzielania zainteresowanym przedsiębiorcom akredytacji w zakresie oceny laboratoryjnej, pobierania próbek materiału siewnego oraz przestrzegania przepisów w tym zakresie przez podmioty akredytowane.

5.1.3.1. Laboratoria akredytowane.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie prowadzi nadzór i kontrolę nad pracą 2 laboratoriów akredytowanych firm: Centrala Nasienna w Warszawie i IHAR - PIB Radzików. W 2017 r. przeprowadzono kontrolę podległych laboratoriów, w czasie których sprawdzano:

- dokumentację prowadzoną w laboratorium oraz wystawione świadectwa i informacje po ocenie laboratoryjnej,
- przygotowanie merytoryczne personelu,
- działanie sprzętu i aparatury laboratoryjnej,
- przechowywanie prób po ocenie laboratoryjnej,
- poprawność wykonywania analiz materiału siewnego, zgodnie z międzynarodową metodyką ISTA.

W ramach kontroli pobrano również i oceniono laboratoryjnie 40 duplikatów prób badanego materiału siewnego. W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2 przypadkach uzyskane wyniki istotnie odbiegały od wyników pierwotnych.

W 2017 r. laboratoria akredytowane po raz siódmy z rzędu uczestniczyły w ogólnie krajowych testach sprawdzających przygotowanych przez LON Poznań. W przypadku obu laboratoriów wykonane analizy wilgotności nasion *Triticum aestivum* oceniono bardzo dobrze („A”),

natomiast próby *Phacelia tanacetifolia* badane tylko przez laboratorium akredytowane IHAR – PIB Radzików oceniono na „A” (czystość nasion) i „B” (ocena zdolności kiełkowania i zawartości innych nasion).

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do uchylenia akredytacji.

5.1.3.2. Nadzór i kontrola nad próbobiorcami akredytowanymi i urzędowymi

W 2017 r. w ramach nadzoru nad akredytowanymi podmiotami skontrolowano 5 akredytowanych próbobiorców upoważnionych do pobierania prób materiału siewnego kategorii kwalifikowany i elitarny. Kontrola próbobiorców polegała na sprawdzeniu poprawności pobierania prób, sporządzania protokółów pobrania prób lub ponownym pobraniu prób z partii, z których wcześniej pobierał próby kontrolowany próbobiorca lub sprawdzeniu tzw. duplikatów pobranych przez niego prób. Pobrano i oceniono laboratoryjnie 14 prób oraz 40 duplikatów. Nieprawidłowości w sposobie pobierania prób nie stwierdzono.

Na terenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie działa 26 urzędowych próbobiorców.

Zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami i opracowanym harmonogramem kontroli w 2017 r. skontrolowano 12 urzędowych próbobiorców. Sprawdzano posiadany sprzęt, dostępność materiałów merytorycznych, sposób rejestrowania pobieranych prób, ilość prób pobranych w ostatnim sezonie oraz nazwy firm zlecających próbobranie. Przeprowadzano także audyt próbobrania..

Poza tym w ramach kontroli poprawności pobierania prób materiału siewnego przez wszystkich urzędowych próbobiorców w 2017 r. pobrano i oceniono laboratoryjnie 18 prób. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do cofnięcia upoważnień.

5.1.4. Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.

W 2017 r. na terenie województwa mazowieckiego działały trzy firmy upoważniona do wypełniania urzędowych etykiet materiału siewnego (DANKO Hodowla Roślin Oddział w Laskach, Centrala Nasienna w Warszawie z siedzibą w Pułtusku oraz PPHU PIETRZAK). Ze względu na położenie siedziby firmy, upoważnienie dla DANKO zostało wydane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu.

WIORiN w Warszawie był odpowiedzialny za bezpośredni nadzór i przeprowadzenie kontroli sposobu postępowania przy wypełnianiu urzędowych etykiet (prowadzenie rejestru i rozliczenie etykiet zakupionych w WIORiN Warszawa, sprawdzenie prawidłowości wypełniania etykiet).

W wyniku przeprowadzonej w ciągu okresu sprawozdawczego kontroli nie stwierdzono uchybień, będących podstawą do uchylenia posiadanych upoważnień

5.1.5. Drukowanie etykiet i paszportów.

W 2017 r. do obowiązków LON należało wzorem lat ubiegłych drukowanie etykiet rolniczych oraz paszportów szkółkarskich i dla sadzeniaków ziemniaka. Ogółem wydrukowano **285 455 szt.** paszportów i etykiet nasiennych.

Tabela 1.3. Liczba wydrukowanych paszportów i etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety/ paszportu	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety nasienne	136 659	47,9
Paszporty szkółkarskie	53 795	18,8
Etykiety szkółkarskie	448	0,2
Paszporty ziemniaczane	60 201	21,1
Etykiety eksportowe OECD	34 352	12,0
Razem	285 455	100,0

Tabela 1.4. Liczba wydrukowanych etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety (kolor)	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety białe z f. paskiem	72	0,1
Etykiety białe	487	0,4
Etykiety niebieskie	128 117	93,7
Etykiety czerwone	689	0,5
Etykiety zielone	7 290	5,3
Etykiety szare	4	ślad
Razem	136 659	100,0

Tabela 1.5. Liczba wydrukowanych paszportów (etykiet)

Rodzaj paszportu (etykiety)	Ilość szt.	Udział [w %]
Paszporty szkółkarskie pomarańczowe	5 435	4,7
Paszporty szkółkarskie niebieskie	48 360	42,3
Etykiety szkółkarskie niebieskie	448	0,4
Paszporty ziemniaczane niebieskie	60 201	52,6
Razem	114 444	100,0